

**INTEGROVANÝ REGISTR
ZNEČIŠŤOVÁNÍ**

Ministerstvo životního prostředí

INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

**Příručka pro ohlašování
za rok 2013**

INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Příručka pro ohlašování za rok 2013

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
Praha, 2014

Zpracovali:

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D., Ministerstvo životního prostředí

Ing. Mgr. Eduard Hlavatý, Ministerstvo životního prostředí

Ing. Jana Dědinová, Ph.D., Ministerstvo životního prostředí

Kontakty

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Sekce technické ochrany životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
<http://www.mzp.cz>

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Úsek technické ochrany životního prostředí
Oddělení ISPOP a IRZ
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
<http://www.cenia.cz/>

Odkazy

Integrovaný registr znečišťování – <http://www.irz.cz/>; <http://www.prtr.cz/>

Všechna práva vyhrazena! Citace bez uvedení zdroje, komerční rozmnožování, distribuce nebo jiné využití jakékoli části této příručky bez souhlasu vydavatele (MŽP) bude chápáno jako neoprávněný zásah do vydavatelských a autorských práv.

Informace uvedené v publikaci jsou platné k 1.1.2014 a v budoucnu mohou být kdykoli aktualizovány. Aktuální informace jsou dostupné na <http://www.irz.cz/>.

Vydalo Ministerstvo životního prostředí se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10.
5. aktualizované vydání.

© Ministerstvo životního prostředí, 2014.
ISBN 978-80-7212-596-8

OBSAH

	ÚVOD	5
1	PRÁVNÍ ÚPRAVA	6
1.1	Nařízení č.166/2006/ES	6
1.1.1	Vztah nařízení o E-PRTR k směrnici o IPPC	9
1.2	Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění	10
1.2.1	Zákon č. 77/2011 Sb.	11
1.3	Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění	11
1.3.1	Nařízení vlády č. 450/2011 Sb.	12
2	ROZSAH INTEGROVANÉHO REGISTRU ZNEČIŠŤOVÁNÍ	13
2.1	Znečišťující látky	13
2.2	Ohlašovací prahy	13
2.2.1	Ohlašovací prahy pro látky.	13
2.2.2	Ohlašovací prahy pro přenosy odpadů	13
2.3	Úniky do ovzduší – sledované látky	14
2.4	Úniky do vody – sledované látky	14
2.5	Úniky do půdy – sledované látky.	14
2.6	Přenosy látek v odpadních vodách mimo provozovnu – sledované látky	14
2.7	Přenosy látek v odpadech mimo provozovnu – sledované látky	14
2.8	Přenosy odpadů mimo provozovnu	14
2.9	Úniky z rozptýlených zdrojů	15
3	OHLAŠOVACÍ POVINNOST	16
3.1	Předpoklady vzniku ohlašovací povinnosti	16
3.1.1	Provozovna	16
3.1.2	Úniky a přenosy	16
3.1.3	Ohlašovací prahy	16
3.2	Vymezení ohlašujících subjektů	16
3.3	Rozsah ohlašovací povinnosti	17
3.4	Termín plnění ohlašovací povinnosti	18
3.5	Sankce za neplnění ohlašovací povinnosti	18
4	OHLAŠOVANÉ ÚDAJE	20
4.1	Obecná pravidla při ohlašování úniků a přenosů	20
4.1.1	Úniky z rozptýlených zdrojů v provozovně	20
4.1.2	Havarijní úniky	20
4.2	Rozsah údajů požadovaných pro ohlašování	21
4.3	Identifikační údaje provozovny	21
4.3.1	Označení činností v provozovně a identifikace hlavní činnosti	23
4.4	Úniky látek do ovzduší	23
4.5	Úniky látek do vody	24

4.6	Úniky látek do půdy	25
4.7	Přenosy látek v odpadních vodách mimo provozovnu	26
4.8	Přenosy látek v odpadech mimo provozovnu	27
4.9	Přenosy odpadu mimo provozovnu	28
5	OHLAŠOVÁNÍ ÚDAJŮ	33
5.1	Forma ohlašování	33
5.2	Ohlašovací aplikace a datový standard	33
5.3	Registrace subjektu (organizace)	34
5.4	Registrace provozovny	34
5.5	Identifikační číslo provozovny	35
5.5.1	Přidělování a používání IČP	35
5.6	Podání hlášení	36
5.6.1	Oprava hlášení	37
5.7	Kontrola údajů	37
5.8	Výmaz hlášení z IRZ	38
5.9	Kvalita ohlašovaných informací	38
5.9.1	Úplnost	39
5.9.2	Konzistentnost	39
5.9.3	Důvěryhodnost	39
6	ZJIŠŤOVÁNÍ ÚDAJŮ	40
6.1	Postupy zjišťování úniků a přenosů	40
6.2	Specifické aspekty zjišťování údajů	42
6.2.1	Zátěž pozadí	42
6.2.2	Mez stanovitelnosti	43
6.3	Evidence	43
7	INTEGROVANÝ SYSTÉM PLNĚNÍ OHLAŠOVACÍCH POVINNOSTÍ	44
7.1	Zřízení ISPOP	44
7.2	Podávání hlášení prostřednictvím ISPOP	44
8	PŘÍKLADY	46
8.1	Obecné příklady	46
8.2	Praktické příklady	51
	Důležité pojmy	75
	Důležité zkratky	77
	Použité prameny	78
	Seznam tabulek	80
	Seznam rámečků	80
	Seznam obrázků	80
	Přílohy	81
	Příloha 1: Schéma vzniku ohlašovací povinnosti do IRZ za rok 2013	81

ÚVOD

Předkládaná příručka je určena zejména provozovatelům zařízení k objasnění a shrnutí požadavků na ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí (dále rovněž „integrovaný registr znečišťování“ nebo „IRZ“). Avšak příručka se nezaměřuje výhradně na ohlašovatele, ale je vhodným zdrojem informací o problematice IRZ i pro ty, kteří se o předmětnou problematiku zajímají.

Publikace podrobně popisuje všechny aspekty z oblasti legislativní, definuje ohlašovací povinnosti, ohlašované údaje a popisuje proces ohlašování do IRZ. Jsou uvedeny také praktické příklady a odpovědi na dotazy provozovatelů.

Příručka vychází v pátém aktualizovaném vydání, které zohledňuje stav k 1. 1. 2014.

1 PRÁVNÍ ÚPRAVA

Rozsah integrovaného registru znečišťování, stejně tak jako povinnosti ohlašujících subjektů či přístup veřejnosti k informacím, upravují právní předpisy přijaté na evropské a národní úrovni. Jejich přehled (včetně zkráceného názvu používaného v příručce) uvádí *tabulka 1*. Provozovatelé jsou povinni se s jednotlivými předpisy podrobně seznámit a následně plnit stanovené požadavky.

Tabulka 1: Právní předpisy pro integrovaný registr znečišťování

Číslo předpisu	Název předpisu	Zkrácený název užívaný v příručce
166/2006/ES	Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES), kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.	Nařízení o E-PRTR; Nařízení E-PRTR; Nařízení o evropském PRTR; Nařízení č. 166/2006/ES.
25/2008 Sb.	Zákon o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů.	Zákon o integrovaném registru znečišťování; Zákon o IRZ; Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění.
77/2011 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*.	Zákon č. 77/2011 Sb.
145/2008 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí.	Nařízení vlády o IRZ; Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.
450/2011 Sb.	Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí	Novela nařízení vlády o IRZ; Nařízení vlády č. 450/2011 Sb.

* Kromě zákona č. 77/2011 Sb., byl zákon č. 25/2008 Sb. novelizován zákonem č. 227/2009 Sb., zákonem č. 281/2009 Sb., zákonem č. 201/2012 Sb. a zákonem č. 169/2013 Sb. Uvedené novelizace se netýkaly problematiky ohlašování údajů do IRZ, proto nejsou uvedeny ve výčtu hlavních právních předpisů pro IRZ.

V této kapitole je popsána zejména struktura jednotlivých právních předpisů. Konkrétní ustanovení a jejich citace jsou využity především v dalších kapitolách přímo při popisu ohlašovacího procesu, vymezení ohlašovací povinnosti a ohlašovaných údajů.

1.1 Nařízení č. 166/2006/ES

Dne 2. prosince 2005 přijala Rada EU rozhodnutí 2006/61/ES o uzavření Protokolu EHK OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek (dále jen Protokol o PRTR) jménem Evropského společenství. V souvislosti s tím bylo dne 18. ledna 2006 vydáno Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (dále rovněž „E-PRTR“¹ nebo „evropský PRTR“) a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (*Úřední věstník Evropské unie, 4.2.2006, L33/1-17*).

1 E-PRTR nahradil existující Evropský registr emisí znečišťujících látek (EPER). EPER byl založen v roce 2000 rozhodnutím Evropské komise (2000/479/EC). Za Českou republiku se do EPER ohlašovaly údaje poprvé a naposledy pouze za rok 2004.

Nařízení začlenilo ustanovení Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek² do právních předpisů Společenství a je účinné od 24.2.2006 (článek 22³). Nařízení jako forma právního předpisu má přímé účinky pro dotčené subjekty a je přímo aplikovatelné ve všech členských státech. **Nařízení tvoří celkem 22 článků a 3 přílohy.**

Předmětem nařízení (**článek 1**) je zřízení integrovaného registru úniků a přenosů znečišťujících látek na úrovni Společenství („evropský PRTR“ nebo „E-PRTR“) ve formě veřejně přístupné databáze a stanovení pravidel pro jeho fungování, aby se provedl Protokol EHK OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek, usnadnila se účast veřejnosti na rozhodování o životním prostředí a přispělo se k prevenci znečištění životního prostředí (*rámeček 1*).

Článek 1 – Předmět

„Toto nařízení zřizuje integrovaný registr úniků a přenosů znečišťujících látek na úrovni Společenství (dále jen „evropský PRTR“) ve formě veřejně přístupné elektronické databáze a stanoví pravidla pro jeho fungování, aby se provedl Protokol EHK OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek (dále jen „protokol“), usnadnila se účast veřejnosti na rozhodování o životním prostředí a přispělo se k prevenci a omezování znečištění životního prostředí.“

Rámeček 1: Nařízení E-PRTR – předmět

V **článku 2** nařízení jsou definovány základní pojmy (viz „Důležité pojmy“). Pojmosloví, které zavádí nařízení o E-PRTR, je stěžejní rovněž i pro IRZ. Následující články 3 a 4 se zabývají obsahem evropského PRTR (**článek 3**) a strukturou poskytovaných informací (**článek 4**). Velmi důležitý, zejména z hlediska provozovatelů, je **článek 5**, který specifikuje ohlašovací povinnosti. **Článek 6** se zaměřuje na zpřesnění vymezení úniků do půdy.

Článek 7 v odst. 1 přenechává na členských zemích stanovit termín pro předávání údajů od provozovatelů určeným úřadům. V odst. 2 téhož článku je stanoven časový harmonogram předávání údajů od členských zemí Evropské komisi (dále rovněž „Komise“ nebo „EK“).

Nařízení ukládá členským zemím předávat Komisi všechny stanovené údaje elektronickou cestou podle přesného časového plánu:

- za první ohlašovací rok do 18 měsíců od konce ohlašovacího roku (tj. do konce června),
- za všechny následující ohlašovací roky do 15 měsíců od konce ohlašovacího roku (tj. do konce března).

Komise společně s Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA) následně začlení informace ohlášené členskými státy do evropského PRTR následujícím způsobem:

- za první ohlašovací rok do 21 měsíců od konce ohlašovacího roku (tj. do konce září),
- za všechny následující ohlašovací roky do 16 měsíců od konce ohlašovacího roku (tj. do konce dubna) (*tabulka 2*).

Tabulka 2: Přehled časového plánu pro ohlašování členskými státy a povinnosti Evropské komise začlenit a přezkoumat ohlášené informace

Ohlašovací rok	Ohlašování provozovateli	Ohlašování členskými státy	Začlenění Komisí	Přezkum prováděný Komisí
2010	*	31. března 2012	30. dubna 2012	31. října 2014
2011	*	31. března 2013	30. dubna 2013	
2012	*	31. března 2014	30. dubna 2014	
2013	*	31. března 2015	30. dubna 2015	31. října 2017
2014	*	31. března 2016	30. dubna 2016	
2015	*	31. března 2017	30. dubna 2017	

*Musí být stanoveno členskými státy

2 Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek byl podepsán v roce 2003 v Kyjevě. Vstoupil v platnost v roce 2009. Jedná se o první mezinárodně závazný protokol v oblasti registrů znečišťujících látek.

3 Nařízení vstoupilo v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Novou částí evropského registru znečišťujících látek budou rozptýlené zdroje znečišťování (**článek 8**). Nejprve budou prezentovány informace, které již členské státy předávají Evropské komisi. Pokud Komise shledá, že tyto informace jsou nedostatečné, pak přijme opatření k započetí ohlašování úniků znečišťujících látek z těchto zdrojů.

Článek 9 se zabývá kvalitou ohlašovaných údajů. Je povinností provozovatele zajistit kvalitu údajů, které ohlašuje. Příslušné orgány členských zemí by se měly při posuzování kvality ohlášených údajů zaměřovat zejména na úplnost, konzistenci a důvěryhodnost. Evropská komise může přijmout pokyny pro monitorování a ohlašování emisí.

Evropský PRTR je bezplatně přístupný veřejnosti. Údaje v evropském PRTR jsou dostupné podle vymezeného časového harmonogramu (**článek 10**). Základem evropského PRTR je snadný přístup k informacím a maximální otevřenost. Ustanovení upravující důvěrnost jsou v **článku 11** nařízení E-PRTR (v souvislosti s čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4/ES⁴).

Evropská komise poskytne veřejnosti včasnou a účinnou možnost účastnit se vývoje E-PRTR formou podávání připomínek, analýz nebo stanovisek (**článek 12**). Přístup k právní ochraně v souvislosti s přístupem veřejnosti k informacím z oblasti životního prostředí se zajistí podle článku 6 směrnice 2003/4/ES (**článek 13**).

Evropská komise měla povinnost na podporu provádění evropského PRTR vypracovat nejpozději čtyři měsíce před začátkem prvního ohlašovacího roku (2007) příručku⁵ (**článek 14**).

Členské státy budou podporovat informovanost o E-PRTR a pomáhat při přístupu k E-PRTR (**článek 15**). Za tím účelem členské státy přijmou vhodná opatření, například zajistí odkazy na internetovou stránku E-PRTR z internetových stránek národních PRTR⁶ nebo budou informovat v publikacích na národní úrovni o tom, jak lze přistupovat k informacím E-PRTR.

Články 16–19 se dotýkají procedurálních resp. dalších otázek, které nesouvisí s ohlašováním, a proto nejsou zmiňovány podrobně.

V souladu s **článkem 20** nařízení o E-PRTR členské státy stanoví pravidla pro sankce použitelné při porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění provádění nařízení o E-PRTR. Členské státy byly povinny informovat Komisi o příslušných opatřeních nejpozději do jednoho roku po vstupu nařízení o E-PRTR v platnost (tj. do 20. února 2007) a musí rovněž Komisi neprodleně informovat o všech následných změnách.

Nařízení o E-PRTR má celkově tři přílohy.

Příloha I (činnosti sledované registrem):

- specifikuje číslo kódu pro každou činnost (1. sloupec),
- uvádí krátký popis konkrétních činností (2. sloupec), a
- stanovuje prahovou hodnotu pro kapacitu pro příslušné číslo těchto „činností uvedených v příloze I“ (3. sloupec).

Příklad – Označení a popis činností v příloze I nařízení o E-PRTR

Č.	Činnost	Prahová hodnota pro kapacitu
1.	Odvětví energetiky	
c)	Tepelné elektrárny a další spalovací zařízení	o tepelném příkonu 50 megawattů (MW)

4 Směrnice EP a Rady ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS.

5 Příručka je dostupná v českém jazyce na stránkách IRZ (<http://www.irz.cz>).

6 Odkazy na stránky E-PRTR a publikace k E-PRTR jsou dostupné na stránkách IRZ (<http://www.irz.cz>).

Příloha II (znečišťující látky evidované v registru)specifikuje:

- pořadové číslo látky,
- číslo CAS, pokud existuje,
- název znečišťující látky,
- prahové hodnoty pro jednotlivé složky ŽP.

Příklad – Označení látek v příloze II nařízení o E-PRTR

Č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky (sloupec 1)		
			do ovzduší (sloupec 1a) kg/rok	do vody (sloupec 1b) kg/rok	do půdy (sloupec 1c) kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	100 000	—	—

Příloha III – specifikuje formát pro ohlašování údajů o únicích a přenosech členskými státy Evropské komisi (EK)⁷.

1.1.1 Vztah nařízení o E-PRTR k směrnici o IPPC

Příloha I nařízení o E-PRTR v porovnání s přílohou I směrnice Rady 2008/1/ES⁸ o integrované prevenci a omezování znečištění (směrnice o IPPC) obsahuje následující rozdíly:

- Některé činnosti, na které se směrnice o IPPC⁹ nevztahuje, spadají do působnosti nařízení o E-PRTR:
 - kategorie 1(b) – zařízení na zplyňování a zkapalňování (rozšíření kategorie i na zplyňování a zkapalňování jiných surovin než uhlí);
 - kategorie 1(e) – rotační mlýny na uhlí o kapacitě 1 tuna za hodinu;
 - kategorie 1(f) – zařízení na výrobu uhelných výrobků a pevného bezdýmného paliva;
 - kategorie 3(a) – podpovrchová těžba a související činnosti;
 - kategorie 3(b) – povrchová těžba a těžba v lomech, je-li rozsah oblasti v níž těžební práce skutečně probíhají, 25 hektarů;
 - kategorie 3(c) (iii) – zařízení na výrobu cementářského slínku nebo vápna v jiných pecích o výrobní kapacitě 50 tun denně (rozšíření kategorie o výrobu cementářského slínku v jiných pecích);
 - kategorie 4(f) – zařízení na výrobu výbušnin a pyrotechnických výrobků v průmyslovém měřítku (rozšíření kategorie o výrobu pyrotechnických výrobků).
 - kategorie 5(a) – zařízení na využívání nebo odstraňování nebezpečných odpadů s příjmem 10 tun denně (rozšíření na všechny typy využívání nebo odstraňování nebezpečných odpadů);
 - kategorie 5(c) – zařízení na odstraňování odpadů neklasifikovaných jako nebezpečné o kapacitě 50 tun denně (rozšíření na všechna zařízení na odstraňování odpadů neklasifikovaných jako nebezpečné);
 - kategorie 5(f) – čistírny městských odpadních vod o kapacitě 100 000 ekvivalentních obyvatel;
 - kategorie 5(g) – samostatně provozované čistírny průmyslových odpadních vod, které slouží pro jednu nebo více činností uvedených v příloze I nařízení E-PRTR o kapacitě 10 000 m³ denně;
 - kategorie 6(b) – průmyslové závody na výrobu papíru a lepenky a jiných primárních výrobků ze dřeva (jako je dřevotříska, dřevovláknité desky a překližka)o výrobní kapacitě 20 tun denně (rozšíření kategorie o jiné primární výrobky ze dřeva);
 - kategorie 6(c) – průmyslové závody na konzervaci dřeva a výrobků ze dřeva chemikáliemi o výrobní kapacitě 50 m³ denně;
 - kategorie 7(b) – intenzivní akvakultura o výrobní kapacitě 1 000 tun ryb nebo měkkýšů za rok;
 - kategorie 9(e) – zařízení na stavbu a nátěr lodí nebo odstraňování nátěru z lodí o kapacitě pro lodě délky 100 m.
- Přidělení nových kódů činnostem.
- Úpravy a/nebo objasnění formulace u některých činností.

⁷ Je tedy určena členskými státy, nikoli přímo provozovatelům.

⁸ Předpis nahrazen směrnicí 2010/75/EU o průmyslových emisích (IED).

⁹ Poslední novela zákona o integrované prevenci se týkala i úpravy přílohy č. 1, která obsahuje seznam činností. Upravená oficiální porovnávací tabulka dosud neexistuje, z toho důvodu se vychází z předchozího porovnání činností.

Příklad – kód IPPC a kód E-PRTR

Kód IPPC se skládá ze dvou číslic. Kód E-PRTR se skládá z jedné číslice a jednoho písmena. Například kód IPPC činnosti 1.3 („koksovací pece“ ve skupině „energetika“) odpovídá novému kódu E-PRTR 1(d) („koksovací pece“ ve skupině „odvětví energetiky“).

1.2 Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění

Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění (*Sbírka zákonů, ročník 2008, částka 11, str. 510-515*) lze v obecné rovině rozdělit na dvě části. První část obsahuje ustanovení k IRZ. Druhá část kodifikuje fungování integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ve zkratce „ISPOP“).

§ 1 zákona upravuje v návaznosti na nařízení o E-PRTR integrovaný registr znečišťování životního prostředí **jako veřejně přístupný informační systém úniků a přenosů znečišťujících látek** (rámeček 2), jehož výstupy jsou součástí E-PRTR. Název registru (IRZ) je ponechán z předchozí právní úpravy z důvodu návaznosti systému. Je stanovena jasná vazba na registr úniků a přenosů znečišťujících látek na úrovni Evropských společenství (E-PRTR). IRZ je zřízen tímto zákonem (s ohledem na zrušovací ustanovení k zákonu o integrované prevenci) a veden Ministerstvem životního prostředí (§ 2).

§ 1

Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropských společenství integrovaný registr znečišťování životního prostředí (dále jen „integrovaný registr znečišťování“) ve formě veřejně přístupného informačního systému úniků a přenosů znečišťujících látek, jehož výstupy jsou součástí registru úniků a přenosů znečišťujících látek na úrovni Evropských společenství.

§ 2

Zřizuje se integrovaný registr znečišťování jako veřejně přístupný informační systém veřejné správy, který vede Ministerstvo životního prostředí.

Rámeček 2: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – předmět zákona a zřízení IRZ

Vymezení povinných subjektů upravuje § 3 zákona (odst. 1 a odst. 2). Zákon ponechává rozsah ohlašujících subjektů, který zakotvoval zákon o integrované prevenci¹⁰ a jeho prováděcí předpisy. Úniky látek a přenosy látek v odpadech nestanovené nařízením o E-PRTR stanoví prováděcí právní předpis (§ 3 odst. 3) – viz kapitola Nařízení vlády o IRZ.

Termín ohlašování upravuje § 3 odst. 4. Formu a způsob předání povinných údajů ošetřuje § 3 odst. 5.

Definici **správních deliktů** ve vztahu k IRZ obsahuje § 5 a § 6. Výkon státní správy je zákonem svěřen Ministerstvu životního prostředí (§ 7) a České inspekci životního prostředí (§ 8). Přechodná ustanovení (tzn. zejména stanovení prvního ohlašovacího roku, za který plní provozovatelé vymezení v § 3 ohlašovací povinnost) jsou v § 9.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění nahradil části vztahující se k IRZ v zákoně o integrované prevenci, byly zrušeny příslušné pasáže zákona č. 76/2002 Sb. a prováděcí právní předpisy (nařízení vlády č. 368/2003 Sb., nařízení vlády č. 304/2005 Sb., vyhláška č. 472/2004 Sb.) (**§ 10 zrušovací ustanovení a § 11**).

§ 12 formuloval přechodné ustanovení v zákoně o integrované prevenci, které ošetřovalo období ohlašovacích let 2007 a 2008 tak, aby byly naplněny povinnosti vyplývající z evropské právní úpravy a zároveň nedošlo ke ztrátě kontinuity dat od subjektů, kteří nejsou touto úpravou vymezeni.

Zákon kromě IRZ zřizuje **integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP)**, který vede Ministerstvo životního prostředí (§ 4) a který je součástí jednotného informačního systému životního prostředí (JISŽP). V návaznosti na zřízení ISPOP byly provedeny přímé novelizace zákonů (zákon o vodách, zákon o odpadech, zákon o ovzduší, zákon o obalech), kterých se ISPOP dotýká (část třetí až šestá zákona – § 13 – § 20).

¹⁰ Zákon č. 76/2002 Sb., v platném znění.

Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění nabytl účinnosti dnem vyhlášení ve sbírce zákonů (§ 21) – **12. 2. 2008**. Zákon byl postupně novelizován:

- zákonem č. 227/2009 Sb. (účinnost od 1. 7. 2010),
- zákonem č. 281/2009 Sb. (účinnost od 1. 1. 2011),
- zákonem č. 77/2011 Sb. (účinnost od 25. 3. 2011),
- zákonem č. 201/2012 Sb. (účinnost od 1. 9. 2012)¹¹,
- zákonem č. 169/2013 Sb. (účinnost od 1. 10. 2013).

Novelizace provedené zákonem č. 227/2009 Sb., zákonem č. 281/2009 Sb., zákonem č. 201/2012 Sb. a zákonem č. 169/2013 Sb. se netýkají ohlašovacího procesu do IRZ, proto nejsou dále podrobně popsány.

1.2.1 Zákon č. 77/2011 Sb.

Novela zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění (zákon č. 77/2011 Sb.) se z velké části týkala úprav v provozu ISPOP. Stanovila provozovatelům povinnost se registrovat při využití ISPOP, možnost ohlašovat datovou schránkou, blíže vymezila datový standard a upravila prokazování zmocnění jiných osob k plnění ohlašovací povinnosti. Byly provedeny přímé novely složkových právních předpisů a rovněž do nich byla doplněna možnost ohlašování prostřednictvím datové schránky MŽP. Změnou zákona o ochraně ovzduší byli vyjmuti z povinnosti zpracovat a předávat souhrnnou provozní evidenci provozovatelé zemědělských stacionárních zdrojů.

UIRZ byly upřesněny pouze formulace, které se vztahují k přesné specifikaci rozsahu ohlašovací povinnosti (ohlašování přenosů odpadů mimo provozovnu) a s tím související možnosti ukládat sankce za neplnění některých částí této povinnosti. Objevily se sporné případy, u kterých nebylo zřejmé, zda ČIŽP může ukládat sankci za neohlášení přenosů odpadů mimo provozovnu. To bylo novelou napraveno.

Změny se ve vztahu k IRZ konkrétně dotkly:

- § 3 odst. 1) písm. a) – za slova „znečišťujících látek“ byla vložena slova „a přenosy odpadů“;
- § 5 odst. 1 písm. a) – za slova „znečišťující látky“ byla vložena slova „nebo přenosy odpadů“;
- § 5 odst. 2 písm. a) – za slova „znečišťující látky“ se vkládají slova „nebo přenosy odpadů“.

1.3 Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

Zmocňovací ustanovení [ust. § 3 odst. 1 písm. a) a b)] v zákoně č. 25/2008 Sb., v platném znění umožňovalo provést konkretizaci ohlašovaných látek, prahových hodnot a údajů pro ohlášení do IRZ ve vládním nařízení. Nařízení vlády bylo přijato pod číslem 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, v platném znění (*Sbírka zákonů, ročník 2008, částka 46, rozeslána 29. 4. 2008, str. 1842–1851*).

Nařízení vlády **zejména upravuje seznam ohlašovaných látek a prahových hodnot, pokud jde o ohlašování látek, které nejsou výslovně uvedeny v přímo účinném nařízení č. 166/2006/ES** tak, aby byl zachován dosavadní rozsah ohlašovacích povinností. Dále nařízení stanovuje údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, které vycházejí z údajů požadovaných právem ES od členských států.

V textové části obsahuje nařízení pouze tři paragrafy, přičemž se z větší části jedná (kromě paragrafu o účinnosti) o odkazy na přílohy. **Celkem má nařízení 3 přílohy, které jsou stěžejní z hlediska účelu nařízení:**

- **příloha č. 1** obsahuje znečišťující látky, **jejichž úniky do ovzduší se ohlašují** vedle požadavků práva Evropských společenství;
- **příloha č. 2** upravuje **rozsah látek sledovaných v odpadech přenášených mimo provozovnu;**
- **příloha č. 3** upravuje **údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování.**

11 Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

1.3.1 Nařízení vlády č. 450/2011 Sb.

Novela nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění byla publikována ve Sbírce zákonů **pod číslem č. 450/2011 Sb. a nabyla účinnosti dne 1. 1. 2012** (Sbírka zákonů, ročník 2011, částka 154, rozeslána 29.12.2011, str. 5860 – 5861). **Zásadní změnou, kterou novela přináší, je úprava seznamu látek uvedených v příloze č. 2 k nařízení vlády.**

Podstatou změny je snížení celkového počtu sledovaných látek v přenosech v odpadech z původního počtu 72 na **26 znečišťujících látek**, přičemž ohlašovací prahy zůstávají u předmětných látek na původních hodnotách. Seznam nadále ohlašovaných látek je uveden v tabulce 3.

Tabulka 3: Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění

č.	číslo CAS	Ohlašovaná znečišťující látka	Prahová hodnota pro přenos znečišťujících látek v odpadech mimo provozovnu
			kg/rok
17		Arsen a sloučeniny (jako As)	50
18		Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5
19		Chrom a sloučeniny (jako Cr)	200
20		Měď a sloučeniny (jako Cu)	500
21		Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5
22		Nikl a sloučeniny (jako Ni)	500
23		Olovo a sloučeniny (jako Pb)	50
24		Zinek a sloučeniny (jako Zn)	1 000
35	75-09-2	Dichloromethan (DCM)	100
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	1
47		PCDD+PCDF (dioxiny+ furany) (jakoTeq)	0,001
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	1
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	1 000
58	67-66-3	Trichlormethan	1 000
62	71-43-2	Benzen	2 000 (jako BTEX)
68	91-20-3	Naftalen	100
70	117-81-7	Di-(2-ethylhexyl) ftalát (DEHP)	100
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	200
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	50
73	108-88-3	Toluen	2 000 (jako BTEX)
78	1330-20-7	Xyleny	2 000 (jako BTEX)
81	1332-21-4	Azbest	10
82		Kyanidy (jako celkové CN)	500
83		Fluoridy (jako celkové F)	10 000
92	100-42-5	Styren	10 000
93	50-00-0	Formaldehyd	10 000

NEZAPOMEŇTE

- **Základní právní předpisy k IRZ:**
Nařízení EP a Rady č. 166/2006/ES,
Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění,
Nařízení č. 145/2008 Sb., v platném znění.
- **Provozovatelé se musí seznámit s obsahem všech právních předpisů.**
- **Veškeré právní předpisy jsou dostupné na www.irz.cz**

2 ROZSAH INTEGROVANÉHO REGISTRU ZNEČIŠŤOVÁNÍ

Při určování rozsahu a struktury integrovaného registru znečišťování je stěžejní rozsah a struktura evropského PRTR. Nařízení o E-PRTR přímo stanovuje členským zemím minimální rozsah národních registrů. V souladu s preambulí nařízení o E-PRTR a Protokolem o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek mohou členské země zavádět širší registry¹².

Integrovaný registr znečišťování obecně zahrnuje:

- jednotlivé znečišťující látky (např. methan, oxid uhelnatý),
- skupiny znečišťujících látek (např. polycyklické aromatické uhlovodíky, nemethanové těkavé organické látky) a specificky sledované parametry (např. TOC, PM₁₀).

Příručka pro provádění evropského PRTR rozlišuje celkem 7 hlavních skupin látek – skleníkové plyny, ostatní plyny, těžké kovy, pesticidy, chlorované organické látky, ostatní organické látky a anorganické látky.

2.1 Znečišťující látky

Sledované znečišťující látky jsou v IRZ specifikovány:

- číslem látky,
- číslem Chemical Abstract Service (pokud číslo CAS existuje) a
- názvem znečišťující látky.

V IRZ se sleduje celkově 93 látek. 91 látek je uvedeno v příloze II nařízení o E-PRTR¹³ společně s prahovými hodnotami (do ovzduší, vody, půdy). Další dvě látky jsou uvedeny v příloze č. 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

2.2 Ohlašovací prahy

2.2.1 Ohlašovací prahy pro látky

Znečišťujícím látkám jsou přiřazeny **ohlašovací prahy** vyjádřené jako množství látky v **kg/rok**. **Ohlašovací prahy jsou stanoveny pro jednotlivé sledované složky životního prostředí** (vzduch, voda, půda), pro přenosy látek v odpadních vodách a přenosy látek v odpadech. Prahové hodnoty pro úniky do vody platí také pro přenosy látek v odpadních vodách mimo lokalitu určených pro čistírny odpadních vod (v souladu s článkem 5 odst. 1 písm. c) nařízení o E-PRTR).

→ Pokud ohlašovací práh není určen, látka se v dané složce nesleduje.

2.2.2 Ohlašovací prahy pro přenosy odpadů

Pro sledování přenosů **množství odpadů jsou rovněž určeny ohlašovací prahy**, ovšem vyjádřené v **t/rok**. Při plnění ohlašovací povinnosti je uvedenou skutečnost nutné zohlednit.)

¹² V souladu s protokolem by ustanovení tohoto nařízení neměla ovlivnit právo členských států zachovat nebo zavést obsáhlejší či veřejnosti přístupnější registr úniků a přenosů znečišťujících látek, než jaký požaduje protokol (*recitál 21*).

¹³ Příloha II nařízení E-PRTR obsahuje všech 50 znečišťujících látek, které byly relevantní pro ohlašování podle rozhodnutí 2000/479/EC. Rozhodnutí Komise ze dne 17. července 2000 o vytvoření Evropského registru emisí znečišťujících látek (EPER) podle článku 15 směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC).

2.3 Úniky do ovzduší – sledované látky

Jako relevantní látky znečišťující ovzduší je ve sloupci 1a tabulky v příloze II nařízení E-PRTR specifikováno celkem 60 znečišťujících látek.

S ohledem na kontinuitu ve sledování údajů o látkách a jejich negativní vliv na lidské zdraví a životní prostředí byly v ohlašovacím systému do IRZ ponechány další dvě látky (**styren a formaldehyd**), které seznam látek uvedený v nařízení o E-PRTR (příloha II, sloupec 1a) neobsahuje. Látky jsou uvedeny v příloze č. 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

Podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění má **styren ohlašovací práh 100 kg/rok a formaldehyd 50 kg/rok**. Styren má pořadové číslo 92 a formaldehyd 93. Číselné označení navazuje na seznam v příloze II nařízení č. 166/2006/ES.

→ Celkově je v únicích do ovzduší v IRZ sledováno 62 znečišťujících látek.

2.4 Úniky do vody – sledované látky

Jako relevantní látky znečišťující vodu je ve sloupci 1b tabulky v příloze II nařízení E-PRTR specifikováno celkem 71 znečišťujících látek.

2.5 Úniky do půdy – sledované látky

Jako relevantní látky znečišťující půdu je ve sloupci 1c tabulky v příloze II nařízení E-PRTR specifikováno celkem 61 znečišťujících látek.

2.6 Přenosy látek v odpadních vodách mimo provozovnu – sledované látky

Přenos znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadních vodách znamená pohyb znečišťujících látek přes hranice provozovny v odpadních vodách určených pro čistírny odpadních vod včetně průmyslových čistíren odpadních vod. Přenos mimo lokalitu může být prováděn prostřednictvím kanalizace nebo jakýmkoliv jinými dopravními prostředky, jako jsou cisterny (např. silniční).

V případě přenosů látek v odpadních vodách jsou sledovány stejné znečišťující látky jako v únicích do vody, celkem **71 znečišťujících látek** (příloha II sloupec 1b nařízení o evropském PRTR). **Prahová hodnota pro úniky do vody proto platí i pro přenosy znečišťujících látek v odpadních vodách čištěných mimo lokalitu.**

2.7 Přenosy látek v odpadech mimo provozovnu – sledované látky

V IRZ se informace o přenosech znečišťujících látek v odpadech mimo hranice provozovny shromažďují již od roku 2004. Příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění obsahuje seznam znečišťujících látek spolu s ohlašovacími prahy. **Celkem je ke sledování určeno 26 látek v odpadech, které vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení** (viz kapitola 1.3 a tabulka 3).

2.8 Přenosy odpadů mimo provozovnu

Přenos odpadu mimo lokalitu znamená pohyb odpadu určeného k odstranění nebo využití přes hranice provozovny. V IRZ jsou sledovány dvě hlavní skupiny odpadů – **nebezpečné a ostatní odpady**.

2.9 Úniky z rozptýlených zdrojů

Rozptýlené zdroje definuje nařízení o E-PRTR (čl. 2 odst. 12) jako mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný a u kterých není praktické shromažďovat hlášení z každého jednotlivého zdroje zvlášť (rámeček 3).

Podle článku 8 odst. 1 nařízení o E-PRTR Komise, již je nápomocna Evropská agentura pro životní prostředí (EEA), zařadí do evropského PRTR informace o únicích z rozptýlených zdrojů, pokud takové informace existují a byly již ohlášeny členskými státy. Informace budou prezentovány na internetové stránce E-PRTR. Pokud nebudou příslušné informace k dispozici, přijme Komise opatření pro zahájení příslušného ohlašování (čl. 8 odst. 2).

Komise přezkoumá stávající činnosti ohlašování a inventarizace týkající se úniků z existujících rozptýlených zdrojů, například při ohlašování skleníkových plynů, a sestaví soupis úniků z rozptýlených zdrojů pro celou EU, které již byly ohlášeny členskými státy. V prvním zkušebním období bude soupis zaměřen na existující údaje pro 91 znečišťujících látek nařízení E-PRTR v odvětvích silniční dopravy, letectví, zemědělství, stavebnictví, používání rozpouštědel, spalování paliv v domácnostech, distribuce fosilních paliv a malých průmyslových provozoven. Pokud Komise shledá, že tyto údaje neexistují, přijme opatření pro zahájení příslušného ohlašování (čl. 8 odst. 3).

Článek 2 – Definice

(12) „Rozptýlenými zdroji“ mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný, a u kterých není praktické shromažďovat hlášení z každého jednotlivého zdroje zvlášť.

Článek 8 – Úniky z rozptýlených zdrojů

1. Komise, již je nápomocna Evropská agentura pro životní prostředí, zařadí do evropského PRTR informace o únicích z rozptýlených zdrojů, pokud takové informace existují a byly již ohlášeny členskými státy.

2. Informace uvedené v odstavci 1 se uspořádají tak, aby umožnily uživatelům vyhledávat a identifikovat úniky znečišťujících látek z rozptýlených zdrojů podle odpovídajícího územního členění, a obsahují informace o typu metodiky použité k získání informací.

3. Pokud Komise shledá, že o únicích z rozptýlených zdrojů neexistují žádné údaje, přijme postupem podle čl. 19 odst. 2 opatření pro zahájení ohlašování úniků příslušných znečišťujících látek z jednoho nebo více rozptýlených zdrojů, a to případně za použití mezinárodně uznávané metodiky.

Rámeček 3: Nařízení o E-PRTR – rozptýlené zdroje

NEZAPOMEŇTE

- V IRZ se sleduje celkově 93 látek.
- 91 látek je nařízeno sledovat přímo nařízením o evropském PRTR.
- Nařízením vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění byly přidány další dvě látky – styren a formaldehyd.
- V únicích do ovzduší je sledováno 62 znečišťujících látek.
- V únicích do vody je sledováno 71 znečišťujících látek.
- V únicích do půdy je sledováno 61 znečišťujících látek.
- V odpadních vodách předávaných k vyčištění mimo lokalitu provozovny je sledováno 71 znečišťujících látek (stejný počet a látky jako v únicích do vody).
- V IRZ jsou sledovány rovněž nebezpečné a ostatní odpady.
- IRZ obsahuje od svého vzniku informace o přenosech znečišťujících látek v odpadech mimo provozovnu. Nařízením vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění uvedenou část IRZ zachovalo. V přenosech v odpadech je sledováno 26 látek.
- Součástí IRZ jsou rovněž informace o rozptýlených zdrojích znečištění.
- Ke všem sledovaným látkám v IRZ je možné zjistit podrobnosti na stránkách www.irz.cz.

3 OHLAŠOVACÍ POVINNOST

3.1 Předpoklady vzniku ohlašovací povinnosti

Vznik ohlašovací povinnosti je ve vztahu k IRZ vázán na následující předpoklady:

- existenci provozovny,
- existenci úniků nebo přenosů a
- překročení stanoveného ohlašovacího prahu za příslušný ohlašovací rok.

3.1.1 Provozovna

Podle **čl. 2 odst. 4** nařízení o E-PRTR se „provozovnou“ rozumí „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“. Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění doplňuje, že provozovnu „tvoří jedna nebo více stacionárních technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě“ (**§ 3 odst. 2**). **Čl. 2 odst. 5** nařízení o E-PRTR definuje pojem „lokalita“ jako „zeměpisné umístění provozovny“. „Stejnou lokalitou“ se rozumí stejné místo, přičemž toto musí být posouzeno u každé provozovny individuálně.

Příklad – lokalita

Lokalita se nestane dvěma různými lokalitami pro účely IRZ pouze proto, že dva pozemky, na kterých leží jedna provozovna téhož provozovatele, jsou odděleny fyzickou překážkou, jako je například vnitřní komunikace, železniční trať nebo řeka. Rovněž interní dělení provozoven (např. provoz 1, provoz 2, provoz 3), které využívají provozovatelé z organizačních důvodů, není možné aplikovat na ohlašování do IRZ.

Provozovna může být tedy definována:

- přítomností stacionárních technických jednotek (zařízení),
- provozovatelem (fyzická nebo právnická osoba), který provozovnu provozuje a
- lokalitou (zeměpisné umístění provozovny).

Údaje do IRZ se zasílají za jednotlivé provozovny, ve kterých je vykonávána určitá činnost (prostřednictvím stacionárních technických jednotek), při které dochází k únikům znečišťujících látek, přenosům znečišťujících látek v odpadech nebo odpadních vodách nebo přenosům odpadů. **Důležitým aspektem vzniku ohlašovací povinnosti je tak mimo jiné i existence provozovny se zeměpisnými souřadnicemi.** Zeměpisné souřadnice provozovny jsou jedním z údajů, který je od provozovatelů požadován.

3.1.2 Úniky a přenosy

Informace o únicích a přenosech zahrnují celkové informace o únicích a přenosech v důsledku všech úmyslných, havarijních, pravidelných a nepravidelných činností. Množství havarijních úniků musí být zahrnuto do celkového množství úniků.

3.1.3 Ohlašovací prahy

Ohlašovací prahy jsou určeny jako množství látky (kg/rok) nebo množství odpadů (t/rok). Povinnost ohlásit příslušné údaje do IRZ vzniká provozovateli pouze při jejich **překročení**. Provozovatel ovšem může ohlásit do IRZ i údaje o únicích a přenosech v případech, kdy k překročení ohlašovacího prahu nedošlo (došlo například pouze k dosažení prahu nebo je množství nižší než ohlašovací práh).

3.2 Vymezení ohlašujících subjektů

Povinnost ohlašovat úniky a přenosy do IRZ vzniká v případě překročení stanovených prahových hodnot od ohlašovacího roku 2009 všem provozovatelům, kteří jsou uvedeni v § 3 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění.

Provozovatelům s činností **uvedenou v příloze I nařízení o evropském PRTR** vzniká ohlašovací povinnost přímo podle tohoto předpisu.

Provozovatelům provozujícím **jinou činnost než je uvedena v nařízení o evropském PRTR** nebo **činnost s nižší kapacitou než je uvedena v nařízení o evropském PRTR**, vzniká ohlašovací povinnost a povinnost vedení evidence podle § 3 odst. 2.

Příklad – stanovení kapacity

Jestliže tentýž provozovatel provozuje ve stejném zařízení na stejném místě několik činností, které spadají pod tutéž činnost uvedenou v příloze I nařízení o evropském PRTR, pak se kapacity pro takové činnosti (například objem lázní) sčítají. Výrobní kapacity jednotlivých činností by měly být sčítány na úrovni činností uvedených v příloze I. Součet pro činnosti se poté porovná s prahovou hodnotou pro kapacitu pro konkrétní činnost uvedenou v příloze I nařízení E-PRTR.

Při hodnocení kapacity se vychází z projektované (tzn. maximální) kapacity zařízení.

Řada činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR nemá stanovenou prahovou hodnotu pro kapacitu, tzn. že všechny provozovny provádějící dotčenou činnost se musí vyhodnocováním úniků a přenosů zabývat. Konkrétně to jsou:

- rafinérie minerálních olejů a plynu,
- zařízení na zplyňování a zkapalňování,
- koksovací pece,
- zařízení na výrobu uhelných výrobků a pevného bezdýmného paliva,
- zařízení na pražení nebo slinování kovové rudy (včetně sírníkové rudy),
- zařízení na výrobu surových neželezných kovů z rudy, koncentrátů nebo druhotných surovin metalurgickými, chemickými nebo elektrolytickými postupy,
- podpovrchová těžba a související činnosti,
- zařízení na výrobu azbestu a výrobků na bázi azbestu,
- zařízení chemického průmyslu,
- chemická zařízení na výrobu hnojiv na bázi fosforu, dusíku a draslíku (jednoduchých nebo směsných) v průmyslovém měřítku,
- chemická zařízení na výrobu základních prostředků pro ochranu rostlin a biocidů v průmyslovém měřítku,
- zařízení využívající chemické nebo biologické procesy k výrobě základních farmaceutických výrobků v průmyslovém měřítku,
- zařízení na výrobu výbušnin a pyrotechnických výrobků v průmyslovém měřítku,
- průmyslové závody na výrobu buničiny ze dřeva nebo podobných vláknitých materiálů,
- zařízení na výrobu uhlíku (vysokoteplotní karbonizací uhlí) nebo elektrografitu vypalováním či grafitizací.

3.3 Rozsah ohlašovací povinnosti

Rozsah ohlašovací povinnosti je upraven nařízením o evropském PRTR, zákonem o IRZ a nařízením vlády o IRZ.

Rozsah ohlašovací povinnosti v oblasti úniků a přenosů je pro obě skupiny provozovatelů (s činností podle nařízení o evropském PRTR i bez této činnosti) stejný (rámeček 4):

- úniky znečišťujících látek podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (příloha II),
- přenosy odpadů podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (článek 5) – **pro přenos odpadu mimo lokalitu provozovny jsou prahové hodnoty 2 t za rok pro nebezpečný odpad a 2 000 tun pro ostatní odpad,**
- přenosy látek v odpadních vodách podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (příloha II),
- úniky znečišťujících látek podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění (příloha č. 1),
- přenosy znečišťujících látek v odpadech mimo provozovnu podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění (příloha č. 2).

§ 3

- (1) Provozovatel uvedený v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ohlašuje ministerstvu
- a) úniky a přenosy znečišťujících látek a přenosy odpadů podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství),
 - b) úniky znečišťujících látek při překročení jejich prahových hodnot; vláda stanoví nařízením seznam znečišťujících látek a jejich prahové hodnoty a
 - c) přenosy znečišťujících látek, při překročení jejich prahových hodnot, v odpadech mimo provozovnu, které vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení; vláda stanoví nařízením seznam znečišťujících látek a jejich prahové hodnoty.

(2) Provozovatel, kterým je podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba, provozující provozovnu, kterou tvoří jedna nebo více stacionárních technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě, v níž je prováděna jiná činnost, než je uvedena v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006, nebo činnost s nižší kapacitou, než je uvedena v této příloze, ohlašuje úniky a přenosy znečišťujících látek podle odstavce 1 a vede evidenci údajů pro ohlašování způsobem uvedeným v čl. 5 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006.

Rámeček 4: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – vymezení rozsahu ohlašovací povinnosti

3.4 Termín plnění ohlašovací povinnosti

Určení přesného termínu plnění ohlašovací povinnosti ponechává nařízení o evropském PRTR na úpravě v jednotlivých členských státech. Požadované údaje jsou provozovatelé povinni do IRZ ohlásit vždy nejpozději do **31. 3.** za předchozí kalendářní rok (viz rámeček 5).

§ 3

- (4) Provozovatel ohlašuje požadované údaje podle odstavců 1 až 3 vždy do 31. března běžného roku za předchozí kalendářní rok.

Rámeček 5: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – termín plnění ohlašovací povinnosti do IRZ

Tabulka 4: Plnění ohlašovací povinnosti podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění

Kdo	Do kdy	Co
Provozovatel s činností uvedenou v nařízení č. 166/2006/ES (§ 3 odst. 1)	Za rok 2013 do 31. 3. 2014.	Při překročení prahů: údaje podle nařízení 166/2006/ES údaje podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.
Provozovatel s činností neuvedenou v nařízení č. 166/2006/ES nebo s nižší kapacitou než uvádí nařízení č. 166/2006/ES. (§ 3 odst. 2)		

3.5 Sankce za neplnění ohlašovací povinnosti

Neohlášení do IRZ, resp. uvedení nesprávných údajů a nevedení evidence údajů v souladu s požadavky nařízení o E-PRTR jsou správními delikty (rámeček 6).

Nařízení o evropském PRTR požaduje, aby sankce byly přiměřené a přitom odrazující (čl. 20 odst. 1). Podle § 5 odst. 3 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění je možné za správní delikt uložit pokutu do **500 000 Kč**.

Plnění ohlašovací povinnosti kontroluje Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP), která rozhoduje o správních deliktech podle § 5 (§ 8 písm. a) a b)).

§ 5 – Správní delikty

- (1) Provozovatel uvedený v § 3 odst. 1 se dopustí správního deliktu tím, že
- neohlásí únik nebo přenos znečišťující látky nebo přenosy odpadů podle § 3,
 - uveče při plnění ohlašovací povinnosti podle § 3 nesprávné údaje, nebo
 - nevede evidenci údajů pro ohlašování v souladu s požadavky přímo použitelného předpisu Evropských společenství).
- (2) Provozovatel uvedený v § 3 odst. 2 se dopustí správního deliktu tím, že
- neohlásí únik nebo přenos znečišťující látky nebo přenosy odpadů podle § 3,
 - uveče při plnění ohlašovací povinnosti podle § 3 nesprávné údaje, nebo
 - nevede evidenci údajů pro ohlašování v souladu s požadavky § 3 odst. 2.
- (3) Za správní delikt podle odstavce 1 nebo 2 se uloží pokuta do 500 000 Kč.

§ 8- Inspekce

- kontroluje plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování a vedení evidence údajů nezbytných k ohlašování do integrovaného registru znečišťování,
- rozhoduje o správních deliktech podle § 5.

Rámeček 6: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – sankce a kontrolní kompetence ČIŽP

NEZAPOMEŇTE

- Vznik ohlašovací povinnosti je vázán na:**
 - provozovnu, v níž je vykonávána činnost (uvedená v nařízení o evropském PRTR, činnost s nižší kapacitou nebo jiná činnost),
 - úniky znečišťujících látek do ovzduší, vody nebo půdy nebo přenos látek v odpadních vodách, odpadech nebo přenos odpadů (nebezpečných a ostatních) z provozovny,
 - množství úniků nebo přenosů za ohlašovací rok.
- Pokud dojde k překročení stanovených ohlašovacích prahů, vzniká ohlašovací povinnost.**
- Informace o únicích a přenosech zahrnují celkové informace o únicích a přenosech v důsledku všech úmyslných, havarijních, pravidelných a nepravidelných činností.**
- Množství ohlašovaných látek se ohlašuje v kilogramech za rok (kg/rok). Množství odpadů se ohlašuje v tunách za rok (t/rok).**
- Neohlášení do IRZ, resp. uvedení nesprávných údajů a nevedení evidence údajů v souladu s požadavky nařízení o E-PRTR jsou správními delikty.**
- Ohlašovací povinnost se plní do 31.3. následujícího roku za předchozí kalendářní rok.**
- Schéma vzniku ohlašovací povinnosti je uvedeno v příloze 1 příručky.**

4 OHLAŠOVANÉ ÚDAJE

4.1 Obecná pravidla při ohlašování úniků a přenosů

Ohlašované úniky a přenosy mimo lokalitu představují celkové úniky a přenosy mimo lokalitu v důsledku všech **úmyslných, havarijních, pravidelných a nepravidelných**¹⁴ činností na lokalitě provozovny.

V úvahu musí být brány **veškeré znečišťující látky uvedené v příloze II nařízení o E-PRTR a v přílohách č. 1 a 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění**, které jsou relevantní vzhledem k procesům provozovaným v dané provozovně, a které se tudíž mohou vyskytovat v únicích a přenosech takové provozovny.

Činnost obvykle souvisí s typickým spektrem úniků znečišťujících látek. Při rozhodování, jaké parametry jsou pro každé konkrétní zařízení relevantní, musí být zejména využívány informace obsažené v procesech posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), žádostech o integrovaná povolení, zprávách z místních šetření, schématech technologického postupu, materiálových bilancích, referencích z obdobných provozů jinde, technických posudcích, ve vydané a recenzované literatuře a ve výsledcích dříve vykonaných měření.

Ohlášené údaje úniku nebo přenosu musí obsahovat odkaz na metodiku zjišťování (M, C, E) použitou pro ohlášené údaje úniku nebo přenosu. Pokud jsou údaje měřeny nebo vypočteny („M“ – měření nebo „C“ – výpočet), musí být uvedena metoda měření a/nebo metoda výpočtu (viz kapitola „Zjišťování údajů“).

Úniky a přenosy znečišťujících látek náležejících do několika kategorií (znečišťujících látek) se ohlašují pro každou z těchto kategorií, pokud jsou překročeny relevantní prahové hodnoty.

Příklad – látky patřící do více sledovaných kategorií

Například úniky či přenosy 1,2-dichlorethanu budou evidovány jak v rámci znečišťující látky č. 34 (1,2-dichlorethan), tak v rámci skupiny znečišťujících látek č. 7 (NMVOC-nemethanové těkavé organické látky). Podobně v případě tributylcínů a trifenylcínů jsou tyto látky evidovány jak v rámci látky č. 74, resp. 75, tak v rámci skupiny látek č. 69 (sloučeniny organocínů jako celkový Sn).

Úniky a přenosy mimo lokalitu znečišťujících látek musí být ohlášeny jako roční množství znečišťujících látek vypuštěných (přenesených) v kg/rok, zatímco množství odpadu přenesené mimo lokalitu musí být ohlášeno v tunách/rok.

4.1.1 Úniky z rozptýlených zdrojů v provozovně

Úniky do vzduchu, vody a půdy zahrnují veškeré úniky na lokalitě provozovny. Toto zahrnuje rovněž **fugitivní úniky a úniky z rozptýlených zdrojů provozoven** (viz Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách v oblasti systémů monitoringu – BREF „Monitoring“¹⁵). Pokud souhrn úniků znečišťující látky do jednoho média (vzduch, voda nebo půda) překročí v provozovně příslušné prahové hodnoty pro únik pro dané médium, musí být únik ohlášen.

4.1.2 Havarijní úniky

Havarijní úniky jsou veškeré úniky, které nejsou úmyslné, pravidelné nebo nepravidelné, a které vzniknou v důsledku neřízeného vývoje během provozování činností na lokalitě provozovny.

Pokud souhrn všech úniků (úmyslných, havarijních, pravidelných a nepravidelných) překročí příslušné prahové hodnoty, jsou provozovatelé povinni specifikovat veškeré údaje, které se vztahují k havarijním únikům, jsou-li takové údaje k dispozici.

14 Nepravidelné činnosti jsou mimořádné činnosti, které jsou prováděny v rámci řízeného provozování činností uvedených v příloze I, a které mohou vést ke zvýšení úniků znečišťujících látek; například zastavování a spouštění procesů před prováděním operací údržby a po něm.

15 <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/mon.html>.

Obvykle bývá možné havarijní úniky vyhodnotit. Vyhodnocení může být provedeno například na základě stanovení zbytkových množství v potrubích nebo nádržích, nebo uvážením délky trvání havarijního úniku a vztažením této délky k předpokládaným průtokovým rychlostem. Ve zvláštních případech však nemusí být proveditelné odvodit údaje na základě odhadů pro všechny znečišťující látky, zvláště pokud jsou zahrnuty i úniky do vzduchu.

Příklad – celkový únik v případě existence havarijního úniku

Množství havarijních úniků musí být zahrnuto do celkového množství úniků (příklad: havarijní únik = 1 kg/rok; úmyslný, pravidelný únik = 10 kg/rok; → celkový únik = 11 kg/rok).

4.2 Rozsah údajů požadovaných pro ohlašování

Rozsah požadovaných údajů ohlašovaných do IRZ vymezuje příloha č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění. Jedná se o výčet údajů, které musí povinné subjekty ohlásit Ministerstvu životního prostředí. Obsah přílohy vychází z přílohy III nařízení o E-PRTR s upřesněním pro ohlašování do IRZ. Provozovatelé provozoven musí ohlásit do IRZ všechny požadované informace.

4.3 Identifikační údaje provozovny

Příloha č. 3 nařízení o IRZ stanovuje informace, které jsou relevantní pro určení každé provozovny, za níž se ohlašovací povinnost plní. *Tabulka 5* uvádí přehled informací, které jsou povinné z hlediska identifikace provozovny.

Tabulka 5: Identifikační údaje provozovny podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění

Identifikační údaje provozovny	Požadovaný údaj
Obchodní firma nebo název, anebo jméno a příjmení provozovatele	Uvede se obchodní firma nebo název, anebo jméno a příjmení provozovatele. <i>Příklad: „Provozovatelská, a.s.“</i>
Identifikační číslo organizace	Identifikační číslo ekonomického subjektu (IČ nebo IČO) je v České republice unikátní osmimístné identifikační číslo právnické osoby, podnikající fyzické osoby nebo organizační složky státu. <i>Příklad: „88888888“</i>
Název provozovny	Uvede se název provozovny. Název by měl být volen tak, aby co nejlépe, stručně a pokud možno jednoznačně identifikoval provozovnu a příp. provozovatele. <i>Příklad: „Provozovatelská, a.s. – Ocelárna“</i>
Identifikační číslo provozovny	Unikátní identifikační číslo provozovny (IČP), které je přidělováno každé provozovně ohlašující do IRZ. Skládá se vždy z identifikace České republiky písmeny CZ a osmimístného kódu. Nejedná se o identifikační číslo organizace (IČ). <i>Příklad: „CZ 12345678“</i>
Ulice a číslo popisné	Uvede se ulice a číslo popisné provozovny. <i>Příklad: „U první provozovny, 48“</i>
Město/obec	Uvede se město/obec, kde je provozovna umístěna. <i>Příklad: „Lístov“</i>
Poštovní směrovací číslo	Poštovní směrovací číslo (PSČ) slouží k jednoznačné identifikaci adresy. Poštovní směrovací číslo se vždy skládá z pěti číslic. <i>Příklad: „254 12“</i>
Země	Česká republika

Zeměpisné souřadnice provozovny	Uvedou se zeměpisné souřadnice provozovny. Zeměpisné souřadnice provozovny musí být vyjádřeny v souřadnicích zeměpisné délky a zeměpisné šířky s přesností v řádu nejméně ± 500 metrů a s odkazem na zeměpisný střed lokality provozovny. Jsou požadovány ve formátu WGS nebo S-JTSK. Zeměpisné souřadnice provozovny ve formátu S-JTSK lze vyhledat na http://geoportal.cenia.cz/ . Zeměpisné souřadnice provozovny ve formátu WGS lze vyhledat pomocí GPS navigace nebo na webových stránkách poskytujících mapové služby. Příklad: 8,489870; 49,774467.
Oblast povodí	Oblasti povodí podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Příklad 1: Povodí Labe
Jméno recipientu a říční km	Uvede se jméno recipientu a příslušný říční kilometr odpovídající poloze provozovny na toku recipientu. Říční kilometr udává kilometrickou vzdálenost určitého místa na vodním toku od ústí této řeky nebo potoku do jiného toku nebo vodní plochy. Tento údaj bude uváděn pouze v případě ohlašování úniků do vody. <i>Příklad recipientu: Labe</i> <i>Říční kilometr: 104</i>
Kód NACE	Uvede se kód NACE podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006. Příklad: 24.10
Kód CZ-NACE provozovny	Uvede se kód CZ-NACE*. První čtyři místa jsou převzata kompletně z kódů NACE rev. 2, pouze páté je specifické pro ČR. <i>Příklad: 24.10.1</i>
Hlavní hospodářská činnost provozovny	Slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE. <i>Příklad: Výroba surového železa, oceli a ferolitin</i>
Objem výroby (nepovinné)	Provozovatelé provozovny mohou poskytnout nepovinné informace o provozovně. Není povinnost tyto informace ohlásit, nicméně tyto informace mohou být v zájmu veřejnosti a mohou být rovněž užitečné příslušným orgánům při posuzování kvality informací.
Počet zařízení (nepovinné)	
Počet provozních hodin za rok (nepovinné)	
Počet zaměstnanců provozovny (nepovinné)	
Pole pro textové informace o provozovně (nepovinné)	Pole může obsahovat další informace o provozovně, které si provozovatel přeje poskytnout veřejnosti (například odkaz na internetovou stránku, informaci o změnách v rámci provozovny, vysvětlení změn v únicích a přenosech, emailovou adresu pro přímé dotazy veřejnosti a jiné).
Datum vypracování	Uvede se datum zpracování hlášení do IRZ. <i>Příklad: „25.1.2013“</i>
Jméno a příjmení odpovědné osoby za ohlášení	Uvede se jméno a příjmení osoby, která hlášení zpracovala. <i>Příklad: „Otakar Odpovědný“</i>
Telefon/fax/email	Příklad:+420 333 333 333 Příklad:otakar.odpovedny@provozovna.cz

* Veškeré potřebné údaje jsou k dispozici na stránkách Českého statistického úřadu – <http://www.czso.cz>.

Kromě výše uvedených údajů lze v ohlašovacím formuláři rovněž uvést odkaz na webové stránky provozovny, provozovatele nebo organizace.

4.3.1 Označení činností v provozovně a identifikace hlavní činnosti

Kromě informací požadovaných pro identifikaci provozovny musí být, v souladu s kódovacím systémem uvedeným v příloze I nařízení o E-PRTR a IPPC kódem (je-li k dispozici), uveden seznam všech činností uvedených v příloze I nařízení o E-PRTR, které jsou v provozovně prováděny. V souladu s přílohou I nařízení E-PRTR sestává kód E-PRTR z čísla od 1 do 9 a písmena a) až g). Pro některé činnosti existuje další rozdělení od (i) do (xi).

Hlavní činnost uvedená v příloze I nařízení o E-PRTR se často shoduje s hlavní hospodářskou činností provozovny. Pokud hlavní hospodářská činnost není pro procesy prováděné v provozovně charakteristická, pak by měla být hlavní činnost uvedená v příloze I spojena s činností provozovny, která je spojena s největším znečištěním životního prostředí. Všechny úniky a přenosy mimo lokalitu provozovny jsou při dalším seskupování údajů přiřazovány k hlavní činnosti uvedené v příloze I ohlášené provozovatelem.

Příklad – označení činností v provozovně podle přílohy I nařízení o E-PRTR

Hlavní hospodářskou činností prováděnou v určité provozovně je povrchová úprava plastických hmot s použitím chemického postupu. Objem lázní je 200 m³. Ve stejné provozovně jsou prováděny nátěry určitých výrobků s použitím organických rozpouštědel. Pro tuto další aktivitu je kapacita spotřeby organických rozpouštědel 250 tun za rok. Informace o činnostech uvedených v příloze I nařízení o E-PRTR bude obsahovat informace podle tabulky 6.

Tabulka 6: Struktura ohlašování činností provozovny uvedených v příloze I nařízení o E-PRTR (ukázkové údaje)

Činnost uvedená v příloze I nařízení o E-PRTR	Kód E-PRTR	Kód IPPC **	Název činnosti podle přílohy I nařízení E-PRTR
1*	2.(f)	2.6	Zařízení na povrchovou úpravu kovů a plastických hmot s použitím elektrolytických nebo chemických postupů, je-li objem lázní 30 m ³
2	9.(c)	6.7	Zařízení pro povrchovou úpravu látek, předmětů nebo výrobků používající organická rozpouštědla, zejména provádějící apreturu, potiskování, pokovování, odmašťování, nepromokavou úpravu, úpravu rozměrů, barvení, čištění nebo impregnaci o spotřebě rozpouštědel 150 kg za hodinu nebo 200 tun za rok

* Činnost 1 musí být hlavní činností uvedenou v příloze I nařízení o E-PRTR.

** Kód IPPC tvoří kód ze dvou číslic v souladu s přílohou I směrnice 2008/1/ES.

Pokud se jedná o činnost s nižší kapacitou nebo činnost jinou než je uvedena v příloze I nařízení o E-PRTR kód činnosti podle nařízení o E-PRTR se neuvádí. Provozovatel uvede dostatečně podrobný popis odpovídající provozované činnosti (např. „Zpracování laminátů, Deemulgační stanice, Čistírna odpadních vod s kapacitou 25000 EO“).

4.4 Úniky látek do ovzduší

Jako relevantní látky znečišťující ovzduší je ve sloupci 1a tabulky v příloze II nařízení E-PRTR specifikováno celkem 60 znečišťujících látek. Další dvě látky (styren a formaldehyd) jsou provozovatelé povinni sledovat na základě nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění. Musí být ohlášeny úniky znečišťujících látek do ovzduší, které překročí prahové hodnoty. Tento případ se týká všech 62 látek znečišťujících ovzduší. Úniky znečišťujících látek do ovzduší musí být ohlášeny z hlediska množství uvolněných znečišťujících látek v kg/rok.

V případě údajů, u nichž je uvedeno, že jsou založeny na měření či výpočtu, se ohlásí analytická metoda a/nebo metoda výpočtu. Provozovatelé jsou povinni uvést veškeré údaje, které se týkají havarijních úniků, kdykoliv jsou takové údaje k dispozici.

Příklad požadovaných údajů podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění, pro látky v únicích do ovzduší uvádí *tabulka 7*.

Příklad – údaje při ohlašování úniků do ovzduší

Rafinerie minerálních olejů a plynu vypouští mezi jinými látkami oxid uhličitý (CO₂), methan (CH₄) a styren. Prahové hodnoty pro úniky do ovzduší jsou překročeny pro všechny tři znečišťující látky a představují hodnotu 100 milionů kg/rok pro CO₂, 100 000 kg/rok pro CH₄ a 100 kg/rok pro styren.

Tabulka 7: Údaje při ohlašování úniků do ovzduší (ukázkové údaje)

Údaje o únicích do ovzduší pro každou znečišťující látku překračující ohlašovací práh						
Znečišťující látka			Metoda		Množství	
Číslo látky ¹	Číslo CAS	Název ²	M/C/E ³	Použitá metoda ⁴	T (celkem) ⁵ kg/rok	A (havarijní) ⁶ kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	C: vypočteno	SSC ⁷	571 000	50 000
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	M: měřeno	ISO 12039:2001	413 000 000	–
92	100-42-5	Styren	E: odhadnuto		200	–

- 1 Číslo znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR a podle přílohy č. 1 NV 145/2008 Sb., v platném znění.
- 2 Název znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR a podle přílohy č. 1 NV 145/2008 Sb., v platném znění.
- 3 Označení, zda je ohlášená informace založena na měření (M), výpočtu (C) nebo odhadu (E).
- 4 Označení použité metody, pokud jsou údaje změřeny nebo vypočteny.
- 5 Označení celkového množství úniku znečišťující látky do ovzduší ze všech zdrojů činnosti (včetně havarijních úniků a úniků z rozptýlených zdrojů); všechna množství musí být vyjádřena v kg/rok.
- 6 Označení množství znečišťující látky v havarijním úniku.
- 7 Celoevropská metoda výpočtu specifická pro odvětví (Sector Specific Calculation) – viz kapitola „Zjišťování údajů“.

Únik CO₂ vznikl při normálních provozních podmínkách a byl změřen pomocí uvedené, mezinárodně uznávané metody. Celkový únik styrenu byl odhadnut, nemusí být proto uváděna použitá metoda. Únik methanu byl vypočten podle metody výpočtu specifické pro odvětví, proto musí být uvedena zkratka SSC. K celkovému úniku methanu docházelo při normálních provozních podmínkách (521 000 kg/rok) a při havarijní události (50 000 kg/rok). Havarijní událost musí být ohlášena jako havarijní únik a rovněž musí být zahrnuta do celkového úniku (521 000 + 50 000 = 571 000 kg/rok). Informace je založena na výpočtu v případě pravidelných úniků a odhadu v případě havarijní události. Jelikož je informace o hlavním podílu úniku methanu (= 521 000 kg) založena na výpočtu s použitím uznávaných zásad IPCC, musí být metoda zjišťování pro methan označena jako „C“ a musí být uvedena použitá metoda výpočtu.

V souvislosti s ohlašování do ovzduší je nutné zmínit specifikum, které se objevuje v ohlašovací formuláři u látky CO₂. V případě vyplňování této položky je také důležité vyplnit údaj o množství CO₂ bez spalování biomasy.

4.5 Úniky látek do vody

Jako relevantní látky znečišťující vodu je ve sloupci 1b tabulky v příloze II nařízení E-PRTR specifikováno celkem 71 znečišťujících látek. Musí být ohlášeny úniky znečišťujících látek do vody, které překročí prahové hodnoty uvedené ve sloupci 1b. Tento případ se týká všech 71 látek znečišťujících vodu. Úniky znečišťujících látek do vody musí být ohlášeny z hlediska množství uvolněných znečišťujících látek v kg/rok.

V případě údajů, u nichž je uvedeno, že jsou založeny na měření či výpočtu, se ohlásí analytická metoda a/nebo metoda výpočtu. Provozovatelé jsou povinni uvést veškeré údaje, které se týkají havarijních úniků, kdykoliv jsou takové údaje k dispozici.

Příklad požadovaných údajů podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění pro látky v únicích do vody uvádí *tabulka 8*.

Příklad – údaje při ohlašování úniků do vody

V provozovně na předúpravu vláken či textilií existují úniky celkového organického uhlíku (TOC) a bromovaných difenyletherů¹⁶ (PBDE), přičemž jsou překročeny prahové hodnoty pro vodu u obou znečišťujících látek. Prahová hodnota pro TOC je stanovena na 50 000 kg/rok a pro PBDE na 1 kg/rok.

Tabulka 8: Údaje při ohlašování úniků do vody (ukázkové údaje)

Údaje o únicích do vody pro každou znečišťující látku překračující ohlašovací práh						
Znečišťující látka			Metoda		Množství	
Číslo látky ¹	Číslo CAS	Název ²	M/C/E ³	Použitá metoda ⁴	T ⁵ (celkem)15 kg/rok	A (havarijní) ⁶ kg/rok
63		Bromované difenylethery (PBDE)	E: odhadnuto		25,5	20,0
76		Celkový organický uhlík (TOC)	M: měřeno	NRB ⁷ – regionální závazná metodika měření pro TOC	304 000	–

- 1 Číslo znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR.
- 2 Název znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR.
- 3 Označení, zda je ohlášená informace založena na měření (M), výpočtu (C) nebo odhadu (E).
- 4 Označení použité metody, pokud jsou údaje změřeny nebo vypočteny.
- 5 Označení celkového množství oeniku znečišťující látky do vody ze všech zdrojů činnosti (včetně havarijních oeniků a oeniků z rozptýlených zdrojů); všechna množství musí být vyjádřena v kg/rok.
- 6 Označení množství znečišťující látky v havarijním úniku.
- 7 Závazná vnitrostátní nebo regionální metodika měření předepsaná právním aktem pro znečišťující látku a příslušnou provozovnu (National or Regional Binding measurement methodology) – viz kapitola „Zjišťování údajů“. Může být doplněn rovněž krátký popis metodiky.

Únik TOC vznikl při normálních provozních podmínkách a byl změřen pomocí regionální závazné metodiky (proto je uvedena zkratka NRB a krátký popis).

Únik PBDE vznikl v důsledku pravidelných činností (5,50 kg/rok) a havárie (20,0 kg/rok). Havárie musí být ohlášena jako havarijní únik a rovněž musí být zahrnuta do celkového úniku (5,50 + 20,0 = 25,5 kg/rok). Informace je založena na výpočtu v případě pravidelných úniků a na odhadu v případě havarijní události. Jelikož je informace o hlavním podílu celkového úniku PBDE založena na odhadu (20,0 kg), musí být uvedena metoda zjišťování „E“. V případě odhadu „E“ nemusí být uváděna použitá metoda.

4.6 Úniky látek do půdy

Jako relevantní látky znečišťující půdu je ve sloupci 1c tabulky v příloze II nařízení E-PRTR specifikováno celkem 61 znečišťujících látek. Musí být ohlášeny úniky znečišťujících látek do půdy, které překročí prahové hodnoty uvedené ve sloupci 1c. Tento případ se týká všech 61 znečišťujících látek, které jsou relevantní pro úniky do půdy. Úniky znečišťujících látek do půdy musí být ohlášeny z hlediska množství uvolněných znečišťujících látek v kg/rok.

V případě údajů, u nichž je uvedeno, že jsou založeny na měření či výpočtu, se ohlásí analytická metoda nebo metoda výpočtu. Provozovatelé jsou povinni uvést veškeré údaje, které se týkají havarijních úniků, kdykoliv jsou takové údaje k dispozici.

16 Celkové množství následujících bromovaných difenyletherů: penta-BDE, okta-BDE a deka-BDE.

Zapravování upravených kalů a statkových hnojiv do půdy jsou postupy jejich využití, a proto nejsou ohlašovány jako úniky do půdy.¹⁷

Havarijní úniky do půdy jsou možné (například v důsledku úniku z potrubí a dalších zařízení v provozovně), ale předpokládá se, že k nim bude docházet v omezeném množství případů.

Příklad požadovaných údajů podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění, pro látky v únicích do půdy uvádí *tabulka 9*.

Příklad – údaje při ohlašování úniků do půdy

Kapalný odpad je odstraňován prostřednictvím hlubinné injeckáže a obsahuje znečišťující látky zinek a chlorid v množství převyšujícím příslušné prahové hodnoty pro úniky do půdy, které jsou 100 kg/rok pro zinek a 2 miliony kg/rok pro chloridy.

Tabulka 9: Údaje při ohlašování úniků do půdy (ukázkové údaje)

Údaje o únicích do půdy pro každou znečišťující látku překračující ohlašovací práh						
Znečišťující látka			Metoda		Množství	
Číslo látky ¹	Číslo CAS	Název ²	M/C/E ³	Použitá metoda ⁴	T (celkem) ⁵ kg/rok	A (havarijní) ⁶ kg/rok
24		Zinek a sloučeniny (jako Zn)	M: měřeno	EN ISO 11885:1997	125	-
79		Chloridy (jako celkový Cl)	C: vypočteno	MAB ⁷	2 850 000	-

- 1 Číslo znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR.
- 2 Název znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR.
- 3 Označení, zda je ohlášená informace založena na měření (M), výpočtu (C) nebo odhadu (E).
- 4 Označení použité metody, pokud jsou údaje změřeny nebo vypočteny.
- 5 Označení celkového množství úniku znečišťující látky do půdy ze všech zdrojů činnosti; všechna množství musí být vyjádřena v kg/rok.
- 6 Označení množství znečišťující látky v havarijním úniku.
- 7 Metoda hmotnostních bilancí, která je schválena příslušným orgánem (MAss Balance method)- viz kapitola „Zjišťování údajů“.

Hodnota pro znečišťující látku „zinek a sloučeniny“ byla měřena pomocí uvedené, mezinárodně uznávané metody. Hodnota pro znečišťující látku „chlorid“ byla vypočtena pomocí metody hmotnostní bilance (uvedena zkratka MAB, může být připojen krátký popis). Pokud je odpad odstraňován takovým způsobem, ohlašuje tuto skutečnost pouze provozovatel provozovny, z níž odpad pochází¹⁸.

4.7 Přenosy látek v odpadních vodách mimo provozovnu

Přenos znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadních vodách znamená pohyb znečišťujících látek přes hranice provozovny v odpadních vodách určených pro čistírny odpadních vod včetně průmyslových čistíren odpadních vod. Přenos mimo provozovnu může být prováděn prostřednictvím kanalizace nebo jakýmkoliv jinými dopravními prostředky, jako jsou cisterny.

Provozovatelé musí ohlásit přenosy mimo lokalitu jakékoliv znečišťující látky uvedené v příloze II nařízení E-PRTR v odpadních vodách určených k čištění, u které byla překročena prahová hodnota stanovená v sloupci 1b přílohy II nařízení E-PRTR. Přenosy látek v odpadních vodách mimo lokalitu musí být ohlášeny z hlediska množství přenesených znečišťujících látek v kg/rok.

¹⁷ Viz recitál 9 nařízení E-PRTR.

¹⁸ Článek 6 nařízení E-PRTR.

Příklad požadovaných údajů podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění, pro přenosy látek v odpadních vodách mimo lokalitu uvádí *tabulka 10*.

Příklad – údaje při ohlašování přenosu látek v odpadních vodách mimo provozovnu

Odpadní voda z provozovny na zpracování a konzervaci brambor obsahuje dusík a fosfor. Prahové hodnoty pro přenosy v odpadních vodách jsou překročeny pro obě znečišťující látky a představují hodnoty 50 000 kg/rok v případě celkového dusíku a 5 000 kg/rok v případě celkového fosforu. Hodnoty obou znečišťujících látek byly měřeny pomocí uvedených, mezinárodně uznávaných metod.

Tabulka 10: Údaje při ohlašování přenosu látek v odpadních vodách mimo provozovnu (ukázkové údaje)

Údaje o přenosu látek v odpadních vodách mimo lokalitu pro každou znečišťující látku překračující ohlašovací práh

Znečišťující látka			Metoda		Množství	
Číslo látky ¹	Číslo CAS	Název ²	M/C/E ³	Použitá metoda ⁴	T (celkem) ⁵ kg/rok	A (havarijní) ⁶ kg/rok
12		Celkový dusík	M: měřeno	EN 12260	76 400 000	-
13		Celkový fosfor	M: měřeno	EN ISO 6878:2004	10 900 000	-

1 Číslo znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR.

2 Název znečišťující látky podle přílohy II nařízení E-PRTR.

3 Označení, zda je ohlášená informace založena na měření (M), výpočtu (C) nebo odhadu (E).

4 Označení použité metody, pokud jsou údaje změřeny nebo vypočteny.

5 Označení celkového množství přenosu znečišťující látky v odpadních vodách ze všech zdrojů činnosti (včetně havarijních situací a z rozptýlených zdrojů); všechna množství musí být vyjádřena v kg/rok.

6 Označení množství znečišťující látky při havárii.

4.8 Přenosy látek v odpadech mimo provozovnu

Přenos znečišťujících látek mimo provozovnu v odpadech znamená pohyb znečišťujících látek přes hranice provozovny v odpadech určených k využití nebo odstranění.

Provozovatelé musí ohlásit přenosy jakékoliv znečišťující látky (uvedené v příloze č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění) v odpadech mimo lokalitu provozovny, které vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Přenosy látek v odpadech mimo lokalitu provozovny musí být ohlášeny z hlediska množství přenesených znečišťujících látek v kg/rok.

U přenosu látek v odpadech mimo lokalitu provozovny je povinností provozovatele uvést kód, označující zda byl odpad využit (kód „R“) nebo odstraněn (kód „D“). Dále název osoby a adresu osoby provádějící odstranění/využití.

Příklad – Určení kódu „R“ nebo „D“

Pokud je odpad určen ke zpracování, které zahrnuje jak postupy využití, tak postupy odstranění (například třídění), musí být ohlášen postup zpracování (R nebo D), pro který je určeno více než 50 % odpadu. V případech, kdy provozovna není schopna sledovat, zda více než 50 % odpadu bude odstraněno nebo využito, musí být použit kód „D“.

Příklad požadovaných údajů podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění, pro přenosy látek v odpadech mimo provozovnu uvádí *tabulka 11*.

Příklad – údaje při ohlašování přenosu látek v odpadech mimo provozovnu

Odpady přenášené z provozovny na výrobu a zpracování kovů obsahují měď a olovo. Pražové hodnoty pro přenosy v odpadech jsou překročeny pro obě znečišťující látky. Pro měď je práh 500 kg/rok a pro olovo 50 kg/rok.

Tabulka 11: Údaje při ohlašování přenosu látek v odpadech mimo provozovnu (ukázkové údaje)

Údaje o přenosech látek v odpadech pro každou znečišťující látku překračující ohlašovací práh								
Znečišťující látka			Metoda		Množství	Nakládání	Název	Adresa
Číslo látky ¹	Číslo CAS	Název ²	M/C/E ³	Použitá metoda ⁴	T (celkem) kg/rok	Využití (R)/ Odstranění (D)	Název osoby provádějící využití/ odstranění	Adresa osoby provádějící využití/ odstranění
20		Měď a slouč.	E: odhadnuto		2 500	R	První odpadní s.r.o.	Využitelná 25, Recyklovice 896 02
23		Olovo a slouč.	E: odhadnuto		350	D	Odpady a.s.	U skládky 15, Skládkov 256 36

- 1 Číslo znečišťující látky podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.
 2 Název znečišťující látky podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.
 3 Označení, zda je ohlášená informace založena na měření (M), výpočtu (C) nebo odhadu (E).
 4 Označení použité metody, pokud jsou údaje změřeny nebo vypočteny.

Hodnoty obou znečišťujících látek byly odhadnuty, proto nemusí být uváděna použitá metoda. Odpad s obsahem mědi byl předán k dalšímu využití (kód R). Odpad s obsahem olova byl předán k odstranění (kód D). Jsou uvedeny i názvy a adresy osob provádějících odstranění nebo využití.

4.9 Přenosy odpadu mimo provozovnu

Přenos odpadu mimo provozovnu znamená pohyb odpadu určeného k odstranění nebo využití přes hranice provozovny. Provozovatelé musí ohlásit přenosy mimo hranice provozovny u:

- **nebezpečného odpadu** v množství převyšujícím **2 t za rok**,
 - **ostatního odpadu** v množství převyšujícím **2 000 tun za rok**,
- pro jakékoliv postupy využití¹⁹ nebo odstranění²⁰, a to s výjimkou postupů odstranění úpravou půdními procesy a hlubinnou injektáží, jestliže tyto musí být ohlášeny jako úniky do půdy.
- **„Odpadem“** se rozumí jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a zrušení některých směrnic²¹.
 - **„Nebezpečným odpadem“** se rozumí jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a zrušení některých směrnic.
 - **„Ostatním odpadem“** se rozumí jakýkoliv odpad, který není nebezpečným odpadem.
 Z hlediska pražové hodnoty je relevantní celkové množství odpadu přeneseného mimo lokalitu, a to bez ohledu na to, zda bude zpracován v rámci země, či zda bude přenesen do jiné země, nebo zda bude odstraněn či využit. Přenosy odpadů mimo lokalitu musí být ohlášeny z hlediska množství odpadů přenesených mimo lokalitu **v t/rok**.

19 Příloha II směrnice 2008/98/ES.

20 Příloha I směrnice 2008/98/ES.

21 Směrnice 2008/98/ES zrušila směrnici 75/442/EHS a směrnici 2006/12/ES. Definice odpadu zůstala totožná.

Příklad – Ohlašovací práh pro nebezpečný odpad

Pokud provozovna přenesla 1,5 t nebezpečného odpadu v rámci země k využití a 1,5 t nebezpečného odpadu do jiné země k odstranění, musí být toto ohlášeno, jelikož celkové množství nebezpečného odpadu (3 t/rok) překročilo prahovou hodnotu (2 t/rok).

U přenosů odpadů mimo provozovnu musí být:

- ohlášen **druh odpadu – nebezpečný odpad a ostatní odpad**,
- ohlášeno **množství odpadu podle druhu v t/rok**,
- ohlášen **způsob nakládání s odpadem – využití (R), odstranění (D)**,
- ohlášen **postup k získání ohlašovaného údaje – měření (M), výpočet (C), odhad (E)** – v případě použití měření a výpočtu ohlášena použitá **metoda k získání ohlašovaného údaje**,
- ohlášen **název a adresa osoby provádějící odstranění/využití odpadu**,
- **v případě přeshraničního přenosu ohlášena adresa lokality využití/odstranění, která přenos přijme.**

V *tabulce 12* je uveden příklad ohlášení přenosu nebezpečného odpadů mimo provozovnu v rámci ČR.

Příklad – údaje o přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu v rámci ČR

Provozovna během ohlašovacího roku přenesla mimo provozovnu v rámci ČR 2 t nebezpečného odpadu k využití a 2 t nebezpečného odpadu k odstranění. Při 4 t za rok překračuje přenos nebezpečného odpadu mimo provozovnu prahovou hodnotu 2 t za rok. Přenosy (v rámci ČR) proto musí být ohlášeny, jak je ukázáno v *tabulce 12*.

Tabulka 12: Údaje při ohlašování přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu v rámci ČR (ukázkové údaje)

Přenosy nebezpečného odpadu mimo provozovnu překračující prahovou hodnotu					
	M/C/E	Použitá metoda	Množství (t/rok)	Název osoby provádějící využití/odstranění	Adresa osoby provádějící využití/odstranění
V rámci ČR k využití (R)	M: měřeno	Vážení	2	První odpadní s.r.o.	Využitelná 25, Líst 896 02
V rámci ČR k odstranění (D)	E: odhadnuto		2	Odpady a.s.	U skládky 15, Skládkov 256 36

V tabulce 13 je uveden příklad ohlášení přenosu nebezpečného odpadů mimo provozovnu do jiné země.

Příklad – údaje o přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu do jiné země

Provozovna během ohlašovacího roku přenesla mimo provozovnu do jiné země 1,5 t nebezpečného odpadu k využití a 1,5 t nebezpečného odpadu k odstranění (do dvou různých zařízení). Při celkově 3 t za rok překračuje přenos nebezpečného odpadu mimo provozovnu prahovou hodnotu 2 t/rok a přenosy do jiných zemí, proto musí být ohlášeny, jak je ukázáno v tabulce 13.

Tabulka 13: Údaje při ohlašování přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu do jiných zemí (ukázkové údaje)

Přenosy nebezpečného odpadu mimo provozovnu překračující prahovou hodnotu						
	M/C/E	Použitá metoda	Množství (t/rok)	Název osoby provádějící využití/odstranění	Adresa osoby provádějící využití/odstranění	Adresa lokality využití/odstranění, která přenos přijme
Do jiných zemí k využití (R)	M: měřeno	Vážení	1,5	Sunshine Component Ltd.	Sun Street, Flowertown PP12 8TS, UK	Kingstown, Kings Street, Highlands, AB2 1CD, UK
Do jiných zemí k odstranění (D)	M: měřeno	Vážení	1,0	Envi BEST Ltd.	Crown Street, Queenstown, EF3 4GH, UK	Crown Street, Queenstown, EF3 4GH, UK
	E: odhadnuto		0,5	Best Envi GmbH.	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany

V tabulce 14 je uveden příklad ohlášení přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu v rámci ČR a do jiné země.

Příklad – údaje o přenosu nebezpečného odpadu v rámci ČR a do jiné země

Provozovna během ohlašovacího roku přenesla mimo provozovnu 1,5 t nebezpečného odpadu k využití v rámci ČR a 0,6 t nebezpečného odpadu k odstranění do jiné země. Při celkově 2,1 tunách za rok překračuje přenos nebezpečného odpadu mimo provozovnu prahovou hodnotu 2 t za rok, a přenosy nebezpečného odpadu musí být ohlášeny, jak je uvedeno v tabulce 14.

Tabulka 14: Údaje při ohlašování přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu v rámci ČR a do jiných zemí (ukázkové údaje)

Přenosy nebezpečného odpadu mimo provozovnu překračující prahovou hodnotu						
	M/C/E	Použitá metoda	Množství (t/rok)	Název osoby provádějící využití/odstranění	Adresa osoby provádějící využití/odstranění	Adresa lokality využití/odstranění, která přenos přijme
V rámci ČR k využití (R)	M: měřeno	Vážení	1,5	První odpadní s.r.o.	Využitelná 25, Recyklovice 896 02	
Do jiných zemí k odstranění (D)	E: odhadnuto		0,6	Best Envi GmbH.	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany

V tabulce 15 je uveden příklad, jak mají být ohlašovány údaje pro přenos ostatního odpadu mimo provozovnu v rámci ČR.

Příklad – údaje o přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu v rámci ČR

Provozovna během ohlašovacího roku přenesla mimo provozovnu v rámci ČR 2 000 t ostatního odpadu k využití a 2 000 t ostatního odpadu k odstranění. Při 4 000 t za rok překračuje přenos ostatního odpadu mimo provozovnu prahovou hodnotu 2 000 t za rok a přenosy v rámci země proto musí být ohlášeny, jak je ukázáno v tabulce 15.

Tabulka 15: Údaje při ohlašování přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu v rámci ČR (ukázkové údaje)

Přenosy ostatního odpadu mimo provozovnu překračující prahovou hodnotu					
	M/C/E	Použitá metoda	Množství (t/rok)	Název osoby provádějící využití/odstranění	Adresa osoby provádějící využití/ odstranění
V rámci ČR k využití (R)	M: měřeno	Vážení	2 000	První odpadní s.r.o.	Využitelná 25, Líst 896 02
V rámci ČR k odstranění (D)	C: vypočteno	NRB*	2 000	Odpady a.s.	U skládky 15, Skládkov 256 36

* Závazná vnitrostátní nebo regionální metodika výpočtu předepsaná právním aktem pro znečišťující látku a příslušnou provozovnu (National or Regional Binding calculation methodology) – viz kapitola „Zjišťování údajů“.

V tabulce 16 je uveden příklad, jak mají být ohlašovány údaje pro přenos ostatního odpadu mimo provozovnu do jiné země.

Příklad – údaje o přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu do jiné země

Provozovna během ohlašovacího roku přenesla mimo provozovnu do jiné země 1 500 t ostatního odpadu k využití a 600 t ostatního odpadu k odstranění do jiné země (do dvou různých zařízení). Při celkově 2 100 t/rok překračuje přenos ostatního odpadu mimo provozovnu prahovou hodnotu 2 000 t/rok, a přenosy do jiných zemí proto musí být ohlášeny, jak je ukázáno v tabulce 16.

Tabulka 16: Údaje při ohlašování přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu do jiných zemí (ukázkové údaje)

Přenosy ostatního odpadu mimo provozovnu překračující prahovou hodnotu						
	M/C/E	Použitá metoda	Množství (t/rok)	Název osoby provádějící využití/odstranění	Adresa osoby provádějící využití/ odstranění	Adresa lokality využití/odstranění, která přenos přijme
Do jiných zemí k využití (R)	M: měřeno	ALT*	1 500	Sunshine Component Ltd.	Sun Street, Flowertown PP12 8TS, UK	Kingstown, Kings Street, Highlands, AB2 1CD, UK
Do jiných zemí k odstranění (D)	M: měřeno	Vážení	400	Envi Best Ltd.	Crown Street, Queenstown, EF3 4GH, UK	Crown Street, Queenstown, EF3 4GH, UK
	E: odhadnuto		200	Best Envi GmbH.	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany

* Alternativní metodika měření v souladu s existujícími normami měření CEN/ISO (ALternative measurement method) – viz kapitola „Zjišťování údajů“.

V tabulce 17 je uveden příklad, jak mají být ohlašovány údaje pro přenos nebezpečného odpadu mimo provozovnu v rámci ČR a do jiné země.

Příklad – údaje o přenosu ostatního odpadu v rámci ČR a do jiné země

Provozovna během ohlašovacího roku přenesla mimo provozovnu 1 500 t ostatního odpadu k využití v rámci ČR a 1 600 t ostatního odpadu k odstranění do jiné země. Při celkově 3 100 tunách za rok překračuje přenos ostatního odpadu mimo provozovnu prahovou hodnotu 2 000 t/rok, a přenosy ostatního odpadu musí být ohlášeny, jak je uvedené v tabulce 17.

Tabulka 17: Údaje při ohlašování přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu v rámci ČR a do jiných zemí (ukázkové údaje)

Přenosy ostatního odpadu mimo provozovnu překračující prahovou hodnotu						
	M/C/E	Použitá metoda	Množství (t/rok)	Název osoby provádějící využití/odstranění	Adresa osoby provádějící využití/odstranění	Adresa lokality využití/odstranění, která přenos přijme
V rámci ČR k využití (R)	M: měřeno	OTH*	1 500	První odpadní s.r.o.	Využitelná 25, Líst 896 02	
Do jiných zemí k odstranění (D)	E: odhadnuto		1 600	Best Envi Gmbh.	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany	Zum Platz 2, Haar, 855 40, Germany

* Jiná metodika měření (OTHer measurement methodology) – viz kapitola „Zjišťování údajů“.

NEZAPOMEŇTE

- **Úniky a přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu musí být ohlášeny jako roční množství znečišťujících látek vypuštěných (přenesených) v kg/rok, zatímco množství odpadu přeneseného mimo lokalitu musí být ohlášeno v tunách/rok.**
- **Ohlášené údaje úniku nebo přenosu musí obsahovat odkaz (M, C, E) na metodiku zjišťování použitou pro ohlášené údaje úniku nebo přenosu.**
- **Pokud jsou údaje měřeny nebo vypočteny („M“ – měření nebo „C“ – výpočet), musí být uvedena metoda měření a/nebo metoda výpočtu.**
- **Provozovatelé musí ohlásit přenosy mimo hranice provozovny u:**
 - nebezpečného odpadu v množství převyšujícím 2 t za rok,
 - ostatního odpadu v množství převyšujícím 2 000 tun za rok.

5 OHLAŠOVÁNÍ ÚDAJŮ

5.1 Forma ohlašování

Ohlašovací proces do IRZ je realizován výhradně elektronickou cestou prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění přímo určuje elektronickou komunikaci a předávání údajů (rámeček 7).

§ 3

(5) Hlášení do integrovaného registru znečišťování se podává v elektronické podobě prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí nebo prostřednictvím datové schránky ministerstva určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí, nechalo-li ji ministerstvo zřídit.

Rámeček 7: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – forma podání hlášení do IRZ

5.2 Ohlašovací aplikace a datový standard

Provozovatelé, kteří musí plnit ohlašovací povinnosti do IRZ, mohou použít pro ohlášení údajů PDF formulář. **Jeho použití zaručuje dodržení platného datového standardu. PDF formulář pro ohlašování do IRZ za příslušný ohlašovací rok je k dispozici v účtech registrovaných uživatelů po přihlášení do systému ISPOP (<http://www.ispop.cz/>).** Pro snadnou orientaci je vždy připraven podrobný manuál.

Ve formuláři je rovněž implementována funkcionalita pro odkazování na nápovědu v rámci Environmentálního Helpdesku. Nápověda se vyvolá stisknutím kulatých tlačítek v modré barvě se symbolem otazníku.

Provozovatelé nemusí použít přímo aplikaci Ministerstva životního prostředí, musí ovšem při ohlašování dodržet datový standard, který zveřejňuje rovněž MŽP (rámeček 8). **Datový standard definuje strukturu hlášení do IRZ.** Datové standardy pro rok 2013 platí pro ohlašování od 1. 1. 2014. Informace k datovým standardům jsou dostupné rovněž na webových stránkách ISPOP (<https://www.ispop.cz/>).

§ 4

(3) Údaje ohlašované prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí nebo prostřednictvím datové schránky ministerstva určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí se předávají elektronicky v datovém standardu zveřejňovaném ministerstvem pro každou ohlašovací povinnost.

(4) Datový standard pro předávání údajů prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí nebo prostřednictvím datové schránky ministerstva určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí popisuje pro jednotlivé ohlašovací povinnosti plněné jejich prostřednictvím datovou strukturu a datový formát elektronického dokumentu a automatizované kontroly obsahu podaných hlášení.

§ 7

c) (Ministerstvo) zveřejňuje na portálu veřejné správy²² nejméně šest měsíců před termínem plnění jednotlivých ohlašovacích povinností datový standard pro předávání údajů prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí

Rámeček 8: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – datový standard a zveřejnění datového standardu

22 § 2 písm. q) zákona č. 365/2000 Sb., ve znění zákona č. 81/2006 Sb.

5.3 Registrace subjektu (organizace)

Hlášení mohou do ISPOP zasílat pouze zaregistrovaní uživatelé. Registrací získá uživatel přístup do svého uživatelského účtu, ze kterého může provádět administraci jednotlivých povinností z oblasti životního prostředí ohlašovaných do ISPOP. Jednotlivá hlášení ve formě vyplněných PDF formulářů lze zasílat několika způsoby (např. on-line nebo prostřednictvím systému datových schránek). Samotná registrace organizace se provádí vyplněním identifikačních údajů o organizaci v PDF formuláři „Registrace subjektu“, který je k dispozici volně ke stažení na webových stránkách <http://www.ispop.cz/>.

Vyplněný registrační formulář je nutné tzv. autorizovat (potvrdit jeho pravost). Autorizaci lze provést třemi způsoby:

- 1) Pokud má uživatel podpisové právo za subjekt ohlašovatele, může provést autorizaci připojením elektronického podpisu k registračnímu formuláři, přičemž elektronický podpis musí odpovídat kvalifikovanému elektronickému certifikátu podle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.
- 2) Zasláním potvrzení o registraci v listinné podobě na adresu provozovatele systému (CENIA). Příslušný formulář „Potvrzení údajů odeslaných elektronicky do ISPOP“ pro toto potvrzení je zaslán v příloze automaticky generovaného emailu, který je odeslán jako potvrzení žádosti o registraci na emailovou adresu uvedenou v registračním formuláři.
- 3) Lze využít systému datových schránek a zaslat vyplněný formulář do speciální datové schránky s názvem „ISPOP (Ministerstvo životního prostředí)“, **zkratka (ID): 5eav8r4**. V tomto případě je žádost automaticky autorizována.

Přihlašovací údaje k uživatelskému účtu jsou uživateli doručeny po kontrole registračního formuláře včetně jeho autorizace.

5.4 Registrace provozovny

Provozovatelé jsou povinni registrovat provozovny, na které se vztahuje povinnost ohlašování do IRZ (nezaměňovat s provozovnami pro potřeby ohlašování agendy ovzduší). Registraci provozovny provádí ohlašovatel elektronicky prostřednictvím svého uživatelského účtu na webových stránkách ISPOP. Žádost o založení, změnu či zrušení provozovny není nutné nijak autorizovat. Autorizace je zajištěna přihlášením do systému.

Schvalování žádostí o registraci či změnu provozoven neprobíhá automaticky, ale provádí ji operátor ISPOP. V případě, že se v žádosti objeví nějaké nesrovnalosti či duplicitní žádosti, kontaktuje žadatele a informuje jej o následném postupu.

Požadované náležitosti registrace:

- a) ORGANIZACE²³
 - Identifikační číslo
 - Název organizace (včetně právní formy)
 - Ulice, číslo popisné a orientační
 - Poštovní směrovací číslo a název obce (případně část obce)
 - Kontaktní údaje na správce subjektu (jméno, příjmení, telefonní číslo, E-mail, příp. fax)
 - Přílohy (ověřená plná moc k zastupování subjektu, platný výpis z Obchodního nebo Živnostenského rejstříku, příp. další příloha)

²³ Při vyplňování registračního formuláře provozovny lze tyto povinné údaje načíst z Administrativního registru ekonomických subjektů (ARES).

- b) PROVOZOVNA (možnost vyplnit více provozoven)
- Kategorie provozovny („Provozovna IRZ“)
 - Název provozovny
 - Ulice, číslo popisné a orientační
 - Poštovní směrovací číslo a název obce (případně část obce)
 - ORP (název obce s rozšířenou působností)
 - Souřadnice ve formátu S-JTSK (X a Y) – lze odečíst na <http://geoportal.cenia.cz/>
 - Oblast povodí
 - Činnost E-PRTR – ano/ne a příp. konkrétní kategorie
 - CZ-NACE
- c) KONTAKTNÍ OSOBA (možnost uvést více osob)
- Jméno
 - Příjmení
 - E-mail

Formulář žádosti o registraci provozovny lze využít i v případě, kdy přes webové rozhraní nelze načíst data z Administrativního registru ekonomických subjektů (ARES) nebo načtená data neodpovídají aktuálnímu stavu organizace (chybný název organizace či neúplná adresa), pokud nově registrovaný subjekt zakládá více jak jednu provozovnu nebo pokud organizace již je registrována a je požadováno zřízení další provozovny. V případě potíží s registrací organizace/provozovny je možné se obrátit na kontaktní osoby provozovatele IRZ a ISPOP, kterým je CENIA. Další potřebné informace lze nalézt i na webové stránce ISPOP (<http://www.ispop.cz/>).

5.5 Identifikační číslo provozovny

Všem IRZ provozovnám musí být přiděleno registrační číslo, tzv. identifikační číslo provozovny (IČP), které je neměnné a podle něhož je možné provozovnu jednoznačně identifikovat. **Provozovatel je povinen používat správné IČP.**

IČP je jedinečným identifikátorem pro každou provozovnu a může mít tři různé platné podoby (podoba IČP závisí na době, kdy bylo IČP provozovně přiděleno). Ve všech třech případech začíná písmeny CZ. V prvních dvou případech pokračuje uvedením celkem 8 číslic (CZxxxxxxx), přičemž novější podoba IČP (pro provozovny registrované v rámci prvního roku existence ISPOP – tj. pro ohlašování za rok 2009) začíná v těchto případech nulou (CZ0xxxxxxx). Nejnověji jsou od ohlašovacího roku 2010 přidělována IČP ve tvaru CZxxxxxxxE. Všechny uvedené tvary IČP jsou rovnocenné a stále platné. IČP není vázáno na vlastníka provozovny (definován IČ), ale přímo na provozovnu (definovanou adresou a souřadnicemi).

5.5.1 Přidělování a používání IČP

Přidělování a používání IČP se řídí zásadami, které mají zajistit provázanost ohlášených údajů v předchozích ohlašovacích letech. Provozovnám, za něž bylo již v minulosti podáno hlášení do IRZ, a které jsou evidovány v registru ohlašovatelů, bylo IČP přiděleno automaticky a uživatelé jej naleznou ve svém elektronickém účtu v systému ISPOP.

V případě změny vlastníka nebo názvu provozovny se IČP nemění. Přidělené IČP nesmí být použito pro žádnou další provozovnu, a to ani v případě zániku původní provozovny. Pravidla pro správu IČP (jejich přidělování a převod) vychází z požadavků nařízení o E-PRTR. Pro potřeby národního registru IRZ byla rozšířena i na ostatní provozovny, které neprovozují činnost dle nařízení o E-PRTR.

Hlavními kritérii pro přidělování IČP provozovněm jsou:

- hlavní činnost provozovny,
- srovnání IČP v případě sloučení provozoven,
- převzetí názvu původní provozovny v případě rozdělení provozoven.

Základní pravidla přidělování a správy IČP²⁴:

- v případě **změny** vlastníka/provozovatele nebo názvu provozovny – IČP se nemění, pouze je provozovna převedena pod novou organizaci,
- v případě **přemístění** provozovny (změna lokality) je situace posuzována jako zánik původní provozovny a vznik nové provozovny – původní IČP zaniká (je součástí historie provozovny) a je přiřazeno nové IČP,
- v případě **sloučení** provozoven ve stejné lokalitě je nově vzniklé (sloučené) provozovně přiděleno IČP té ze sloučených provozoven, jejíž činnost byla stejná jako hlavní činnost nové provozovny; zbylá IČP se archivují,
- v případě **rozdělení** provozoven zůstává IČP té ze vzniklých provozoven, která pokračuje v hlavní činnosti původní provozovny; zbylé provozovny jsou pokládány za nově vzniklé – IČP je nově přiřazeno,
- v případě **uzavření** (zrušení) provozovny – IČP zaniká a archivuje se po dobu 10 let.

Pokud dojde k převodu provozovny pod jinou organizaci, odprodeji, zrušení nebo rozdělení na více provozoven pod jiné organizace, je třeba tuto situaci ohlásit provozovateli registru (CENIA), který o používání IČP rozhoduje. Složitější nebo nejasné případy změn v provozovnách lze rovněž konzultovat s CENIA.

Změny v údajích o provozovně či zrušení provozovny může uživatel provést přímo ve svém uživatelském účtu prostřednictvím formuláře „Registrace IRZ provozovny“. Tento formulář má v případě již existující provozovny aktivovány volby pro změnu údajů a zrušení provozovny, v opačném případě jsou tyto volby nedostupné.

Dále se doporučuje (pokud nastaly změny u provozovny), aby provozovatel pro každý ohlašovací rok v ohlašovacím formuláři (v poli pro textové informace o provozovně) uváděl změny v historii provozovny za posledních deset let.

5.6 Podání hlášení

Podání hlášení do ISPOP musí být učiněno v souladu s § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a s § 4 odst. 3 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí, v platném znění, a to elektronicky v platném datovém standardu vyhlášeném Ministerstvem životního prostředí. **Hlášení mohou podat pouze registrovaní uživatelé.**

Formuláře pro ohlašování jsou k dispozici registrovaným uživatelům v jejich uživatelských účtech. Údaje ve formulářích jsou částečně předvyplněny (údaje jsou přeneseny z registračních údajů).

Ohlašovatel může pro zpracování hlášení do ISPOP použít vlastní technické prostředky, je ale povinen dodržet platný datový standard a použít při tvorbě elektronického dokumentu XSD šablonu, zveřejněnou pro příslušný formulář a daný rok, nebo použít jiný způsob ohlášení zveřejněný Ministerstvem životního prostředí na webových stránkách <http://www.ispop.cz/>.

Hlášení je možné odeslat dvěma způsoby. Prvním způsobem je odeslání údajů přímo z formuláře pomocí tlačítka „Odeslat“. Druhou možností je zaslat zpracované a vyplněné formuláře (ve formátu XML nebo PDF) prostřednictvím speciální datové schránky MŽP s názvem „ISPOP (Ministerstvo životního prostředí)“, **zkratka (ID): 5eav8r4**.

24 U slučovaných nebo rozdělovaných provozoven je princip správy IČP složitější, než je naznačen v předešlém textu.

Elektronická hlášení je třeba potvrdit (autorizovat). Tak jako u registrace subjektu je autorizaci možné provést třemi způsoby elektronickým podpisem nebo zasláním potvrzení o autorizaci hlášení s podpisem statutárního zástupce a razítkem organizace v listinné podobě na adresu správce systému (CENIA) dle správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., v platném znění) do **5 dnů**. Tím je hlášení potvrzeno. Formulář k potvrzení o autorizaci („Osvědčení o registraci hlášení“) bude zaslán jako příloha v automaticky generovaném emailu po přijetí hlášení systémem. Každý uživatel může pomocí svého elektronického účtu kontrolovat formuláře zasláné za danou organizaci/provozovnu přímo v informačním systému ISPOP. Třetím způsobem je odeslání hlášení přes datovou schránku, přičemž takto odeslané hlášení je bráno za autorizované.

5.6.1 Oprava hlášení

Provozovatel má možnost opravit údaje nahlášené do IRZ, a to v rozsahu opravy údajů o provozovateli, provozovně, opravy množství látky nebo produkovaného odpadu z podlimitní hodnoty na nadlimitní nebo opravy u nadlimitního množství, kde změna množství neznámá pokles pod hodnotu ohlašovacího prahu látky.

Oprava údajů v hlášení za rok 2007 až 2008

Ohlašovatel podává opravné hlášení v elektronické podobě v souladu s datovými standardy MŽP ve formátu XML (např. za pomoci aplikace IntForm pro příslušný ohlašovací rok). Hlášení se zasílá přílohou k emailu na určenou elektronickou adresu správce systému (CENIA) hlaseni.irz@cenia.cz.

Provozovatel může být v průběhu ověřování správnosti opravy kontaktován pracovníkem CENIA nebo České inspekce životního prostředí (ČIŽP) s žádostí o doplnění podkladů. Po ověření je oprava přijata a publikována na <http://www.irz.cz/> nebo odmítnuta a provozovateli je v písemné podobě zasláno sdělení o odmítnutí včetně zdůvodnění. V případě nejasností je potřeba kontaktovat správce systému CENIA (+420 267 225 267).

Oprava údajů v hlášení za rok 2009 až 2013

Doplněná/opravná hlášení za roky 2010 až 2013 se vyplňují a zasílají stejným způsobem jako hlášení řádná (tj. opraví se údaje v PDF formuláři a hlášení se odešle buď přímo z formuláře pomocí tlačítka „Odeslat“ nebo prostřednictvím systému datových schránek), přičemž je nutné uvést zaškrtnutím odpovídajícího údaje a přesné identifikace opravovaného hlášení, že se jedná o doplněné/opravné hlášení. Navíc je nutné spolu s opravným hlášením dodat na adresu správce systému doklady, které prokazují oprávněnost jeho žádosti o opravu. Před odesláním formuláře je potřeba provést on-line kontrolu formuláře.

Opravné/doplněné hlášení za ohlašovací rok 2009 se podává stejným způsobem, jako tomu bylo v případě řádného hlášení za tento rok. Ohlašovatel si stáhne předvyplněné hlášení za předmětnou provozovnu, vyplní požadované údaje a zašle do ISPOP. Před odesláním formuláře je nutné provést kontrolu vyplněných údajů!

Ve výše uvedených případech může být provozovatel v průběhu ověřování správnosti hlášení rovněž kontaktován pracovníkem CENIA či ČIŽP z důvodu vysvětlení některých náležitostí či dodání dalších podkladů. Po ověření je oprava přijata a publikována na <http://www.irz.cz/> nebo odmítnuta a provozovateli je v písemné podobě zasláno sdělení o odmítnutí včetně zdůvodnění.

Ohlášení chybných údajů (pokud se např. nejedná o dodatečné zpřesnění údaje), je považováno za ohlášení nesprávných údajů, na což se vztahují sankční ustanovení (viz § 5 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění). Podobně je mezi správní delikty řazeno neohlášení úniku nebo přenosu.

5.7 Kontrola údajů

Provozovatelé jsou odpovědní za kvalitu informací (údajů), které ohlašují do IRZ. Údaje, které provozovatelé ohlašují, musí být úplné, konzistentní a důvěryhodné. Ohlašované údaje musí zahrnovat všechny úniky a přenosy mimo lokalitu všech znečišťujících látek a odpadů překračující určené prahové hodnoty. Rovněž musí být kompletně ohlášeny všechny další údaje vztahující se zejména k identifikaci provozovny.

Podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění, kontroluje plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování a vedení evidence údajů nezbytných k ohlašování do IRZ Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP). ČIŽP rozhoduje rovněž o správních deliktech. Formální kontrolu ohlášených údajů provádí rovněž provozovatel IRZ CENIA.

5.8 Výmaz hlášení z IRZ

Pokud by změna množství ohlášené látky představovala pokles pod hodnotu ohlašovací prahu, jednalo by se o výmaz ohlášené látky nebo celého hlášení dané provozovny z databáze IRZ. V takovém případě je nutné požádat Ministerstvo životního prostředí (MŽP) o výmaz dané látky, množství odpadů či celého hlášení z databáze IRZ. Žádosti je třeba zasílat listinně na adresu:

Ministerstvo životního prostředí

Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence

Vršovická 65

100 10 Praha 10

Nedílnou součástí žádosti musí být podrobné zdůvodnění a dokumentace (protokoly o měření emisí či pravomocná rozhodnutí orgánů státní správy apod.) prokazující nedosažení ohlašovacích prahů nebo jiné závažné skutečnosti dokládající oprávněnost výmazu. MŽP veškeré žádosti o výmaz řeší ve spolupráci s Českou inspekcí životního prostředí (ČIŽP), CENIA nebo jinou dotčenou institucí.

MŽP žádost o výmaz posoudí a zašle žadateli vyjádření. V případě kladného vyřízení žádosti o výmaz je hlášení smazáno a odstraněno z webové stránky IRZ, kde jsou údaje ohlášené do IRZ zveřejňovány. V případě, že jsou smazány pouze některé údaje o ohlášených množstvích látek nebo odpadů, zašle ohlašovatel opravné/doplněné hlášení, které nahradí hlášení stávající. Postup při podávání žádosti o výmaz ohlášeného údaje nebo celého hlášení zasláného do IRZ je dostupný na stránkách IRZ.

5.9 Kvalita ohlašovaných informací

Provozovatelé jsou odpovědní za kvalitu ohlašovaných údajů. Odpovědností provozovatelů je kvalita ohlášených informací a použití nejlepších možných postupů při identifikaci úniků a přenosů. Příslušné orgány mají povinnost posoudit kvalitu informací poskytnutých provozovateli (viz rámeček 9).

Článek 5

4. Při přípravě hlášení použije dotčený provozovatel nejlepší dostupné informace, které mohou zahrnovat údaje získané na základě monitorování, emisní faktory, rovnice hmotnostních bilancí, nepřímé monitorování nebo jiné výpočty, technické úsudky a jiné metody v souladu s čl. 9 odst. 1 a podle mezinárodně schválených metodik, pokud jsou k dispozici.

Článek 9 – Zajištění a posuzování kvality

- 1. Provozovatel každé provozovny podléhající ohlašovací povinnosti podle článku 5 zajistí kvalitu informací, které ohlašuje.*
- 2. Příslušné orgány posoudí kvalitu údajů poskytnutých provozovateli provozoven uvedených v odstavci 1, zejména pokud jde o jejich úplnost, konzistentnost a důvěryhodnost.*

Rámeček 9: Nařízení E-PRTR – zajištění kvality provozovatelů

Provozovatelé jsou povinni při přípravě jejich zpráv použít „nejlepší dostupné údaje“ (článek 5 odst. 4 nařízení E-PRTR). V souladu s čl. 9 odst. 2 nařízení E-PRTR musí být údaje ohlašované provozovateli vysoce kvalitní, zejména pokud jde o jejich úplnost, konzistentnost a důvěryhodnost. Provozovatelé provozovny mohou poskytnout nepovinné informace o provozovně, které mohou být při posuzování kvality údajů rovněž užitečné.

5.9.1 Úplnost

Úplností se rozumí, že ohlašované údaje musí zahrnovat všechny úniky a přenosy mimo lokalitu všech znečišťujících látek a odpadů překračujících prahovou hodnotu pro dotčené provozovny. Účelem ohlašování podle prahových hodnot je minimalizovat ohlašovací zatížení, ačkoliv ohlašování úniků a přenosů nižších, než jsou prahové hodnoty, je rovněž možné. Úplností se rozumí rovněž to, že budou kompletně ohlášeny všechny další požadované informace týkající se identifikace provozovny.

5.9.2 Konzistentnost

Konzistentností se rozumí, že údaje budou po několik let ohlašovány na základě jednoznačných a jednotných definic, identifikací zdrojů a spolehlivých metodik pro zjišťování úniků a přenosů. To umožní srovnání ohlašovaných údajů s údaji o předchozích únicích a přenosech ohlašujících provozoven nebo s údaji obdobných provozoven. V tomto ohledu je nezbytné konzistentní používání identifikačních čísel provozoven a to včetně označení změn identifikačního čísla.

5.9.3 Důvěryhodnost

Důvěryhodnost je úzce spojena s konzistentností. Je důležité, aby byly informace v IRZ srovnatelné za účelem umožnění objektivního a spolehlivého srovnání úniků a přenosů z různých provozoven v rámci země nebo mezi různými zeměmi (prostřednictvím E-PRTR). Propracování podrobností, zda byly úniky nebo přenosy mimo lokalitu měřeny, vypočteny nebo odhadnuty, a přesná specifikace, jaká metodika měření nebo výpočtu byla použita ke zjišťování úniku nebo přenosu mimo lokalitu, napomáhají zajištění transparentnosti údajů a zajišťují důvěryhodnost údajů.

NEZAPOMEŇTE

- Pro ohlášení údajů do IRZ lze využít **bezplatného formuláře ve formátu PDF**.
- **PDF formuláře jsou přístupné ohlašovatelům po zaregistrování organizace v systému ISPOP v jeho uživatelském účtu.**
- **Ohlášení do IRZ musí odpovídat zveřejněnému datovému standardu.**
- **Všechny provozovny ohlašující do IRZ musí být zaregistrovány v ISPOP.**
- **Všechny provozovny ohlašující do IRZ musí mít přiděleno identifikační číslo (IČP).**
- **Při podávání opravného/doplňového hlášení musí být dodržen předepsaný postup.**
- **Kontrolu plnění ohlašovací povinnosti do IRZ provádí ČIŽP.**
- **Za kvalitu ohlášených údajů jsou odpovědní provozovatelé.**

6 ZJIŠŤOVÁNÍ ÚDAJŮ

6.1 Postupy zjišťování úniků a přenosů

Provozovatelé ohlašující do IRZ mají povinnost uvést, zda jsou ohlašované údaje založené na měření, výpočtu či odhadu. V případě údajů, u nichž je uvedeno, že jsou založeny na měření či výpočtu, se ohlásí analytická metoda nebo metoda výpočtu (*rámček 10*).

Pro uvedení skutečnosti, zda jsou ohlášené údaje o úniku a přenosu založeny na měření, výpočtu nebo odhadu, je vyžadován zjednodušený systém se třemi třídami odlišenými kódem z písmen, které odkazují na metodiku použitou k získání údajů:

- ➔ **Třída M:** Údaje o úniku nebo přenosu jsou založeny na měřeních („**M**“ z anglického výrazu pro měření „**measurement**“). Další výpočty jsou nutné k převedení výsledků měření na roční údaje o únicích nebo přenosech. K těmto výpočtům jsou nutné výsledky stanovení toku. „M“ musí být také použito v případech, kdy jsou roční úniky stanoveny na základě výsledků krátkodobých a bodových měření. „M“ se používá, pokud jsou hodnoty úniků a přenosů odvozeny z výsledků přímého monitorování pro konkrétní procesy v provozovně, výsledky jsou založeny na skutečných souvislých nebo přerušovaných měřeních koncentrací znečišťujících látek pro danou trasu úniku nebo přenosu.
- ➔ **Třída C:** Údaje o úniku nebo přenosu jsou založeny na výpočtech („**C**“ z anglického výrazu pro výpočet „**calculation**“). „C“ se používá, pokud je zjištění množství úniků nebo přenosů založeno na výpočtech používajících údaje o činnosti (použitá paliva, účinnost, výkon atd.) a emisních faktorech nebo hmotnostních bilancích. V některých případech mohou být použity komplikovanější metody výpočtu s využitím proměnných, jako je teplota, celkové záření atd.
- ➔ **Třída E:** Údaje o úniku nebo přenosu jsou založeny na nestandardizovaných odhadech („**E**“ z anglického výrazu pro odhad „**estimation**“). „E“ se používá, pokud je množství úniků nebo přenosů zjištěno prostřednictvím odborných odhadů, které nejsou založeny na veřejně dostupných údajích (informace o příslušné technologii, vnitřní hmotnostní bilance provozovny atd.), nebo v případě neexistence odhadu úniku (přenosu) založeného na uznávaných metodikách nebo na zásadách osvědčených metod.

V případech, kdy je celkový únik nebo přenos z provozovny stanoven více než jednou metodou zjišťování (například M a C), vybere se pro účely ohlášení metoda zjišťování s nejvyšším množstvím úniku (viz příklad).

Příklad

K úniku látky znečišťující ovzduší došlo v PRTR relevantní provozovně ve dvou komínech (komín A a komín B). Celkový únik překročil relevantní prahovou hodnotu pro únik. Únik v komínu A byl měřen a činil 100 kg/rok. Únik v komínu B byl vypočten a činil 50 kg/rok. Jelikož vyšší množství úniku (100 kg/rok) bylo měřeno, musí být u celkového úniku (150 kg/rok) uvedeno, že je založen na měření (M).

Článek 5 – Ohlašování provozovateli

1...

V případě údajů, u nichž je uvedeno, že jsou založeny na měření či výpočtu, se ohlásí analytická metoda nebo metoda výpočtu.

...

Provozovatel každé provozovny shromažďuje s odpovídající četností informace potřebné ke stanovení, na které z úniků a přenosů mimo lokalitu z dané provozovny se podle odstavce 1 vztahuje ohlašovací povinnost.

Rámček 10: Nařízení E-PRTR – informace týkající se měření, výpočtů a odhadů

Roční množství musí být zjištěna s dostatečnou četností a délkou trvání shromažďování údajů během roku, aby byly zajištěny přiměřeně reprezentativní a srovnatelné údaje. Při zjišťování četnosti je důležité vyvážit požadavky s emisními charakteristikami, riziky pro životní prostředí, realitou odběru vzorků a náklady.

Provozovatelé jsou povinni shromažďovat potřebné údaje za účelem zjištění, které úniky a přenosy mimo lokalitu musí být ohlášeny. Ohlašování musí být založeno na nejlepších dostupných informacích, které umožňují přiměřeně zajištění kvality a jsou v souladu s mezinárodně uznávanými metodikami, pokud jsou takové metodiky k dispozici.

Provozovatel provozovny se musí před shromážděním údajů rozhodnout, která metodika zjišťování (M, C nebo E) pro určitou znečišťující látku zajistí z hlediska ohlášení „nejlepší dostupnou informací“.

Provozovatelé musí naplánovat svůj sběr údajů v souladu s **mezinárodně uznávanými metodikami** (viz čl. 5 odst. 4 nařízení o E-PRTR), pokud jsou takové metodiky k dispozici. Za mezinárodně uznávané jsou považovány následující metodiky:

- normy CEN a ISO v případě metodik měření;²⁵
- „Pokyny pro monitorování a ohlašování emisí skleníkových plynů podle systému obchodování s emisemi“, „Pokyny IPCC“ a „Příručka pro inventuru emisí do atmosféry“ v případě metodik výpočtu.

Provozovatel může použít „**ekvivalentní**“ metodiky jiné než mezinárodně uznávané přesto, že jsou tyto mezinárodně uznávané metodiky k dispozici, avšak pod jednou nebo více z následujících podmínek:

- 1) Provozovatel používá jednu nebo více metodik měření, výpočtu nebo odhadu již dříve předepsanou příslušným orgánem v povolení (například integrovaném) pro provozovnu (**musí být ohlášen název metody: PER**).
- 2) Závazná vnitrostátní nebo regionální metodika měření, výpočtu nebo odhadu je předepsána právními akty pro znečišťující látku nebo příslušnou provozovnu (**musí být ohlášen název metody: NRB**).
- 3) Provozovatel prokázal, že používaná alternativní metodika měření je rovnocenná existujícím standardům měření CEN/ISO (**musí být ohlášen název metody: ALT**).
- 4) Provozovatel používá ekvivalentní metodiky a prokázal jejich rovnocennost účinnosti prostřednictvím certifikovaných referenčních materiálů (CRM)²⁶ v souladu s normou ISO 17025 a ISO příručkou 33 společně s povolením získaným od příslušného orgánu (**musí být ohlášen název metody: CRM**).
- 5) Metodikou je metoda hmotnostních bilancí a tato metodika je schválena příslušným orgánem (**musí být ohlášen název metody: MAB**).
- 6) Metodikou je celoevropská metoda výpočtu specifická pro odvětví, vyvinutá odborníky v odvětví, která byla předána Evropské komisi, Evropské agentuře pro životní prostředí a příslušným mezinárodním organizacím (například IPCC, EHK OSN/EMEP). Metodika může být používána, není-li odmítnuta mezinárodní organizací (**musí být ohlášen název metody: SSC**).

Jiné metodiky mohou být používány pouze tehdy, pokud jsou mezinárodně uznávané nebo pokud nejsou k dispozici ekvivalentní metodiky (**musí být ohlášen název metody: OTH**). Seznam označení použitých postupů obsahuje *tabulka 18*.

25 Na stránkách <http://www.irz.cz/> jsou k dispozici přehledy norem k identifikaci látek v ovzduší, vodě a půdě.

26 Certifikované referenční materiály (CRM): **referenční materiál**, doprovázený certifikátem vydaným příslušnou autoritou, jehož jedna nebo více vlastností je certifikována postupem, který vytváří návaznost na správnou realizaci jednotky, v níž jsou hodnoty vlastností vyjádřeny, a pro kterou je každá certifikovaná hodnota doprovázena nejistotou a návazností, za použití validovaných postupů. Zdrojem informací o CRM je např. databáze COMAR (viz <http://www.comar.bam.de/>) nebo stránky Českého metrologického institutu (<http://www.chmi.cz/>).

Tabulka 18: Metody použité pro zjišťování úniků nebo přenosů a jejich označení

Metoda použitá pro zjišťování úniků/přenosů mimo lokality	Označení použité metody
Metody měření	
Mezinárodně uznávaná norma měření	Krátké označení relevantní normy (například EN 14385:2004)
Metodika měření již dříve příslušným orgánem předepsaná povolením nebo provozním povolením pro provozovnu (PERmit)	PER*
Závazná vnitrostátní nebo regionální metodika měření předepsaná právním aktem pro znečišťující látku a příslušnou provozovnu (National or Regional Binding measurement methodology)	NRB*
Alternativní metodika měření v souladu s existujícími normami měření CEN/ISO (ALTernative measurement method)	ALT
Metodika měření, jejíž účinnost je prokázána prostřednictvím certifikovaných referenčních materiálů a schválena příslušným orgánem (Certified Reference Materials)	CRM
Jiná metodika měření (OTHer measurement methodology)	OTH*
Metody výpočtu	
Mezinárodně uznávaná metoda výpočtu	Krátké označení použité metody: ETS ¹ , IPCC ² , UNECE/EMEP ³
Metodika výpočtu již dříve příslušným orgánem předepsaná povolením nebo provozním povolením pro provozovnu (PERmit)	PER*
Závazná vnitrostátní nebo regionální metodika výpočtu předepsaná právním aktem pro znečišťující látku a příslušnou provozovnu (National or Regional Binding calculation methodology)	NRB*
Metoda hmotnostních bilancí, která je schválena příslušným orgánem (Mass Balance method)	MAB*
Celoevropská metoda výpočtu specifická pro odvětví (Sector Specific Calculation)	SSC
Jiná metodika výpočtu (OTHer calculation methodology)	OTH*
* Kromě zkratky ze tří písmen (například NRB) je možné uvést krátké označení (například VDI 3873) nebo krátký popis metodiky.	

 1 Emission Trading System – http://ec.europa.eu/environment/climat/emission/index_en.htm.

 2 Intergovernmental Panel for Climate Change – <http://www.ipcc.ch/>.

 3 European Monitoring and Evaluation Programme – <http://www.emep.int/>.

6.2 Specifické aspekty zjišťování údajů

6.2.1 Zátěž pozadí

Pro určité znečišťující látky ve vodě může být brána v úvahu zátěž pozadí. Například pokud je na lokalitě provozovny odebírána ze sousední řeky, jezera nebo moře voda pro použití jako technologická nebo chladicí voda a poté je tato voda vypouštěna z lokality provozovny do stejné řeky, jezera nebo moře, může být „únik“ způsobený zátěží pozadí této znečišťující látky od celkového úniku z provozovny odečten. Měření znečišťujících látek v odebírané vstupní vodě a ve vypouštěné výstupní vodě musí být prováděna způsobem, který zaručí, že tato měření budou za podmínek vyskytujících se v ohlašovacím období reprezentativní. Pokud další zátěž pochází z použití získávané podzemní vody nebo pitné vody, nesmí být taková zátěž odečítána, neboť tato zátěž zvyšuje zátěž znečišťující látky v řece, jezeře nebo moři.

Použití odečtu zátěže pozadí se může využít ve velmi omezené míře a je nutné postupovat tak, aby případný odečet pozadových koncentrací znečišťujících látek byl prokazatelný a kontrolovatelný (tj. měření koncentrace znečišťujících látek na vstupu a výstupu a množství odebrané/vypouštěné vody proběhlo dle platných předpisů z oblasti ochrany vod).

Provozovatel musí využívat k měření koncentrací pouze akreditovaných laboratoří nebo získat informace od Podniků Povodí. V případě kontroly ze strany ČIŽP musí být k dispozici relevantní podklady, na jejichž základě byl odečet proveden. Provozovatel musí dodržet soulad se všemi předpisy z oblasti ochrany vod (zákon o vodách, vyhláška č. 293/2002 Sb., další právní předpisy).

6.2.2 Mez stanovitelnosti

I když jsou koncentrace v únicích **pod mezními hodnotami pro stanovení (měření)**, neumožňuje tato skutečnost vždy vyvození závěru, že prahové hodnoty nejsou překročeny. Například ve velkých objemech odpadních vod nebo odpadního vzduchu vytvářených provozovny mohou být znečišťující látky „naředěny“ až pod mezní hodnotu pro stanovení, i když je prahová hodnota roční zátěže překročena. Možné procedury pro stanovení úniků v takových případech zahrnují měření blíže ke zdroji (například měření v jednotlivých tocích před vstupem do centrální úpravně vody) a/nebo odhad úniků například na základě rychlosti odstraňování znečišťující látky v centrální úpravně vody.

6.3 Evidence

Provozovatelé podle § 3 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění jsou povinni **uchovávat evidenci** údajů (včetně údajů o přenosech látek v odpadech), ze kterých byly ohlášené informace získány, a popis metodiky použité k získání údajů po dobu pěti let od konce daného ohlašovacího roku (*rámeček 11*). Formát evidence pro IRZ není závazně upraven. Provozovatelé musí být schopni doložit prokazatelné a ověřitelné údaje, na základě kterých získali ohlášené údaje, případně na základě kterých získali údaje o nedosažení příslušných ohlašovacích prahů.

Článek 5 – Ohlašování provozovateli

5. Provozovatel každé dotčené provozovny uchovává pro příslušné orgány členského státu k dispozici evidenci údajů, ze kterých byly ohlášené informace získány, a to po dobu pěti let od konce daného ohlašovacího roku. Tato evidence rovněž obsahuje popis metodiky použité ke shromáždění údajů.

Rámeček 11: Nařízení E-PRTR – uchování evidence provozovateli

Kontrolu vedení evidence provádí Česká inspekce životního prostředí. Nevedení evidence podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění, je správní delikt, který podléhá sankci (viz kapitola „Sankce za neplnění ohlašovací povinnosti“ a *rámeček 6*).

NEZAPOMEŇTE

- Zjišťování údajů o únicích a přenosech je systematická činnost, která musí být prováděna tak, aby bylo možné určit, zda ohlašovací povinnost do IRZ vzniká či nikoli.
- Ohlášené údaje musí být zjišťovány na základě nejlepších dostupných informací.
- Při použití měření nebo výpočtu provozovatel dále uvede označení použité metody měření nebo výpočtu.
- V případech, kdy je celkový únik znečišťující látky z provozovny stanoven více než jednou metodou zjišťování (například M a C), vybere se pro účely ohlášení metoda zjišťování s nejvyšším množstvím úniku.
- Pokud je pro jednu znečišťující látku použita více než jedna metodika, měly by být provozovnou uvedeny všechny použité metodiky.
- Provozovatelé jsou povinni uchovávat evidenci údajů, ze kterých byly ohlášené informace získány, a popis metodiky použité k získání údajů po dobu pěti let od konce daného ohlašovacího roku.
- Kontrolu vedení evidence provádí Česká inspekce životního prostředí.
- Nevedení evidence podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění, je správní delikt, který podléhá sankci.

7 INTEGROVANÝ SYSTÉM PLNĚNÍ OHLAŠOVACÍCH POVINNOSTÍ

7.1 Zřízení ISPOP

Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění zřizuje integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP), který vede MŽP (*rámeček 12*). Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností koncipovaný jako informační systém veřejné správy v souladu se zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, **který slouží jako elektronické rozhraní mezi povinnými osobami a veřejnou správou.**

§ 4 – Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí

(1) Zřizuje se integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí pro splnění ohlašovacích povinností podle § 3 a podle zvláštních právních předpisů, který vede ministerstvo.

(2) Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí je informačním systémem veřejné správy a je součástí jednotného informačního systému životního prostředí.

Rámeček 12: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – zřízení ISPOP a vazba na JISŽP

7.2 Podávání hlášení prostřednictvím ISPOP

Hlášení podávaná v systému ISPOP musí být realizována v souladu s datovým standardem, který zveřejňuje MŽP vždy pro příslušný ohlašovací rok na portálu veřejné správy (§ 4 odst. 4, § 7 písm. c). Stanovení jednotného datového standardu pro předávání dat a propojování informačních systémů je předpokladem pro efektivní správu, evidenci a kontrolu údajů ohlášených povinnými osobami státní správě.

Povinnost ohlašovat prostřednictvím ISPOP je založena jednak zákonem č. 25/2008 Sb., v platném znění ve vztahu k IRZ a jednak dotčenými právními předpisy a jejich novelizacemi (zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Problematika centralizovaného ohlašování se týká způsobu plnění ohlašovacích povinností (elektronická forma hlášení prostřednictvím ISPOP v datovém standardu), nikoliv termínů²⁷, věcného obsahu, povinných osob či orgánů podle zvláštních právních předpisů (zůstává definováno v příslušných právních předpisech).

Přechodná ustanovení (§ 14, § 16²⁸, § 18, § 20 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění) pro využití ISPOP v praxi umožnila postupnou konsolidaci systému (v letech 2009 až 2013) a rovněž zajistila potřebnou legisvakanci pro povinné ohlašovatele. V průběhu těchto let postupně došlo k zahrnutí dotčených ohlašovatelů, ověřovatelů a podávaných formulářů do systému ISPOP.

Provozovatelů, kteří podávají hlášení do IRZ, se ohlašování vybraných povinností podle vyjmenovaných právních předpisů přes ISPOP dotklo již od ohlašovacího roku 2009. Již od ohlašovacího roku 2011 plní vybrané povinnosti přes ISPOP zbývající subjekty, které nebyly zapojeny do ISPOP.

27 V rámci předávání údajů ze Souhrnné provozní evidence podle zákona o ochraně ovzduší došlo k posunu termínu na 31. březen.

28 Zrušen zákonem č. 201/2012 Sb.

Ministerstvo životního prostředí má kromě zveřejnění datového standardu v rámci vedení ISPOP i další kompetence (rámeček 13).

§ 7 – Ministerstvo

b) zajišťuje přenos dat v rámci integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí orgánům veřejné správy příslušným podle zvláštních právních předpisů,

d) metodicky řídí a koordinuje ISPOP ve vztahu k ostatním informačním systémům veřejné správy v oblasti životního prostředí,

e) poskytuje správcům informačních systémů veřejné správy v oblasti životního prostředí informace o formě a struktuře výstupů z integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

Rámeček 13: Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – další kompetence MŽP v rámci ISPOP

NEZAPOMEŇTE

- **Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění zřizuje integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP).**
- **Ohlašování prostřednictvím ISPOP zahrnuje ohlašovací povinnosti podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění; zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění; zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění; zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění a zákona č. 477/2001 Sb., v platném znění.**
- **Provozovatelů, kteří podávají hlášení do IRZ, se ohlašování vybraných povinností podle vyjmenovaných právních předpisů přes ISPOP dotýká již od roku 2009.**
- **ISPOP využívají již od ohlašovacího roku 2011 pro plnění vybraných ohlašovacích povinností všechny dotčené skupiny provozovatelů.**
- **Pro správné využití ISPOP jsou na stránkách <http://www.ispop.cz/> důležité informace a rovněž manuál pro rok 2013.**

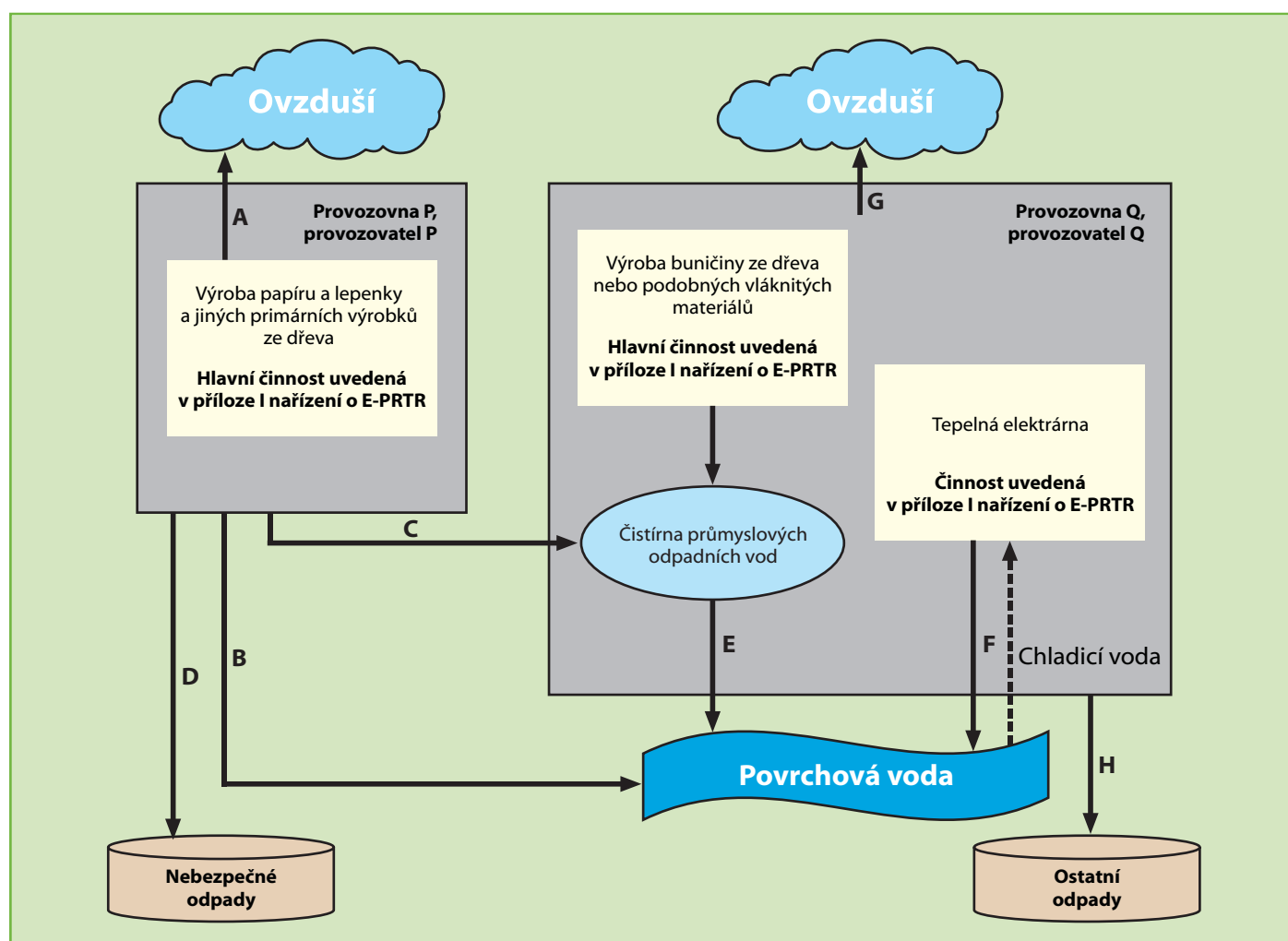
8 PŘÍKLADY

8.1 Obecné příklady

Uvedené příklady jsou ukázkové a mají striktně ilustrativní charakter. Příklady se vztahují pouze k popisovaným obrázkům. Není možné je považovat za vyčerpávající charakteristiku reálných úniků a přenosů z konkrétních provozoven vykonávajících uváděné činnosti.

Příklad 1

Obrázek 1 představuje průmyslovou lokalitu se dvěma provozovny P a Q. Hlavní činností uvedenou v příloze I nařízení o E-PRTR provozovny P je výroba papíru a lepenky a jiných primárních výrobků ze dřeva. Hlavní činností uvedenou v příloze I nařízení o E-PRTR provozovny Q je výroba buničiny ze dřeva nebo podobných vláknitých materiálů. Provozovna Q rovněž zahrnuje tepelnou elektrárnu a čistírnu průmyslových odpadních vod, všechno provozované provozovatelem Q. Tabulka 19 ukazuje ohlašovací povinnosti za provozovny P a Q.

Obrázek 1: Průmyslový komplex se dvěma provozovny s činnostmi podle přílohy I nařízení o E-PRTR

Tabulka 19: Ohlašovací povinnosti za provozovny P a Q

Ohlašovací provozovna	Činnost	Únik / přenos	Ohlašovací povinnost*	Poznámky
Provozovna P	Výroba papíru a lepenky a jiných primárních výrobků ze dřeva	A	Musí být ohlašováno jako únik do ovzduší.	
		B	Musí být ohlašováno jako únik to vody.	
		C	Musí být ohlašováno jako přenos znečišťujících látek v odpadních vodách mimo lokalitu.	
		D	Musí být ohlašováno jako přenosy látek v odpadech a jako přenos nebezpečného odpadu.	Odpady musí vznikat přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných technologických jednotek.
Provozovna Q	Výroba buničiny ze dřeva nebo podobných vláknitých materiálů Tepelná elektrárna Čistírna průmyslových odpadních vod	FE	Součet všech úniků (E+F) musí být ohlašován jako únik do vody	Z úniku F mohou být odečteny zátěže pozadí prostřednictvím chladicí vody.
		G	Součet úniků musí být ohlašován jako únik do ovzduší	
		H	Musí být ohlašováno jako přenosy látek v odpadech a jako přenos ostatního odpadu.	Odpady musí vznikat přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných technologických jednotek.

* Úniky a přenosy jsou ohlašovány vždy pouze v případě překročení ohlašovacích prahů.

→ Provozovna P

Provozovna P vypouští znečišťující látky do ovzduší (únik A) a vody (únik B) a ohlašuje všechny znečišťující látky, u nichž jsou překročeny prahové hodnoty uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1a, v příloze č. 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění a v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b.

Část odpadní vody je přenášena mimo lokalitu (přenos mimo lokalitu C) do externí čistírny průmyslových odpadních vod, která se nachází v provozovně Q. Provozovna P ohlašuje všechny znečišťující látky, u nichž je překročena prahová hodnota uvedená v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b pro přenos znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadní vodě určené pro čistírnu průmyslových odpadních vod.

Dále jsou z provozovny přenášeny nebezpečné odpady (D). Provozovna ohlašuje množství znečišťujících látek, u nichž je překročena prahová hodnota podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění a množství nebezpečného odpadu, pokud byla překročena prahová hodnota (podle článku 5 nařízení o E-PRTR – 2 t/rok).

→ Provozovna Q

Hlavní hospodářskou činností provozovny Q podle přílohy I nařízení E-PRTR je výroba buničiny ze dřeva nebo podobných vláknitých materiálů. Ta je také hlavní činností podle přílohy I nařízení E-PRTR, která musí být ohlášena. Provozovna Q rovněž zahrnuje spalovnu s kapacitou vyšší než 50 MW, která představuje činnost uvedenou v příloze I nařízení E-PRTR.

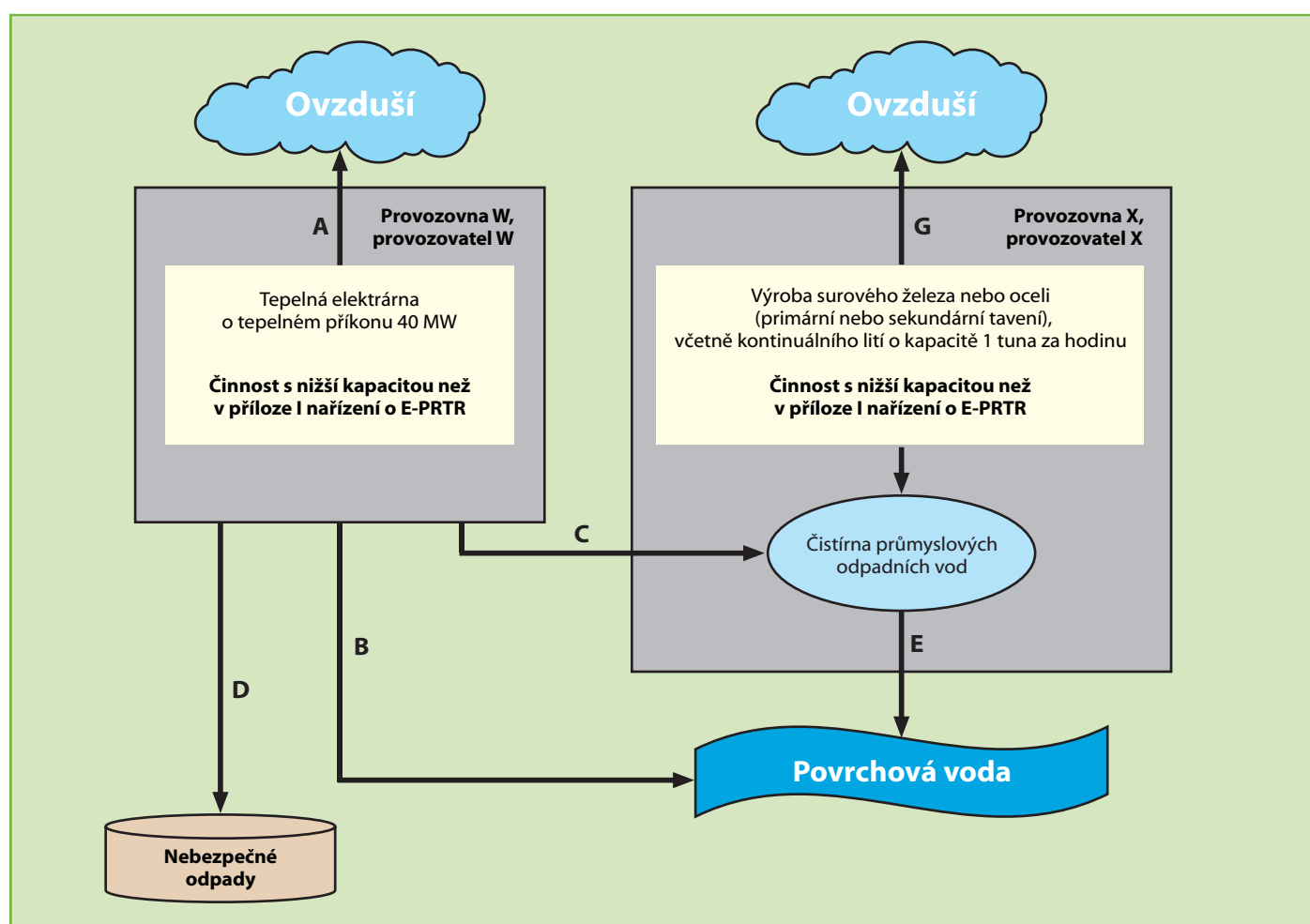
Odpadní voda je přenášena do vlastní čistírny průmyslových odpadních vod. Provozovna používá k chlazení procesů vodu z blízké řeky. Vodu pak vypouští do stejného vodního útvaru. Provozovna ohlašuje všechny znečišťující látky, pro něž součet úniků (úniky E + F) překračuje prahové hodnoty uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b jako úniky do vody. Za dodržení všech podmínek je povoleno odečíst zátěž pozadí ze získávané chladicí vody.

Za provozovnu Q musí být jako únik do ovzduší ohlášen součet úniků znečišťujících látek do ovzduší (únik G), pro něž jsou překročeny prahové hodnoty uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1a a v příloze č. 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

Dále jsou z provozovny přenášeny ostatní odpady (H). Provozovna ohlašuje množství znečišťujících látek, u nichž je překročena prahová hodnota podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění a množství ostatního odpadu, pokud byla překročena prahová hodnota (podle článku 5 nařízení E-PRTR – 2 000 t/rok).

Příklad 2

Obrázek 2 představuje průmyslovou lokalitu se dvěma provozovnami **W** a **X**. Činností provozovny **W** je provoz tepelné elektrárny o tepelném příkonu 40 MW (kapacita zařízení je nižší než kapacita uvedená v příloze I nařízení o E-PRTR). Činností provozovny **X** je výroba surového železa nebo oceli (primární nebo sekundární tavení), včetně kontinuálního lití o kapacitě 1 tuna za hodinu (kapacita zařízení je nižší než kapacita uvedená v příloze I nařízení o E-PRTR). Provozovna **X** zahrnuje i čistírnu průmyslových odpadních vod. Tabulka 20 ukazuje ohlašovací povinnosti za provozovny W a X.

Obrázek 2: Průmyslový komplex se dvěma provozovnami s činnostmi s nižší kapacitou než v příloze I nařízení o E-PRTR

Tabulka 20: Ohlašovací povinnosti za provozovny W a X

Ohlašovací provozovna	Činnost	Únik / přenos	Ohlašovací povinnost*	Poznámky
Provozovna W	Tepelná elektrárna o tepelném příkonu 40 MW	A	Musí být ohlašováno jako únik do ovzduší.	
		B	Musí být ohlašováno jako únik to vody.	
		C	Musí být ohlašováno jako přenos znečišťujících látek v odpadních vodách mimo lokalitu.	
		D	Musí být ohlašováno jako přenosy látek v odpadech a jako přenos nebezpečného odpadu.	Odpady musí vznikat přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných technologických jednotek.
Provozovna X	Výroba surového železa nebo oceli (primární nebo sekundární tavení), včetně kontinuálního lití o kapacitě 1 t/hod. Čistírna průmyslových odpadních vod	E	Musí být ohlašováno jako únik do vody.	
		G	Součet úniků musí být ohlašován jako únik do ovzduší	

* Úniky a přenosy jsou ohlašovány vždy pouze v případě překročení ohlašovacích prahů.

→ Provozovna W

Provozovna W vypouští znečišťující látky do ovzduší (únik A) a vody (únik B) a ohlašuje všechny znečišťující látky, u nichž jsou překročeny prahové hodnoty uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1a, v příloze č. 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění a v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b.

Část odpadní vody je přenášena mimo lokalitu (přenos mimo lokalitu C) do externí čistírny průmyslových odpadních vod, která se nachází v provozovně X. Provozovna W ohlašuje všechny znečišťující látky, u nichž je překročena prahová hodnota uvedená v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b pro přenos znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadní vodě určené pro čistírnu průmyslových odpadních vod.

Dále jsou z provozovny přenášeny nebezpečné odpady. Provozovna ohlašuje množství znečišťujících látek, u nichž je překročena prahová hodnota podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění a, množství nebezpečného odpadu, pokud byla překročena prahová hodnota (podle článku 5 nařízení E-PRTR – 2 t/rok).

→ Provozovna X

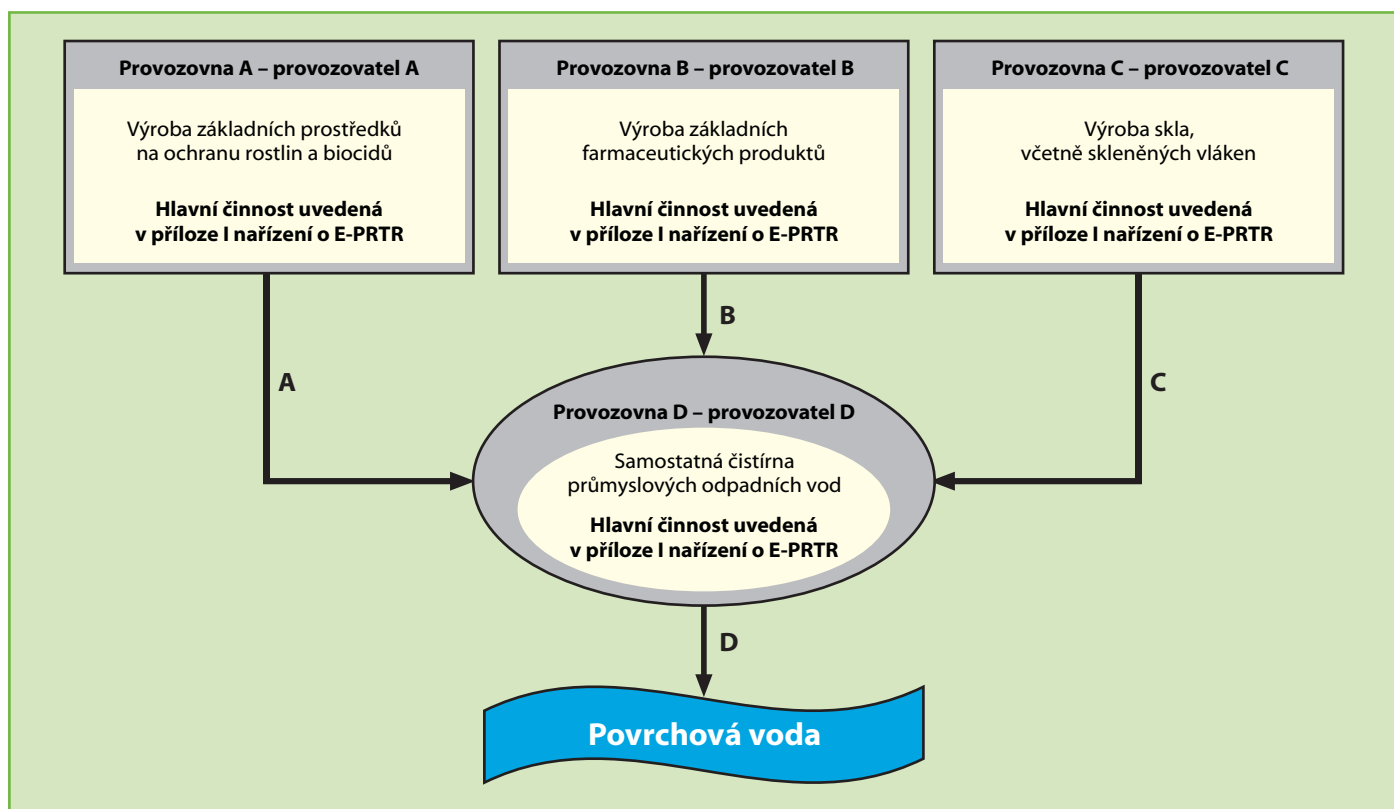
Hlavní hospodářskou činností provozovny X je výroba surového železa nebo oceli (primární nebo sekundární tavení), včetně kontinuálního lití o kapacitě 1 tuna za hodinu. Ta je také hlavní činností podle přílohy I nařízení E-PRTR, která musí být ohlášena. Odpadní voda je čistěna v čistírně průmyslových odpadních vod provozované provozovnou.

Odpadní voda je vypouštěná do vlastní čistírny průmyslových odpadních vod. Provozovna ohlašuje všechny znečišťující látky, pro něž množství úniků (úniky E) překračuje prahové hodnoty uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b jako úniky do vody.

Za provozovnu X musí být jako únik do ovzduší ohlášen součet úniků znečišťujících látek do ovzduší (únik G), pro něž jsou překročeny prahové hodnoty uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1a a v příloze č. 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

Příklad 3

Obrázek 3 představuje průmyslový komplex se čtyřmi provozovnami A, B, C a D. Provozovny A, B a C vypouštějí své odpadní vody do nezávisle provozované čistírny průmyslových odpadních vod s kapacitou 15 000 m³ za den (provozovna D) a musí ohlašovat množství znečišťujících látek, které překročí prahové hodnoty uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b pro přenos znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadní vodě určené pro čistírnu průmyslových odpadních vod. Hlavní činností provozovny D, uvedenou v příloze I, je čištění průmyslových odpadních vod. Provozovna vypouští vyčištěné odpadní vody do povrchových vod (do řeky) a musí ohlašovat všechny znečišťující látky, které překračují prahové hodnoty pro úniky do vody uvedené v nařízení E-PRTR v příloze II sloupec 1b. *Tabulka 21* ukazuje ohlašovací povinnosti za provozovny A, B, C a D.

Obrázek 3: Průmyslový komplex se třemi provozovnami a s nezávisle provozovanou čistírnou průmyslových odpadních vod

Tabulka 21: Ohlašovací povinnosti za provozovny A, B, C a D

Ohlašující provozovna	Činnost	Únik / přenos mimo lokalitu	Ohlašovací povinnost
Provozovna A	Výroba základních prostředků na ochranu rostlin a biocidů	A	Musí být ohlašováno jako přenos znečišťujících látek určených pro čistírnu odpadních vod mimo lokalitu.
Provozovna B	Výroba základních farmaceutických produktů	B	Musí být ohlašováno jako přenos znečišťujících látek určených pro čistírnu odpadních vod mimo lokalitu.
Provozovna C	Výroba skla včetně skleněných vláken	C	Musí být ohlašováno jako přenos znečišťujících látek určených pro čistírnu odpadních vod mimo lokalitu.
Provozovna D	Nezávisle provozovaná čistírna průmyslových odpadních vod	D	Musí být ohlašováno jako únik do vody.

8.2 Praktické příklady

V následujícím textu jsou uvedeny některé praktické příklady, které byly řešeny zejména prostřednictvím služby Helpdesk IRZ (resp. EnviHELP) a vycházejí z reálné situace provozovatelů. **V pochybnostech se může provozovatel obrátit na EnviHELP (<https://helpdesk.cenia.cz/>) provozovaný CENIA nebo přímo na MŽP (Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence).**

Níže uvedený výčet nemůže být považován v žádném případě za vyčerpávající a nelze z něho odvozovat plný rozsah ohlašovací povinnosti konkrétních provozoven. Příklady se vztahují k plnění ohlašovacích povinností za rok 2013.

PLATNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

→ *Jaké jsou platné právní předpisy pro ohlašování do IRZ za rok 2013?*

Pro ohlašování do IRZ za rok 2013 platí následující právní předpisy:

- Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.
- Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, v platném znění.
- Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, v platném znění.

VZNIK OHLAŠOVACÍ POVINNOSTI DO IRZ

→ *Jak vzniká ohlašovací povinnost do IRZ za rok 2013?*

Povinnost ohlašovat údaje do integrovaného registru znečišťování (IRZ) vzniká provozovateli:

- Pokud z provozovny došlo za ohlašovací rok k vyšším únikům sledovaných znečišťujících látek do ovzduší, vody nebo půdy než jsou stanovené ohlašovací prahy.
- Pokud z provozovny bylo za ohlašovací rok v odpadních vodách na čistírnu odpadních vod mimo provozovnu přeneseno vyšší množství sledovaných znečišťujících látek, než jsou stanovené ohlašovací prahy.
- Pokud přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných stacionárních technických jednotek vzniklo více než 2 t/rok nebezpečného nebo 2 000 t/rok ostatního odpadu přenesených mimo provozovnu.
- Pokud přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných stacionárních technických jednotek bylo přeneseno v odpadech mimo provozovnu vyšší množství sledovaných znečišťujících látek, než jsou stanovené ohlašovací prahy.

Do IRZ se ohlašují údaje o množství látek nebo odpadů za ohlašovací rok, u kterých došlo k překročení stanovených ohlašovacích prahů. Ohlašovací prahy jsou uvedeny v příslušných právních předpisech. Za rok 2013 musí provozovatelé data do IRZ elektronicky ohlásit do 31. 3. 2014 prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP).

VZTAH MEZI IRZ A ISPOP

→ *Je nutné rozlišovat mezi integrovaným registrem znečišťování IRZ a integrovaným systémem ohlašovacích povinností nebo se jedná o totéž?*

Oba systémy byly zřízeny zákonem č. 25/2008 Sb., v platném znění, nicméně jejich funkce jsou diametrálně odlišné a nesmí být proto zaměňovány.

Integrovaný registr znečišťování (IRZ) je veřejně přístupný informační systém úniků a přenosů znečišťujících látek a přenosů odpadů. V současnosti IRZ sleduje 93 znečišťujících látek v únicích a přenosech a přenosy množství odpadů. Ohlašovací povinnost do IRZ plní provozovatelé provozoven, z jejichž činnosti došlo k únikům a přenosům překračujícím stanovené ohlašovací prahy. Pro ohlašování do IRZ je vytvořen zvláštní formulář (údaje podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění). Údaje ohlášené do IRZ jsou každoročně zveřejňovány na <http://www.irz.cz/>.

Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) je systém zřízený pro plnění vybraných ohlašovacích povinností podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění a podle zvláštních právních předpisů (zákon o ochraně ovzduší, zákon o odpadech, vodní zákon, zákon o obalech). ISPOP slouží k příjmu a zpracování formulářů podle různých právních předpisů (IRZ, voda, ovzduší, odpady, následně rovněž obaly). Údaje ohlašované prostřednictvím ISPOP se musí ohlašovat elektronicky v souladu s datovým standardem, který zveřejňuje ministerstvo.

OHLAŠOVACÍ JEDNOTKA

→ Organizace provozuje více provozoven na různých místech ČR. Plní do IRZ ohlašovací povinnost za jednotlivé provozovny nebo se úniky a přenosy z provozoven sčítají a hodnoty se ohlašují za celou organizaci?

Podle čl. 2 odst. 4 nařízení o E-PRTR se „provozovnou“ rozumí „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“. Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění doplňuje, že provozovnu „tvoří jedna nebo více stacionárních technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě“ (§ 3 odst. 2).

Provozovna může být definována:

- přítomností stacionárních technických jednotek (zařízení),
- provozovatelem (fyzická nebo právnická osoba), který provozovnu provozuje a
- lokalitou (zeměpisné umístění provozovny).

Údaje do IRZ se zasílají za jednotlivé provozovny, ve kterých je vykonávána určitá činnost (prostřednictvím stacionárních technických jednotek), při které dochází k únikům znečišťujících látek, přenosům znečišťujících látek v odpadech nebo odpadních vodách nebo přenosům odpadů. Důležitým aspektem vzniku ohlašovací povinnosti je tak mimo jiné i existence provozovny se zeměpisnými souřadnicemi. Zeměpisné souřadnice provozovny jsou jedním z údajů, který je od provozovatelů požadován.

Ve vztahu k IRZ tedy musí být každá provozovna hodnocena samostatně. U každé provozovny musí být vyhodnoceno, zda došlo k překročení ohlašovacích prahů či nikoli.

STACIONÁRNÍ TECHNICKÁ JEDNOTKA

→ Jak je definován pojem „stacionární technická jednotka“ ve vztahu k zákonu č. 25/2008 Sb. v platném znění.

Pojem „stacionární technická jednotka“ je použit v § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění a dále v čl. 2, odst. 3 (definice zařízení) nařízení o E-PRTR. V zákoně č. 25/2008 Sb. o IRZ pojem „stacionární technická jednotka“ jako takový definován formálně není, protože se jedná o pojem v praxi běžně zažitý, který lze definovat následovně. Zařízení je technickou jednotkou, tj. jednotkou (entitou, objektem), kterou tvoří jeden nebo více společně funkčních komponentů umožňujících provozování určité činnosti. Za jedno zařízení je třeba považovat i více technických jednotek, pokud tvoří následné kroky v určité činnosti.

Technická jednotka je speciálně navržena k provozování určité činnosti a přímo spojených činností (činnosti po technické stránce související s hlavní činností v dotčeném místě), nebo v případě jiného původního určení je upravená za účelem plnění požadovaných funkcí. Součástí technické jednotky jsou veškeré technické náležitosti a vybavení potřebné k jejímu provozu (stavby, konstrukce, strojní zařízení atd.).

Zařízení (technická jednotka) je jako celek stacionární, tj. zpravidla pevně spojené s podkladem, nelze ho běžně přesunout (k přesunu by byla např. nutná významná technická, stavební a administrativní opatření). Nejsou ovšem vyloučeny činnosti zahrnující pohyb prováděný v rámci zařízení (přesuny materiálů pásovými dopravníky, nákladními automobily apod.). Pro účely zákona je rovněž třeba považovat za stacionární zařízení technické jednotky, které lze teoreticky přesunout, nicméně svému účelu slouží na jednom místě po významnou dobu (měsíce, roky), tj. nejsou často plánovitě přesunovány z místa na místo. Pojem stacionární je třeba vyhodnocovat individuálně (vzhledem k času, provozované činnosti, dopadům provozu jednotky na životní prostředí, nutným stavebním úpravám, atd.).

MOBILNÍ ZAŘÍZENÍ

→ **Plní ohlašovací povinnost do integrovaného registru znečišťování provozovatelé mobilních zařízení, z jejichž provozu může za ohlašovací rok dojít k překročení ohlašovacích prahů pro úniky nebo přenosy?**

Vznik ohlašovací povinnosti do IRZ je vázán na následující předpoklady.

- Provozovnu – podle čl. 2 odst. 4 nařízení o E-PRTR se „provozovnou“ rozumí „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“. Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění doplňuje, že provozovnu „tvoří jedna nebo více stacionárních technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě“ (§ 3 odst. 2).
- Provozovatele, který provozovnu provozuje (fyzická nebo právnická osoba).
- Zařízení – stacionární technické jednotky (a související činnosti) provozované v provozovně.
- Lokalitu – čl. 2 odst. 5 nařízení o E-PRTR definuje pojem „lokalita“ jako „zeměpisné umístění provozovny“. „Stejnou lokalitou“ se rozumí stejné místo, přičemž toto musí být posouzeno u každé provozovny.
- Úniky znečišťujících látek, přenosy znečišťujících látek nebo přenosy odpadů, které vznikají v provozovně nebo jsou přenášeny mimo provozovnu.
- Překročení ohlašovacího prahu. Ohlašovací prahy pro látky a odpady jsou určeny výše uvedenými právními předpisy a představují množství látky (odpadu) za ohlašovací rok, jehož překročením vzniká ohlašovací povinnost. Ohlašovací povinnost vzniká pouze při překročení ohlašovacího prahu.

Z výše uvedených definic základních pojmů v oblasti IRZ vyplývá, že ohlašování do IRZ probíhá za jednotlivé provozovny, v nichž je provozována stacionární technická jednotka (technické jednotky) a související činnosti.

Provozovna je určena svou polohou (lokalitou), která se vyjadřuje zeměpisnými souřadnicemi. Provozovatelé uvádějí zeměpisné souřadnice provozovny jako jeden z identifikačních údajů při ohlašování do IRZ. Mobilní zařízení by musela udávat různé zeměpisné souřadnice své polohy, podle toho, kde se právě nachází. Pojem „stacionární“ znamená především, že se zařízení jako celek nepřesunuje často a pravidelně z jedné lokality do druhé.

Pojmy „stacionární“ a „mobilní“ je ovšem třeba vyhodnocovat ve vztahu k individuálním zařízením a provozovnám. Samotné označení zařízení za mobilní, nemusí plně odpovídat reálnému stavu. Vždy se musí vycházet z relevantních podkladů a přihlídnout zejména k následujícím kritériím:

- časovému intervalu strávenému na jedné lokalitě – pokud je nějaké „mobilní“ zařízení na jednom místě po významně dlouhou dobu, je třeba vyhodnotit, zda se pro účely IRZ nejedná již o stacionární zařízení,
- přesunům zařízení mezi jednotlivými lokalitami – jak často během ohlašovacího roku dochází ke změně lokality,
- typu provozované činnosti – vydaným povolením pro danou činnost,
- dopadům provozované činnosti na životní prostředí,
- únikům a přenosům, které z činnosti zařízení vznikají,
- nutným stavebním úpravám,
- vydaným povolením.

→ **Společnost má vydané rozhodnutí od krajského úřadu – Souhlas k provozování mobilních zařízení ke sběru a výkupu odpadů. Máme v takovém případě ohlašovací povinnost do IRZ?**

Důležitým aspektem vzniku ohlašovací povinnosti do IRZ je mimo jiné existence přesně geograficky lokalizovatelné provozovny (na základě zeměpisných souřadnic), ve které dochází k únikům či přenosům ohlašovaných látek nebo k produkci odpadů nad 2 000 tun/rok u ostatního odpadu a 2 t/rok u nebezpečného odpadu.

Podle čl. 2 odst. 4 nařízení E-PRTR se „provozovnou“ rozumí „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“. „Stejnou lokalitou“ se rozumí stejné místo, přičemž toto musí být posouzeno u každé provozovny. Navíc je nutné přihlídnout i k definici pojmu zařízení, které je chápáno jako stacionární technická jednotka. Nicméně i pojem stacionární je třeba vyhodnocovat individuálně (vzhledem k času, provozované činnosti, dopadům provozu jednotky na životní prostředí, nutným stavebním úpravám atd.).

Provozovatel provozuje mobilní zařízení ke sběru a výkupu odpadů. Z uvedeného lze vyvodit, že se jednotka (jednotky) přesouvá po různých lokalitách, ve kterých po provedení příslušné činnosti nesetrvává po delší časový úsek a nejsou pro ni vyžadovány ani stavebně-technické úpravy. V případě takovéto mobilní jednotky povinnost ohlašovat do IRZ nevzniká.

PRAHOVÁ HODNOTA PRO KAPACITU

→ Provozovatel provozuje činnost s nižší kapacitou než je uvedena v příloze I nařízení č. 166/2006/ES. Jaký rozsah povinností se na něj pro ohlašovací rok 2013 vztahuje?

Jedná se o provozovatele uvedeného v § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění (tzn. provozovatel s činností jinou nebo s nižší kapacitou než je uvedena v příloze I nařízení č. 166/2006/ES). Tento provozovatel má stejný rozsah povinností jako provozovatel vymezený v § 3 odst. 1 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění (tzn. provozovatel s činností v příloze I nařízení č. 166/2006/ES).

→ Nařízení o E-PRTR stanovuje (v případě překročení některého ohlašovacího prahu) ohlašovací povinnost pro kategorii zařízení 5.f) v příloze I: čistírny městských odpadních vod (prahová hodnota pro kapacitu 100 000 ekvivalentních obyvatel – EO). Provozovatel provozuje čistírnu městských odpadních vod s kapacitou 50 000 ekvivalentních obyvatel. Může i tomuto provozovateli vznikat ohlašovací povinnost do IRZ?

Provozovna čistírny odpadních vod má nižší kapacitu než uvádí příloha I nařízení o E-PRTR. Nicméně je třeba přihlídnout ke znění § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění, který stanoví, že i provozovatelům jiných činností nebo činností s nižší kapacitou může vzniknout ohlašovací povinnost do IRZ v rozsahu stanoveném zákonem č. 25/2008 Sb., v platném znění. Provozovatel uvedené čistírny odpadních vod v případě překročení ohlašovacích prahů musí plnit ohlašovací povinnost.

→ Provozovatel provozuje zařízení na povrchovou úpravu kovů. Chemické procesy probíhají ve dvou lázních. Každá lázeň má objem 20 m³. Jedná se o zařízení podle přílohy I nařízení o E-PRTR?

Jestliže tentýž provozovatel provozuje ve stejném zařízení na stejném místě několik činností, které spadají pod tutéž činnost uvedenou v příloze I nařízení o evropském PRTR, pak se kapacity pro takové činnosti – například objem lázní – sčítají. V tomto případě je součet objemů lázní 40 m³. Kategorie 2.f) má jako prahovou kapacitu 30 m³. Prahová kapacita je překročena a jedná se o zařízení naplňující dikci uvedené kategorie přílohy I nařízení o E-PRTR.

Výrobní kapacity jednotlivých činností by měly být sčítány na úrovni činností uvedených v příloze I. Součet pro činnosti se poté porovná s prahovou hodnotou pro kapacitu pro konkrétní činnost uvedenou v příloze I, jak je uvedena v příloze I nařízení E-PRTR.

→ Provozovatel provozuje zařízení na využívání a odstraňování nebezpečných odpadů. Jak je definováno zařízení dle nařízení E-PRTR v kategorii 5.a) Zařízení na využívání nebo odstraňování nebezpečných odpadů s příjmem 10t denně? Co se myslí pod slovem příjem? A spadá do této kategorie takové zařízení, které má kapacitu cca 500t a po naplnění trvá nějakou dobu, než se odpad zpracuje, tzn. že není možno přijmout stejné množství odpadu, jako když je zařízení prázdné?

Prahová hodnota pro kapacitu uvedená v příloze I nařízení E-PRTR odpovídá projektované (tzn. maximální) kapacitě provozované činnosti, která musí být definována v dokumentaci (stavební, provozní, technologické atd.) k zařízení. Při určování, zda kapacita zařízení přesahuje prahovou hodnotu 10t denně, se bere v úvahu, jaké je maximální množství odpadu, se kterým je možné v zařízení nakládat jakýkoliv den. Nejedná se tedy o průměrnou hodnotu za den ani o výkon.

→ Plní ohlašovací povinnost do IRZ provozovatel zařízení s kapacitou vyšší než je uvedena v příloze I nařízení č. 166/2006/ES, pokud za ohlašovací rok nedošlo k překročení ohlašovacích prahů pro úniky nebo přenosy?

Samotný provoz zařízení uvedeného v příloze I nařízení č. 166/2006/ES nezakládá automaticky povinnost ohlašovat údaje do IRZ. Ohlašovací povinnost do IRZ je spuštěna, pokud jsou v provozovně překročeny ohlašovací prahy pro jednotlivé ohlašované látky (v únicích do ovzduší, vody a půdy, v přenosech v odpadních vodách a v odpadech – příloha II nařízení o E-PRTR a příloha č. 1 a č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění) nebo také pokud je přeneseno více než 2 t nebezpečného nebo 2 000 tun ostatního odpadu mimo provozovnu. Ohlašovací povinnost vzniká pouze při překročení příslušného ohlašovacího prahu. Pokud k překročení žádného ohlašovacího prahu nedošlo, nevzniká provozovateli zařízení ani ohlašovací povinnost do IRZ.

→ Plní ohlašovací povinnost do IRZ chovatel prasat, jehož chov nespadá kapacitou pod vyjmenovanou činnost 7. a) (ii) nebo 7. a) (iii) v příloze I nařízení č. 166/2006/ES, ale přesáhl ohlašovací práh pro úniky amoniaku do ovzduší (10 000kg/rok)? Celkový únik amoniaku do ovzduší byl 15 000 kg/rok.

Ohlašovací povinnost do IRZ plní provozovatelé vymezení v § 3 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění:

- § 3 odst. 1 – provozovatel uvedený v nařízení č. 166/2006/ES.
- § 3 odst. 2 – provozovatel provozující provozovnu, v níž je prováděna jiná činnost, než je uvedena v příloze I nařízení č. 166/2006/ES, nebo činnost s nižší kapacitou než je uvedena v příloze I nařízení č. 166/2006/ES.

Intenzivní chov prasat s prostorem:

- pro více než 750 kusů prasnic – činnost 7. a) (iii) z přílohy I nařízení o E-PRTR,
- pro více než 2 000 kusů prasat na porážku (nad 30 kg) – činnost 7. a) (ii) z přílohy I nařízení o E-PRTR.

Pokud zařízení intenzivního chovu prasat má vyšší kapacitu než je uvedeno výše, spadá provozovatel takového chovu do vymezení v § 3 odst. 1 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění. V takovém případě by při plnění ohlašovací povinnosti uvedl kód činnosti podle přílohy I nařízení č. 166/2006/ES.

Provozovatel intenzivního chovu s prostorem pro nižší počet prasat spadá do vymezení v § 3 odst. 2 z. č. 25/2008 Sb., v platném znění.

Obě skupiny provozovatelů ovšem ve vztahu k IRZ musí v oblasti úniků a přenosů sledovat stejný rozsah údajů (vyplývá z § 3 odst. 2). Stěžejní pro vznik ohlašovací povinnosti do IRZ není tedy počet kusů chovaných zvířat, ale množství látek vypouštěných v únicích nebo předávaných v odpadech nebo odpadních vodách mimo provozovnu, resp. množství odpadů přenášených mimo provozovnu.

Celkový únik amoniaku do ovzduší z provozovny byl 15 000kg/rok. Ohlašovací práh pro únik amoniaku do ovzduší podle přílohy II nařízení č. 166/2006/ES je 10 000kg/rok. Ohlašovací práh byl provozovnou překročen. Provozovatel intenzivního chovu prasat s nižší kapacitou než je uvedena v příloze I nařízení č. 166/2006/ES tedy plní v případě překročení ohlašovacího prahu ohlašovací povinnost do IRZ.

POLE JAKO PROVOZOVNA IRZ

→ Zemědělský podnik obhospodařuje zemědělskou půdu (na celkové výměře přes 1 000 ha). Jednotlivá pole se nacházejí v různých katastrálních územích, v některých případech významně prostorově vzdálených od střediska zemědělského podniku. Mají být jednotlivá pole považována za provozovny ve smyslu zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění?

Provozovatel zemědělského podniku má ve většině případu několik polí (půdních bloků podle zákona č. 252/1997 o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů; evidenci využití půdy vede Ministerstvo zemědělství), které jsou často z hlediska IRZ na zeměpisně oddělených plochách. Každé pole by muselo být samostatně vymezené jako provozovna. Provozovna dle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění může být určena:

- jedním provozovatelem,
- stacionárními technickými jednotkami a souvisejícími činnostmi,
- stejnou lokalitou (polohou).

Dle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění je v provozovně vykonávaná určitá činnost prostřednictvím stacionárních technických jednotek. Pěstování zemědělských plodin (hospodářské využívání půdy) je možné chápat jako „určitou činnost“. Tato činnost, ale není vykonávaná prostřednictvím stacionárních technických jednotek. V technologickém postupu pěstování zemědělských plodin se využívají zejména mobilní mechanizační (technické) prostředky. Mobilní prostředky využívané v technologickém postupu pěstování se přesouvají po různých lokalitách a tudíž je nelze definovat jako stacionární technické jednotky.

Pole tedy nenaplnuje definici provozovny podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění. Ačkoliv je pole jako takové stacionárním objektem, není technickou jednotkou. Provozovatel nemusí registrovat jednotlivá pole jako samostatné provozovny.

ROZPTÝLENÉ ZDROJE A FUGITIVNÍ ÚNIKY

→ V provozovně dochází k únikům nemethanových těkavých organických látek (NMVOC) do ovzduší v množství 99 000 kg/rok. Zároveň bylo při kontrole a z hmotnostní bilance zjištěno, že rozptýlenými zdroji v provozovně unikne dalších až 3 000 kg/rok NMVOC formou fugitivních úniků. Ohlašovací práh NMVOC je stanoven na 100 000 kg/rok. Vzniká v tomto případě provozovateli povinnost ohlásit množství látky do IRZ?

V tomto případě je nutné vycházet z definice pojmů „únik“ a „rozptýlené zdroje“ (článek 2) ve vazbě na vymezení rozsahu ohlašovací povinnosti (článek 5) nařízení o E-PRTR. „Únik“ je definován jako: „jakékoliv zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo havarijní, pravidelné nebo nepravidelné, včetně rozlití, emitování, vypuštění, injektaže, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod“. „Rozptýlené zdroje“ jsou definovány jako „mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný, a u kterých není praktické shromažďovat hlášení z každého jednotlivého zdroje zvlášť“.

Úniky do vzduchu, vody a půdy zahrnují veškeré úniky na lokalitě provozovny. Toto zahrnuje rovněž fugitivní úniky a úniky z rozptýlených zdrojů provozoven. Pokud souhrn úniků znečišťující látky do jednoho média (vzduch, voda nebo půda) překročí v provozovně příslušné prahové hodnoty pro únik pro dané médium, musí být únik ohlášen. V dané provozovně souhrn všech úniků dané látky do ovzduší překročil za rok ohlašovací práh a provozovateli tak vzniká ohlašovací povinnost.

HAVÁRIE A HAVARIJNÍ ÚNIKY

→ V provozovně dochází k pravidelným únikům kyanidů do vody v množství 40 kg/rok. V ohlašovacím roce došlo k havarijní situaci, při které vyteklo jednorázově přímo do recipientu 25 kg kyanidů. Ohlašovací práh pro kyanidy je stanoven na 50 kg/rok. Vzniká v tomto případě provozovateli povinnost ohlásit množství látky do IRZ?

V tomto případě je nutné vycházet z definice pojmů „únik“ a „rozptýlené zdroje“ (článek 2) ve vazbě na vymezení rozsahu ohlašovací povinnosti (článek 5) nařízení o E-PRTR. „Únik“ je definován jako: „jakékoliv zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo havarijní, pravidelné nebo nepravidelné, včetně rozlití, emitování, vypuštění, injektaže, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod“. Ohlašované úniky a přenosy mimo lokalitu představují celkové úniky a přenosy mimo lokalitu v důsledku všech úmyslných, havarijních, pravidelných a nepravidelných činností na lokalitě provozovny. Havarijní úniky jsou veškeré úniky, které nejsou úmyslné, pravidelné nebo nepravidelné a které vzniknou v důsledku neřízeného vývoje během provozování činností na lokalitě provozovny.

Pokud souhrn všech úniků (úmyslných, havarijních, pravidelných a nepravidelných) překročí příslušné prahové hodnoty, jsou provozovatelé povinni specifikovat veškeré údaje, které se vztahují k havarijním únikům, jsou-li takové údaje k dispozici. Při ohlašování havarijních úniků jsou zvláště relevantní odhady, neboť údaje k takovým únikům nemusí mít provozovatel nezbytně ihned k dispozici.

Vzhledem k tomu, že součet pravidelných a havarijních úniků v provozovně překročil ohlašovací práh, vzniká provozovateli ohlašovací povinnost do IRZ. V rámci ohlašování uvede provozovatel informaci o množství havarijního (havarijních) úniků.

→ **V provozně došlo k havarijní situaci zařízení, při které uniklo do půdy 200 kg toluenu. K žádnému jinému úniku toluenu do půdy v průběhu ohlašovacího roku nedošlo. Ohlašovací práh pro úniky toluenu do půdy je stanoven na 200 kg/rok. Vzniká v tomto případě provozovateli povinnost ohlásit do IRZ množství toluenu jako úniky do půdy?**

Ohlašované úniky představují celkové úniky v důsledku všech úmyslných, havarijních, pravidelných a nepravidelných činností na lokalitě provozovny. Celkové úniky toluenu do půdy z provozovny činily za rok 200 kg. Hodnota 200 kg/rok se porovnává s ohlašovacím prahem, který je pro toluen v únicích do půdy 200 kg/rok. Ohlašovací práh byl tedy dosažen. Ohlašovací povinnost však vzniká pouze při překročení ohlašovacího prahu. Vzhledem k tomu, že množství toluenu v úniku do půdy pouze dosáhlo stanovený ohlašovací práh, nevznikla provozovateli povinnost ohlásit do IRZ množství uniklé znečišťující látky do půdy.

→ **Vzniká ohlašovací povinnost provozovateli železniční trati, na které došlo v důsledku havárie vlakové soupravy k úniku znečišťujících látek do půdy? Množství některých uniklých látek do půdy bylo vyšší než stanovené ohlašovací prahy. Odtěžením kontaminované zeminy vzniklo 4 t nebezpečných odpadů. Vlaková souprava patří jinému právnímu subjektu než trať. Odtěžení zeminy prováděla sanační společnost.**

V případě havarijního úniku na železniční trati se tento únik nedá vztáhnout ke konkrétní provozovně. Železniční soupravu nelze považovat za stacionární technickou jednotku. Havarijní únik z mobilních prostředků, které se pohybují po železnici, se může odehrát na různých místech (lokalitách). Mobilní prostředky provozují často jiné subjekty (provozovatelé) než samotnou trať. Nejsou tedy splněna definiční kritéria provozovny (jeden provozovatel, zařízení, jedna lokalita).

Při sanaci místa havárie vznikly nebezpečné odpady. Nejedná se ovšem o odpady vzniklé přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení v provozovně. Množství znečišťujících látek uniklých do půdy při havárii železniční soupravy nemusí být provozovatelem trati ani provozovatelem soupravy ani sanační společností do IRZ ohlášeno i přesto, že došlo k překročení ohlašovacího prahu pro jednotlivé znečišťující látky. Nebyly splněny základní předpoklady pro vznik ohlašovací povinnosti do IRZ.

→ **Vzniká ohlašovací povinnost do IRZ společnosti, která se zabývá odstraňováním následků havárií dopravních prostředků v různých lokalitách a při této činnosti odstranila v r. 2009 dohromady více jak 2 t nebezpečného odpadu?**

Činnost sanační společnosti neprobíhá v rámci jedné provozovny, uskutečňuje se na různých místech (v závislosti na vzniku havárie) a odpady nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení v provozovně. Nejsou splněny základní předpoklady pro vznik ohlašovací povinnosti do IRZ. Společnosti, která sanuje místa zasažená haváriemi dopravních prostředků a při této činnosti jí vzniklo více než 2 t nebezpečného odpadu za rok, nevzniká ohlašovací povinnost do IRZ.

STANOVENÍ LÁTEK A PARAMETRŮ – TOC, PAH, PM₁₀

→ **Co znamená parametr TOC, jak se stanovuje a jakou má návaznost na parametr CHSK?**

TOC je zkrácené označení pro celkový organický uhlík (TOC – Total Organic Carbon), který je uveden mezi sledovanými skupinami látek v IRZ (pod číslem 76 dle přílohy II Nařízení č. 166/2006/ES).

TOC je parametr uváděný u vod, který ukazuje množství organických látek přítomných v daném vzorku. Do skupiny TOC je možné zařadit obrovskou škálu látek. Tento parametr je udáván v miligramech uhlíku na jeden litr vody. Stanovení TOC nejlépe vystihuje sumární koncentraci organických látek. Ohlašovací práh pro celkový organický uhlík je stanoven na 50 000 kg/rok v únicích do vody a v přenosech odpadních vod.

Chemická spotřeba kyslíku (COD – Chemical Oxygen Demand) vystihuje organické látky v jejich kyslíkových ekvivalentech, což má svůj význam při biologickém čištění odpadních vod a při samočištění v tocích, tedy u biologických procesů spotřebovávajících kyslík. COD je ekvivalent CHSK.

Pokud není TOC přímo stanovován, pak lze v určitém zjednodušení využít poměr $TOC = COD/3$.

K parametru „TOC“ lze bližší informace najít na stránkách IRZ – <http://www.irz.cz/>.

→ **Jaké analyty mají být stanovovány v sumě polycyklických aromatických uhlovodíků (PAH) v únicích do vody?**

Z právních předpisů (zejména z nařízení č. 166/2006/ES) vyplývá, že provozovatelé jsou odpovědní za kvalitu ohlášených údajů (článek 9) a při zjišťování údajů mají být použity nejlepší dostupné informace (článek 5). Zároveň musí každý provozovatel být schopen při kontrole věrohodně doložit, jakým způsobem byl daný údaj zjištěn. V případě údajů, u nichž je uvedeno, že jsou založeny na měření nebo výpočtu, se ohlásí analytická metoda nebo metoda výpočtu.

Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH) jsou sledovány v únicích do ovzduší, vody i půdy. Dotaz je směřován ke stanovení PAH v odpadních vodách.

Příručka pro provádění evropského PRTR ze dne 31. května 2006 (<http://www.irz.cz/obsah/dokumenty>) obsahuje Dodatek 3: Seznam mezinárodně uznávaných metod měření pro látky znečišťující ovzduší a vody. V tabulce – položka číslo 72 – znečišťující látka Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH) jsou pro metody stanovení ve vodách uvedeny normy, kterými je možné tento parametr stanovit. Na konci tabulky jsou pak uvedeny názvy těchto norem. Ke stanovení ohlašovaných látek je možné použít i normy, které nejsou v příručce uvedené, ale tyto normy musí být srovnatelné, příp. přesnější a stanovení musí vždy provádět laboratoř s příslušnou akreditací.

Norma uvedená v Dodatku 3 pro metodu stanovení PAU ve vodách je EN ISO 17993:2003: Jakost vod – Stanovení 15 polycyklických aromatických uhlovodíků ve vodě vysokoúčinnou kapalinovou chromatografií (HPLC) s fluorescenční detekcí po extrakci do tuhé fáze (SPE) uvádí stanovení těchto 15 ukazatelů: *naftalen, acenaften, fluoren, fenanthren, anthracen, fluoranthen, pyren, benzo(a)anthracen, chrysen, benzo(b)fluorathen, benzo(k)fluorathen, benzo(a)pyren, dibenzo(a,h)anthracen, benzo(g,h,i)perylene, indeno(123cd)pyren*.

Běžněji používaná je však přesnější metoda (mezinárodně uznávaná) a to dle normy EN ISO 6468 (GC-MS – plynová chromatografie), která stanovuje 16 ukazatelů – 15 již výše uvedených (*naftalen, acenaften, fluoren, fenanthren, anthracen, fluoranthen, pyren, benzo(a)anthracen, chrysen, benzo(b)fluorathen, benzo(k)fluorathen, benzo(a)pyren, dibenzo(a,h)anthracen, benzo(g,h,i)perylene, indeno(123cd)pyren*) + *acenaftalen*.

Na stránkách <http://www.irz.cz/> v části „Metody měření“ je k dispozici ucelená informace ke stanovování PAH ve vodách.

→ **Jakými postupy lze stanovit poléťavý prach (PM₁₀)?**

Poléťavý prach (frakce PM₁₀) je pro účely IRZ sledován v únicích do ovzduší. Jeho ohlašovací práh je stanoven na 50 000 kg/rok. Nejedná se o skupinu látek, ale o soubor všech částic určité velikosti (podle nařízení vlády č. 350/2002 Sb. – částice, které projdou velikostně-selektivním vstupním filtrem vykazujícím proaerodynamický průměr 10 mm odlučovací účinnost 50 %).

Stanovení PM₁₀:

- Přehled metod měření poléťavého prachu je dostupný na stránkách IRZ.
- Pokud není prováděno přímo měření částic PM₁₀, je možné využít např. metodu zjištění výpočtem s využitím emisních podílů PM₁₀ uvedených v Návodu pro ohlašování SPE.
- Lze rovněž vycházet z výsledků kontinuálního měření množství tuhých znečišťujících látek (TZL) a jednorázového měření frakce PM₁₀.
- Jsou přípustné i další doložitelné postupy.

Z právních předpisů týkajících se problematiky IRZ (zejména z nařízení č. 166/2006/ES) vyplývá, že provozovatelé jsou zodpovědní za kvalitu ohlášených údajů (článek 9) a při zjišťování údajů mají být použity nejlepší dostupné informace (článek 5). Zároveň musí každý provozovatel být schopen při kontrole věrohodně doložit, jakým způsobem byl daný údaj zjištěn.

PŘENOS ODPADU MIMO PROVOZOVNU**→ Jak je definován přenos odpadu mimo provozovnu (mimo lokalitu)?**

„Přenosem mimo lokalitu“ se podle článku 2 odst. 11 nařízení č. 166/2006/ES rozumí: „přesun odpadů určených k využití nebo odstranění a znečišťujících látek v odpadních vodách určených k vyčištění mimo hranice provozovny“. Provozovatelé musí ohlásit přenosy odpadu mimo lokalitu u nebezpečného odpadu (v množství převyšujícím 2 t za rok) a ostatního odpadu (v množství převyšujícím 2 000 tun za rok) pro jakékoliv postupy využití nebo odstranění, a to s výjimkou postupů odstranění úpravou půdními procesy a hlubinnou injektáží, jestliže tyto musí být ohlášeny jako úniky do půdy. Tato povinnost je stanovena od roku 2007 pro provozovatele zařízení podle nařízení E-PRTR a od roku 2009 i pro provozovatele ostatních činností (zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění), tzn. jiných činností, než jsou uvedeny v příloze I nařízení E-PRTR nebo činností s nižší kapacitou, než je uvedena v této příloze.

→ Jaké druhy přenosů mimo provozovnu se v IRZ sledují v souvislosti s odpady?

V IRZ se v souvislosti s odpady sledují – přenosy odpadů (nebezpečných a ostatních) mimo provozovnu (článek 5 Nařízení č. 166/2006/ES – ohlašovací prahy 2 t/rok nebezpečných odpadů a 2 000 t/rok ostatních odpadů) a přenosy znečišťujících látek v odpadech přenášených mimo provozovnu (příloha č. 2 Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění).

Odpad, který musí být sledován pro účely IRZ je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

→ Kdy je provozovatel povinen ohlašovat do IRZ přenosy odpadů mimo hranice provozovny? Překročí-li zároveň obě prahové hodnoty, tj. 2 t NO a zároveň i 2 000 t ostatních odpadů nebo jednu z nich ,tj. buď překročí 2 t NO, ale nepřekročí 2 000 t ostatních odpadů, nebo překročí 2 000 t ostatních odpadů, ale nepřekročí 2 t NO? Pokud opravdu platí, že pro povinnost hlásit do IRZ stačí překročit hranici 2 tun produkce nebezpečných odpadů bez ohledu na obsaženou látku v těchto odpadech, týká se překročení hranice součtu všech odpadů nebo jednotlivého odpadu, hlásí se do IRZ pouze odpady, u kterých byla překročena hodnota 2 t nebo všechny nebezpečné odpady za provozovnu v daném roce?

Z hlediska odpadů se v IRZ sledují:

- přenosy odpadů (nebezpečných a ostatních) mimo provozovnu (článek 5 nařízení č. 166/2006/ES) a
- přenosy znečišťujících látek v odpadech mimo provozovnu (příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění).

„Přenosem mimo lokalitu“ se podle článku 2 odst. 11 nařízení č. 166/2006/ES rozumí: „přesun odpadů určených k využití nebo odstranění a znečišťujících látek v odpadních vodách určených k vyčištění mimo hranice provozovny“.

V článku 5 nařízení č. 166/2006/ES odst. 1 písm. b) je stanoveno, že provozovatel ohlásí: „přenosy nebezpečných odpadů překračující 2 t za rok nebo ostatních odpadů překračující 2 000 t za rok mimo lokalitu...“

- Ohlašovací povinnost do IRZ je v případě přenosu odpadu mimo provozovnu spuštěna, je-li překročen kterýkoli z uvedených ohlašovacích prahů (2 t/rok nebo 2 000 t/rok).
- Pokud jsou překročeny oba ohlašovací prahy, musí provozovatel provozovny uvést v hlášení oba údaje (například 4 t/rok nebezpečného odpadu a 2 500 t/rok ostatního odpadu).

Odpad, který musí provozovatel sledovat pro účely IRZ je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení, není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

- Množství přeneseného nebezpečného odpadu mimo provozovnu se porovnává s ohlašovacím prahem (ohlašovací práh 2t) po sečtení množství všech druhů odpadů kategorie nebezpečný, vzniklých přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení nezávisle na tom, zda toto množství obsahuje některou z ohlašovaných znečišťujících látek (podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění).
- Stejný postup musí být uplatněn i v případě ostatního odpadu (ohlašovací práh 2 000 t/rok).

STAVEBNÍ ČINNOST A OHLAŠOVÁNÍ DO IRZ

→ Stavební firma provádí v průběhu roku stavební práce na různých lokalitách, při kterých vznikají různé druhy ostatních i nebezpečných odpadů. Dojde k překročení ohlašovacích prahů pro oba druhy odpadu – 2 000 t/rok pro ostatní a 2 t/rok pro nebezpečný odpad. Vzniká pro tuto firmu ohlašovací povinnost do IRZ?

Naplnění definičních znaků provozovny ve vztahu k takovému druhu území, jako je lokalita výstavby objektů pro následnou průmyslovou (zemědělskou, obchodní či jinou) činnost, je třeba posuzovat velmi podrobně a na základě individuálních případů.

Obecně jedna stavební firma nejčastěji působí krátkodobě v různých lokalitách (na různých stavbách). Stavební stroje, z jejichž činnosti by mohly vznikat úniky či přenosy (odpady), se přesunují mezi jednotlivými stavbami. Není tedy naplněno hledisko, že technické jednotky jsou stacionární a působí dlouhodobě v jedné lokalitě (v rámci jedné provozovny jednoho provozovatele). Stavební firma vybudované objekty, ani technické jednotky v nich, následně neprovozuje (není provozovatelem provozovny) a po dokončení stavby staveniště zaniká. Stavební firma by tedy nemohla reálně provést ohlášení do IRZ (s ohledem na aspekt ohlašovací jednotky a jejího přesného geografického umístění), protože by musela uvádět jako místo vzniku odpadu provozovny, ve kterých neprovozuje žádnou činnost. Z uvedených důvodů by bylo velmi problematické ohlašovat vzniklé odpady za jednotlivá staveniště do IRZ. Ohlašovací povinnost do IRZ se tedy na jednotlivé dočasné stavební činnosti stavebních firem nevztahuje.

Odlíšná situace může nastávat v případě provozovny stavební firmy, kde může být například skladován a upravován stavební materiál, provozovány jednotky na úpravy kovových součástí staveb, jednotky na povrchové úpravy materiálů či drtící jednotky. Při činnosti takovéto provozovny již může docházet ke vzniku ohlašovací povinnosti, neboť například činností jednotek na úpravu stavebního materiálu může vznikat odpad, jehož množství by bylo třeba ve vztahu k IRZ vyhodnocovat.

→ Stavební společnost se zabývá opravami, výstavbou a rekonstrukcí komunikací, vodorovným a svislým dopravním značením a svodidlovými systémy. Většina odpadů společnosti vzniká na jednotlivých stavbách, které jsou realizovány v různých lokalitách po republice. V sídle společnosti, které je zároveň provozovnou, vzniká minimální množství nebezpečných odpadů. V sídle společnosti je administrativní budova, opravárenská dílna (sloužící pro potřeby oprav vozového parku) a sklad (uskladněny hlavně barvy). Za rok společnost vyprodukovala 8,85 t nebezpečného odpadu, z toho 8 t plechovek od barev, kód odpadu 15 01 04, které jsou používány při vodorovném dopravním značení. Zbýlý N odpad (0,85 t) byl vyprodukován v sídle společnosti. Nebezpečný odpad (kovový obal, kód 15 01 04), který vznikl, se vždy týkal jednotlivé stavební zakázky. Plní provozovatel ohlašovací povinnost do IRZ za rok 2013?

Společnost provádí úpravy dopravního značení či rekonstrukce vozovek v průběhu roku v různých lokalitách (na různých stavbách). Stroje a technologie, z jejichž činnosti by mohly vznikat úniky či přenosy, se přesunují mezi jednotlivými stavbami. Není tedy naplněno hledisko, že technologické jednotky jsou stacionární a působí v jedné lokalitě v rámci provozovny jednoho provozovatele. Stavební společnost silnice neprovozuje. Po dokončení úpravy dopravního značení (nebo údržby komunikace) staveniště zaniká. Společnost by tedy obtížně mohla provést ohlášení do IRZ za ohlašovací rok (s ohledem na aspekt ohlašovací jednotky, jejího přesného geografického umístění a rovněž s ohledem na mobilitu provozovaných zařízení), protože by musela uvádět jako místo vzniku odpadu části (úseky) pozemních komunikací, ve kterých neprovozuje žádná stacionární zařízení. Z uvedených důvodů by bylo velmi problematické za jednotlivá staveniště ohlašovat do IRZ.

Provozovateli vzniklo celkem 8,85 t nebezpečného odpadu. Z toho 8 t plechovek od barev (barvy jsou používány při vodorovném dopravním značení), zbylý odpad byl vyprodukován v sídle společnosti. Činnost společnosti se uskutečňuje v různých lokalitách ČR.

V sídle společnosti je provozována administrativní budova, opravárenská dílna a sklad barev. 8 tun nebezpečného odpadu (obaly od barev) tazateli vzniklo v různých lokalitách ČR (na různých komunikacích) podle aktuálně prováděných zakázek. Není tak splněn předpoklad vzniku odpadu přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení v přesně vymezené (zeměpisnými souřadnicemi) provozovně. Takto vzniklý odpad nemusí být započítáván do celkového množství nebezpečných odpadů, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem. 0,85 tun nebezpečného odpadu vzniklo přímo v sídle společnosti, kde se nachází administrativní budova, sklad a opravárenská dílna. Nebylo dosaženo ohlašovacího prahu pro nebezpečný odpad (2 t/rok). Údaje nemusí být do IRZ ohlašovány. Ohlašovací povinnost vzniká pouze při překročení ohlašovacího prahu.

SBĚR A VÝKUP ODPADŮ

→ Společnost provozuje sběrnou odpadů. Odpady jsou vykupovány od původců odpadů. Některé druhy odpadů jsou po přijetí do zařízení dotřídovány a lisovány. Odpady jsou následně odvezeny k využití nebo odstranění oprávněnými osobami. Z provozu zařízení ke sběru odpadů vznikají odpady z údržby strojů a zařízení (např. oleje, absorpční činidla, odpadní kaly z odlučovačů ropných látek). V areálu sběrný je rovněž provozována čistírna odpadních vod. Další odpady vyprodukuje zaměstnanci a návštěvníci provozoven. Vzniká společnosti zabývající se sběrem a výkupem odpadů povinnost ohlašovat do IRZ?

Sběrný odpadů slouží ke sběru a výkupu odpadů. Většinou jsou tvořeny zpevněnou manipulační plochou (pod níž bývá umístěna hydroizolační vrstva), na které jsou umístěny kontejnery na odkládání separovaného odpadu (různé druhy), zabezpečená úložiště pro nebezpečné odpady (v případě, že jsou nebezpečné odpady do sběrný přijímány). V některých sběrnách jsou rovněž zařízení na úpravu přijatého odpadu (lisy, řezačky, ohýbačky, linky na manipulaci a třídění odpadu, drtiče, páračky, mycí zařízení atd.) nebo zařízení k čištění odpadních vod ze sběrný. Sběrný odpadů mohou naplnit definiční znaky provozovny podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění. Provozovatel sběrný odpadů proto musí vyhodnotit, zda nejsou splněny podmínky pro vznik ohlašovací povinnosti do IRZ.

Odpad se ve sběrně shromažďuje od různých původců (obyvatelstvo, podnikatelské subjekty). Pokud v provozovně dochází pouze k soustředování odpadů od různých původců, které jsou následně odesílány k odstranění nebo využití oprávněnými osobami beze změny chemických či fyzikálních (popř. biologických) vlastností odpadů oproti vstupu, nevzniká tento odpad v souvislosti s provozovaným zařízením. Ve vztahu k IRZ tedy nevzniká povinnost sledovat množství odpadů a množství znečišťujících látek v těchto odpadech.

Pokud v provozovně sběrný dochází k operacím (prostřednictvím stacionárních technických jednotek) se vstupujícím odpadem, které znamenají jeho (chemické, fyzikální či biologické) změny, pak přímo činností provozovaných zařízení vzniká odpad, který je nutné ve vztahu k IRZ sledovat (množství a složení).

V provozovně mohou dále vznikat odpady z činnosti umístěných zařízení (např. odpadní olej z lisovacího nebo drtícího zařízení nebo odpad z provozu linky na třídění odpadu). Odpady tohoto druhu splňují definici, že vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Takovéto odpady (jejich množství a složení) musí být pro účely IRZ sledovány (v případě překročení ohlašovacích prahů i ohlášeny).

Pokud se v rámci provozovny sběrný nachází čistírna odpadních vod, musí být odpady (např. kaly), vzniklé provozem čistírny započítány do množství odpadů (nebezpečných a ostatních), které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem pro IRZ (2 t nebezpečného odpadu a 2 000 t ostatního odpadu). Rovněž musí být sledován obsah jednotlivých znečišťujících látek v odpadech (podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění) a v případě překročení ohlašovacích prahů příslušné množství látky ohlášeno do IRZ. U ČOV musí být dále pečlivě sledovány i úniky látek do vod a případně úniky látek do ovzduší.

Odpady vyprodukované zaměstnanci a návštěvníky provozoven (např. komunální odpad z administrativy) nevznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností zařízení v provozovně není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem, zahrnovat.

SBĚRNA KOVŮ

→ *Provozovatel zařízení ke sběru, výkupu a využívání kovových odpadů při sběru a výkupu odpadů vykoupí odpad 17 04 07 (směsné kovy), případně odpad 20 01 40 (kovy). Po jejich vykoupení provede ruční roztřídění toho odpadu na základě vzhledu, magnetických vlastností apod. (nikoliv strojní nebo pomocí separační linky). Z 10 tun vykoupeného odpadu (BR12) po roztřídění vznikne (A00) 5 tun 17 04 01 (měď, bronz a mosaz) a (A00) 5 tun 17 04 05 (železo a ocel). Jedná se tedy v tomto případě o vznik nového odpadu? Vzhledem k tomu, že roztříděním vznikne provozovateli za rok více než 2 000 tun těchto a jiných kovových odpadů, vzniká ohlašovací povinnost do IRZ?*

→ *Na základě rozhodnutí KÚ bylo provozovateli u některých druhů odpadů povoleno jejich netřídění. Např. po vykoupení odpadu 16 01 17 (železné kovy), provozovatel tento odpad shromažďuje spolu s jiným železným odpadem na jedné hromadě pod číslem 17 04 05. Tzn. že odpad 16 01 17 je označen zpracováním BR12, odpad s číslem 16 01 17 zaniká a vzniká stejné množství odpadu 17 04 05 (A00). Je takto vzniklý odpad shromážděním na jednu hromadu považován za odpad vyprodukovaný při činnosti provozovatele sběrných kovů a musí být po překročení ohlašovacího prahu 2 000 tun ohlášeno do IRZ?*

Odpad, který musí být sledován pro účely IRZ je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

Pokud v provozovně dochází pouze ke sběru a výkupu šrotu od různých původců, který je následně pouze ručně tříděn a lisován a dále předáván k využití bez změny chemických či fyzikálních (popř. biologických) vlastností oproti vstupu, nevzniká tento odpad v souvislosti s provozovaným zařízením. Ve vztahu k IRZ tedy nevzniká povinnost sledovat množství odpadů a množství znečišťujících látek v těchto odpadech a započítávat ho do množství, které bude porovnáváno s příslušným ohlašovacím prahem.

Jiná situace nastává v případě, že v provozovně je kovový odpad upravován prostřednictvím stacionárních technických jednotek a dochází ke změně chemických či fyzikálních (popř. biologických) vlastností oproti vstupu. Takto vzniklé odpady musí provozovatel sledovat (z hlediska množství i složení) a v případě překročení jakéhokoli ohlašovacího prahu mu vzniká ohlašovací povinnost do IRZ.

Odpady mohou také vznikat přímo z činnosti zařízení (stacionární technické jednotky) na úpravu odpadů (např. odpadní olej z lisovacího zařízení, odpad vzniklý údržbou, opravou nebo provozem takového zařízení). Odpady tohoto druhu už splňují definici, že vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Takovéto odpady (jejich množství a složení) musí být pro účely IRZ sledovány (v případě překročení ohlašovacích prahů i ohlášeny).

ZPĚTNÝ ODBĚR A DRUHOTNÉ SUROVINY

→ *Firma předává ke zpětnému odběru kolektivním systémům položky jako např. použité oleje, baterie, zářivky a upotřebená elektrozařízení a nemá je v evidenci odpadů. Vzniká ohlašovací povinnost v kategorii „Ostatní odpady“ do IRZ?*

Jako přenosy množství odpadů je nutné za rok 2013 do IRZ ohlašovat celkové množství odpadu (s rozlišením odpadu nebezpečného a ostatního), který vzniká přímo nebo v přímé souvislosti s provozováním stacionárních technologických jednotek v provozovně.

Pokud nejsou uvedené položky deklarovány na výstupu z provozovny jako odpad a nevznikají v souvislosti s činností technologických jednotek (v případě použitých odpadních technologických olejů lze předpokládat, že vznikají v přímé souvislosti s činností technologických jednotek), pak se do přenosu odpadu mimo lokalitu provozovny nezapočítávají.

→ Máme uvádět do IRZ jako přenos mimo provozovnu odpady, které předáváme hutím nebo odpadovým firmám, když se jedná o druhotné suroviny, speciálně o Cu, Ni, Pb nebo Hg a jiné?

Odpady obsahující znečišťující látky ohlašované dle přílohy č. 2 NV č. 145/2008 Sb., v platném znění, které organizace vyprodukuje při provozu stacionárních technologických jednotek v provozovně, je potřeba v případě překročení ohlašovacích prahů ohlásit do IRZ. U odpadů je označen způsob jejich dalšího nakládání a to odstranění (symbol D) nebo využití (symbol R), případně odstranění i využití (kombinace R, D). Dále se uvádí označení (název a adresa) zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů, do kterého je odpad předáván.

Dále je nutné v oblasti odpadů vyhodnotit i množství vznikajících odpadů (ostatní a nebezpečný), které vznikají při činnosti provozovny. Pokud toto množství přesáhne 2 t/rok u nebezpečného a 2 000 tun/rok u ostatního odpadu, vzniká povinnost ohlásit i množství odpadů do IRZ.

→ Musí se sledovat jako přenosy v odpadech např. piliny a třísky neželezných kovů? Počítá se za ohlašovanou látku např. Zn obsažený v pilinách z Al slitin? Je třeba sledovat přenosy u odpadů, které předáváme k přepracování a následně se v jiné formě vracejí zpět? Musí se do přenosů počítat i např. Cu obsažená v barevných kovech pod katalogovým číslem 17 04 01 (měď, mosaz, bronz)?

Všechny odpady v provozovně, které souvisí s činností technologických jednotek, by měly být vyhodnoceny z hlediska ohlašovaných látek do IRZ. Pokud se v odpadech sledované látky vyskytují, pak by měl být proveden součet množství pro jednotlivé látky ve všech odpadech a v případě překročení ohlašovacího prahu množství látek ohlášeno. Je potřeba se věnovat také pilinám a třískám neželezných kovů, přenosu zinku v hliníkových slitinách i všem odpadům, které odcházejí z provozovny (a vznikly přímo nebo v přímé souvislosti s činností technologických jednotek), a jsou předávány jiné organizaci např. k dalšímu využití. Za přenosy nejsou považovány ty odpady, které jsou recyklovány v rámci provozovny. Do přenosů v odpadech se počítá také množství Cu obsažené například v mosazi a bronzu, tzn. kovy obsažené ve slitinách.

Dále je nutné v oblasti odpadů vyhodnotit i množství vznikajících odpadů (ostatního a nebezpečného), které vznikají při činnosti provozovny. Pokud toto množství přesáhne 2 t/rok u nebezpečného a 2 000 tun/rok u ostatního odpadu, vzniká povinnost ohlásit i množství odpadů do IRZ.

→ Společnost má ve svém výrobním programu ohýbání a řezání měděných trubek a jako odpad z této činnosti vypadává čistá odpadní měď. Jedná se o přenos látky v odpadech a má se nahlásit množství nad ohlašovací práh?

Pokud v provozovně vzniká odpad, jehož složení obsahuje látky sledované v IRZ (příloha č. 2 k nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění), pak je nutné tyto látky vyhodnocovat. V případě překročení ohlašovacího prahu je potřeba tyto látky ohlašovat jako přenosy látek v odpadech.

Látka měď a sloučeniny (jako Cu) je jednou z ohlašovaných látek do IRZ a ohlašovací práh mimo provozovnu je 500 kg/rok. Pokud tedy v provozovně vzniká odpad, který je dále předáván k využití nebo odstranění a který obsahuje více než 500 kg mědi za ohlašovací rok, vzniká povinnost tuto skutečnost nahlásit do IRZ.

Dále je nutné v oblasti odpadů vyhodnotit i množství vznikajících odpadů (ostatní a nebezpečný), které vznikají při činnosti provozovny. Pokud toto množství přesáhne 2 t/rok u nebezpečného a 2 000 tun/rok u ostatního odpadu, vzniká povinnost ohlásit i množství odpadů do IRZ.

ODPAD VZNIKLÝ PŘI REKONSTRUKCI BUDOV

→ Společnost ve své provozovně, za kterou hlásí do IRZ úniky znečišťujících látek do vody a ovzduší, provedla rekonstrukci administrativní budovy, při které došlo ke vzniku odpadu s obsahem azbestu. Má společnost povinnost množství azbestu z odpadu hlásit do IRZ?

Odpad, který musí být sledován pro účely IRZ, je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Odpad, který vznikl při rekonstrukci administrativní budovy, není považován za odpad vzniklý z činnosti technických jednotek. Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení, není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

→ Provozovatel provedl mimořádnou likvidaci odpadu (stavebního materiálu) obsahujícího azbest, z důvodu výměny střešní krytiny na objektu hospodářské budovy. Provozovatel provozuje činnost – živočišnou výrobu a nespadá pod režim IPPC. Má provozovatel povinnost hlásit znečišťující látku (azbest) do IRZ?

Odpad, který musí být sledován pro účely IRZ, je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení, není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

Při bourání střechy na provozovně vzniká nebezpečný odpad obsahující azbest, nicméně odpad nevzniká činností technické jednotky. V tomto případě by se tedy na odpad s obsahem azbestu ohlašovací povinnost do IRZ nevztahovala. Tím není dotčeno sledování a vykazování daných odpadů podle zákona o odpadech.

ODPAD VZNIKLÝ PŘI ÚDRŽBĚ (OPRAVĚ) ZAŘÍZENÍ V PROVOZOVNĚ

→ V provozovně při pravidelné údržbě a opravě zařízení vzniká nebezpečný odpad s obsahem zejména těžkých kovů a organických látek. Má společnost povinnost množství odpadu a obsažené znečišťující látky v odpadech hlásit do IRZ?

Stěžejní pro vznik ohlašovací povinnosti do IRZ u přenosů látek v odpadech je, aby odpad vznikal přímo nebo v přímé souvislosti s činností technologické jednotky (nebo jednotek) v provozovně. Odpad vznikající údržbou a opravou uvedeného zařízení je z hlediska ohlašování do IRZ považován za odpad vznikající v souvislosti s činností technologických jednotek, a proto musí být pro účely IRZ sledován. V případě překročení ohlašovacího prahu pro celkové množství nebezpečného odpadu nebo pro jednotlivé znečišťující látky vzniká provozovně ohlašovací povinnost v oblasti odpadů.

SVOZ ODPADU

→ Společnost provozuje svozové vozy, kterými převáží odpad ze sběrného dvora k oprávněným osobám. Celkové množství odvezeného ostatního odpadu bylo za rok 2009 5 000 tun. Vzniká svozové společnosti ohlašovací povinnost do IRZ za přenosy odpadů mimo provozovnu?

→ Svozové vozy svážejí odpad z různých provozoven do provozoven určených k odstranění nebo využití odpadů. Provozovatel svozových vozů žádné zařízení k nakládání s odpady neprovozuje a zajišťuje pouze dopravu odpadů. Svozové vozy jsou mobilní dopravní prostředky, které se pohybují v různých lokalitách. Není tedy naplněn aspekt přesně vymezitelné provozovny s přesně stanovitelnými zeměpisnými souřadnicemi. Odpad, který vozy převážejí, nevznikl přímo nebo v přímé souvislosti jejich činností.

→ Obec zajišťuje svoz odpadů od občanů. Roční množství odpadů obce překračuje 2 t nebezpečných odpadů i 2 000 t ostatních odpadů. Plní ohlašovací povinnost za takto svezené odpady do IRZ obec? Obec dále provozuje sběrný dvůr.

Činnost svoz komunálního odpadu od občanů nenaplnuje dikci zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění ve vztahu k vymezení provozovny jako základní ohlašovací jednotky ani ve vztahu k provozovateli, který do IRZ ohlašuje. Odpad produkují občané či podnikatelské subjekty, nikoli obec, činností zařízení v konkrétní provozovně. Obec zajišťuje svoz odpadu z různých lokalit. Z tohoto důvodu není možné určit jako místo původu odpadu přesně lokalizovatelnou provozovnu.

Obec může plnit ohlašovací povinnost do IRZ v případě, že je přímo provozovatelem konkrétní provozovny (např. sběrného dvora, kompostárny, zařízení pro nakládání s odpady, zdroje tepla atd.) a při činnosti provozovny došlo k překročení ohlašovacích prahů pro úniky nebo přenosy. Většinou je ovšem provozovatelem subjekt obcí vlastněný (zřízený), nikoli přímo obec. Plnění ohlašovací povinnosti je vždy na subjektu, který provozovnu přímo provozuje.

SKLÁDKY ODPADŮ

→ Společnost provozuje skládku ostatních odpadů s příjmem 50 t denně. Za celý rok bylo přijato přes 15 000 t ostatních odpadů. Skládku žádné odpady nepředává, pouze odpady přijímá k uložení. Nebyly překročeny ani ohlašovací prahy pro úniky nebo přenosy znečišťujících látek. Vzniká ohlašovací povinnost do IRZ pro skládku odpadů, pokud je kapacita vyšší než je uvedena v příloze I nařízení č. 166/2006/ES?

Uvedená skládka spadá pod kategorii v příloze I nařízení o E-PRTR (kategorie 5.d – skládky přijímající více než 10 t/den nebo s celkovou kapacitou větší než 25 000 tun, s výjimkou skládek inertního odpadu). Jedná se o provozovatele podle § 3 odst. 1 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění.

Provozovatel musí vyhodnotit, zda mu nevzniká ohlašovací povinnost do IRZ. Musí být brány v úvahu všechny oblasti, které IRZ pokrývá (úniky znečišťujících látek, přenosy znečišťujících látek, přenosy odpadů).

Pokud však nejsou dále ze skládky předávány žádné odpady, není relevantní sledování přenosů množství odpadů mimo provozovnu (2 t/rok pro nebezpečný odpad, 2000 t/rok pro ostatní odpady) a přenosů látek v odpadech mimo provozovnu (příloha č. 2 nařízení č. 145/2008 Sb., v platném znění).

Provozovatel skládky ovšem musí sledovat úniky znečišťujících látek do ovzduší, vody nebo půdy nebo přenosy látek v odpadních vodách, protože k nim v rámci provozu skládky může docházet. V IRZ se sledují rovněž fugitivní úniky látek. Tento typ úniků je specifický zejména pro skládky. Z dotazu ovšem vyplývá, že nebyly překročeny žádné prahové hodnoty.

Ohlašovací povinnost vzniká pouze překročením ohlašovacího prahu. Samotné provozování činnosti uvedené v příloze I nařízení č. 166/2006/ES neznamena automaticky ohlašovací povinnost do IRZ. Ohlašovací povinnost vzniká až v případě překročení příslušných ohlašovacích prahů.

→ Provozovatel provozuje uzavřenou skládku (SOO), na které bylo ukončeno skládkování v roce 1996 a rekultivace v roce 2005. Projektovaná kapacita skládky byla 45 000 m³. Skládkový plyn není odčerpáván ani využíván. Vzniká provozovateli ohlašovací povinnost do IRZ?

Zařízení kapacitně odpovídá kategorii 5 d) v příloze I nařízení č. 166/2006/ES – skládky (s výjimkou skládek inertního odpadu a skládek, které byly definitivně uzavřeny před 16. 7. 2001 nebo u kterých uplynula lhůta následné péče o skládku požadovaná příslušnými orgány podle článku 13 směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů).

V nařízení o E-PRTR je uvedeno jednoznačné vyloučení pro část skládek, které byly definitivně uzavřeny. Vyloučeny jsou takové skládky,

- které byly definitivně uzavřeny před 16.7.2001, nebo
- u kterých uplynula lhůta následné péče o skládku požadovaná příslušnými orgány podle článku 13 směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů.

→ *V rámci kontroly příjmu odpadů určených k uložení do tělesa skládky jsou z dovážených odpadů separovány složky, které nelze v souladu s platnou legislativou a provozním řádem na skládce ukládat. Mj. se jedná o autobaterie, u nichž již nelze zjistit původce, resp. dodavatele (tento odpad je většinou „objeven“ až při rozhrnování jednotlivých dodávek kompaktozemí), proto jsou takto vyseparované složky z dodávaných odpadů evidovány jako vlastní vyprodukované odpady s následným předáním jiné oprávněné osobě (jiný provozovatel s jiným IČ) k dalšímu nakládání.*

Předmětem dotazu je povinnost provozovatele skládky ohlašovat do IRZ odpady, které nejsou určeny k uložení na skládku, ale jsou zjištěny až na místě skládky. Jedná se například o použité autobaterie. Autobaterie jsou odseparovány z dovážených odpadů před uložením do tělesa skládky. Tyto odpady jsou evidovány jako vlastní vyprodukované odpady a následně předávány jiné oprávněné osobě.

Odpad, který musí být sledován pro účely IRZ je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. V oblasti odpadů se v IRZ sledují – přenosy odpadů (nebezpečných a ostatních) mimo provozovnu (článek 5 nařízení č. 166/2006/ES – ohlašovací prahy 2 t/rok nebezpečných odpadů a 2 000 t/rok ostatních odpadů) a přenosy znečišťujících látek v odpadech přenášených mimo provozovnu (příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění).

Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných stacionárních technických jednotek, není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

Popsaný druh nebezpečného odpadu nevzniká v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení a není nutné ho z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s příslušným ohlašovacím prahem.

SKLAD ODPADŮ

→ *Provozovatel provozuje sklad nebezpečných odpadů (tuhých i tekutých). Ve skladu jsou odpady pouze skladovány (v sudech nebo ve vhodných nádobách) před konečným využitím nebo odstraněním, nejsou využívány žádné jednotky k úpravě odpadů. V roce 2013 bylo do skladu přijato 2 000 t nebezpečného odpadu. Oprávněným osobám bylo předáno 1 800 t nebezpečného odpadu. 200 tun zůstalo v průběžné evidenci a bylo převedeno do roku 2014. Ve skladu nevznikají odpadní vody ani úniky látek do ovzduší. Vzniká ohlašovací povinnost do IRZ pro sklady odpadů za předaný odpad?*

Ve skladu dochází pouze ke skladování nebezpečných odpadů od různých původců, které jsou následně odesílány k odstranění nebo využití oprávněnými osobami beze změny chemických či fyzikálních (popř. biologických) vlastností odpadů oproti vstupu, nevzniká tento odpad v souvislosti s provozovaným zařízením. Ve vztahu k IRZ tedy nevzniká povinnost sledovat množství předávaných odpadů (1 800 tun) a množství znečišťujících látek v těchto odpadech.

Z provozu skladu nevznikly úniky do ovzduší ani do vody (resp. přenosy látek v odpadních vodách mimo provozovnu). Mohou ovšem nastávat havarijní stavy (při nesprávné manipulaci s přebíranými odpady), při nichž může dojít k úniku látek do půdy. Při překročení ohlašovacího prahu je třeba tyto havarijní úniky do IRZ ohlásit.

KOMPOSTÁRNA

→ *Společnost provozuje kompostárnu. Kompostárna měla roční příjem 4 000 tun biologicky rozložitelného odpadu. Výstupem z kompostárny je 3 500 t kompostu a 500 t ostatního odpadu. Vyrobený kompost slouží pouze pro údržbu městské zeleně. Odpad je předáván oprávněným osobám. Ohlašovací prahy pro úniky znečišťujících látek do ovzduší nebyly překročeny. Z provozovny nevznikají odpadní vody. Vzniká ohlašovací povinnost do IRZ pro společnost provozující kompostárnu za přenosy odpadů mimo provozovnu?*

Kompostárny jsou zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů, která naplňují definiční znaky provozovny podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění (§ 3 odst. 2). Pro kompostování mohou být využívány různé postupy. Provozovatel kompostárny musí vyhodnotit, zda nejsou splněny podmínky pro vznik ohlašovací povinnosti do IRZ.

Výstupním produktem z kompostárny je kompost (3 500 t), který je využíván pouze pro údržbu městské zeleně. Ostatního odpadu vzniká 500 tun. Ohlašovací prahy pro úniky znečišťujících látek v únicích do ovzduší nebyly překročeny a ze zařízení nevznikají ani odpadní vody. Kompost není při výstupu z kompostárny deklarován jako odpad. Na produkovaný kompost se tedy nepohlíží jako na přenos odpadu (látek v odpadech) mimo provozovnu.

Oprávněným osobám bylo za rok předáno 500 tun ostatního odpadu. Ohlašovací práh pro ostatní odpad je 2 000 tun. Ohlašovací práh nebyl překročen. Ohlašovací povinnost vzniká v případě překročení příslušných ohlašovacích prahů.

V kompostárně ovšem mohou vznikat odpady i z činnosti umístěných zařízení (např. z kompostovacího boxu či dalších technických jednotek). Odpady tohoto druhu vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Takovéto odpady (jejich množství a složení) musí být pro účely IRZ sledovány (v případě překročení ohlašovacích prahů i ohlášeny).

BIODEGRADAČNÍ PLOCHA

→ Společnost provozuje biodegradační plochu. Na zařízení jsou přijímány a přepracovávány ostatní i nebezpečné odpady stabilizačními a biodegradačními metodami na rekultivační materiál využívaný k rekultivaci ekologických zátěží. V rámci úniků do ovzduší lze předpokládat úniky těkavých organických látek (VOC). Odpadní vody jsou předávány na ČOV. Vzniká ohlašovací povinnost do IRZ pro zařízení k využívání odpadů – biodegradační plocha?

Na biodegradační plochu je přivážen odpad ze starých ekologických zátěží k přepracování (pomocí dekontaminačních a biodegradačních procesů) z různých lokalit. Provozovatel provozuje biodegradační plochu jako samostatné zařízení, do kterého přijímá odpady od různých původců. Biodegradační plochy naplňují definiční znaky provozovny podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění. Z činnosti takového zařízení lze předpokládat úniky a přenosy. Provozovateli tak může v případě překročení ohlašovacích prahů vzniknout ohlašovací povinnost do IRZ.

Hlavním výstupním produktem biodegradace je rekultivační materiál (certifikovaný výrobek), který již není dále předáván jako odpad.

Z hlediska odpadů se v IRZ sledují – přenosy odpadů (nebezpečných a ostatních) mimo provozovnu (článek 5 nařízení č. 166/2006/ES) a přenosy znečišťujících látek v odpadech přenášených mimo provozovnu (příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění). V případě, že přepracovaná zemina odchází z provozovny jako certifikovaný výrobek a nespĺňuje již definiční znaky odpadu, potom se z hlediska IRZ nejedná o přenos odpadu mimo provozovnu a pro účely IRZ nemusí být sledováno jeho množství ani složení.

Co se týče úniků látek do ovzduší, vody či půdy, zde jsou pro provozovatele závazné ohlašovací prahy látek uvedené v příloze II nařízení č. 166/2006/ES a navíc ohlašovací prahy látek, které jsou uvedeny v nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění nad rámec nařízení č. 166/2006/ES (u ovzduší např. styren a formaldehyd).

Kontaminace ropnými látkami může znamenat možnosti úniků celé řady organických látek do ovzduší. V IRZ jsou sledovány jak chemické látky, tak skupiny látek. Z biodegradační plochy jsou předpokládány úniky těkavých organických látek (VOC). Tento údaj ovšem není zcela vypovídající vzhledem k IRZ, protože v něm se VOC jako skupina látek nesledují. Je třeba provést důkladnější rozbor složení unikajících látek. Pokud nebudou překročeny ohlašovací prahy, povinnost ohlašovat do IRZ nevzniká.

Pokud jsou odpadní vody předávány na čištění na ČOV, je třeba sledovat látky v přenosech odpadních vod mimo provozovnu (sloupec 1b v příloze II nařízení o E-PRTR).

OBALY OD AGROCHEMIKÁLIÍ

➔ **Započítávají se do množství nebezpečných odpadů i znečištěné obaly od agrochemikálií, které jsou provozovatelem využívány k ochraně obilí? Agrochemikálie jsou z obalů přímo nalévány do mobilních rozstřikovacích strojů a následně aplikovány na pole. Ke vzniku obalů dochází na jednotlivých polích. Ke smíchání agrochemikálií s vodou dochází přímo v rozstřikovači.**

Znečištěné prázdné obaly od agrochemikálií (katalogové číslo 15 01 02 – kategorie nebezpečné odpady) vznikají použitím nakupovaných agrochemikálií do mobilních prostředků (rozstřikovačů) a jejich následnou aplikací na pole. Ke smíchání agrochemikálií s vodou dochází přímo v rozstřikovači a nikoli ve stacionárním míchacím zařízení. Popsaným způsobem vzniklý odpad (prázdné obaly) nevzniká přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Agrochemikálie jsou přímo dávkovány do mobilních rozstřikovačů a aplikovány na polích mimo samotnou provozovnu provozovatele.

Pokud by agrochemikálie byly použity jako surovina v souvislosti s činností provozovaného zařízení (například by docházelo v provozovně k jejich dalšímu zpracování prostřednictvím technologického postupu), pak odpady z této činnosti (včetně znečištěných obalů) by bylo nutné z hlediska IRZ sledovat a v případě překročení ohlašovacích prahů pro přenos znečišťujících látek v odpadech a přenos odpadů mimo lokalitu (provozovnu) by vznikala ohlašovací povinnost do IRZ.

PODPOVRCHOVÁ A POVRCHOVÁ TĚŽBA

➔ **Provozovatel rekultivuje definitivně uzavřené důlní dílo. Jedná se o činnost, kterou lze zařadit do kategorie 3a) v příloze I nařízení o E-PRTR?**

Činnost 3. a) je v nařízení o E-PRTR definována jako „podpovrchová těžba a související činnosti“. Tato činnost nemá stanovenou žádnou prahovou hodnotu pro kapacitu, což znamená, že všechny provozovny vykonávající tuto činnost se musejí povinnostmi vyplývajícími z nařízení č. 166/2006/ES zabývat a podléhají ohlašování v případě překročení některého ohlašovacího prahu pro množství znečišťujících látek či odpadů.

Kategorie zahrnuje zejména těžbu ropy, zemního plynu, uhlí resp. dalších surovin a s tím související operace (drtící, mlecí, třídící atd.). Úniky a přenosy z těchto souvisejících činností musí být zahrnuty do celkových úniků a přenosů. Vzhledem ke skutečnosti, že na provozovatelem spravovaných lokalitách byla těžba již definitivně ukončena, ohlašování podle kategorie 3a) přílohy I nařízení E-PRTR se na něho nevztahuje. Prováděné rekultivační činnosti nejsou v tomto případě řazeny mezi související činnosti. Nicméně provozovateli může vzniknout ohlašovací povinnost podle jiné kategorie v příloze I nařízení o E-PRTR nebo podle § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění.

➔ **Pod kategorií 3. b) je v příloze I nařízení E-PRTR uvedena činnost: „povrchová těžba a těžba v lomech, je-li rozsah oblasti, v níž těžební práce skutečně probíhají, 25 hektarů“. Jak je vymezena „oblast, v níž skutečně probíhají těžební práce“?**

Za oblast, v níž těžební práce skutečně probíhají, se považuje taková oblast těžby, do níž se nezahrne oblast sanovaná či rekultivovaná a oblast budoucí těžby.

APLIKACE CHLÉVSKÉ MRVY (HNOJE, KEJDY) NA ZEMĚDĚLSKOU PŮDU A PŘEDÁVÁNÍ CHLÉVSKÉ MRVY (HNOJE, KEJDY) JAKO ODPADU

➔ **Zemědělský podnik aplikuje na své pole chlévskou mrvu a hnůj z vlastní živočišné výroby. Považuje se ve vztahu k plnění povinností do IRZ aplikace mrvy a hnoje za úniky do půdy a je třeba sledovat přítomnost a množství znečišťujících látek v uvedených materiálech?**

Při aplikaci mrvy (hnoje, kejdy) na vlastních polích (pozemcích) není naplněna definice úniku podle nařízení o E-PRTR, kdy se jedná o únik znečišťujících látek do příslušné složky životního prostředí (v tomto případě půdy). Není naplněna ani definice pro přenos odpadu nebo znečišťujících látek v odpadech, neboť provozovatel mrvu

(hnůj, kejdu) nepředává jiným subjektům. Aplikace mrvy (hnoje, kejdy) není ve vztahu k IRZ považována za únik do půdy a z této činnosti nevzniká povinnost ohlašovat příslušné údaje do IRZ.

→ Zemědělský podnik se zabývá pouze výkrmem prasat /kapacita větší než 2 000 ks/. Vyprodukována kejda není aplikována na vlastních pozemcích, ale předávána jiným subjektům jako ostatní odpad. Celkové množství vyprodukované kejdy je větší než 10 000 tun ročně. Týká se subjektu povinnost hlásit produkci kejdy v hlášení E-PRTR? Nebezpečný odpad ani žádný jiný odpad v provozovně limity nepřekračuje.

Pokud jsou zvířecí trus, moč, hnůj a kejda, soustředěvané odděleně a zpracované mimo místo vzniku, přímo aplikovány na zemědělskou půdu za účelem hnojení v souladu s příslušnými právními předpisy (zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd ve znění pozdějších předpisů), případně jsou-li dále zpracovávány jako organické hnojivo a následně aplikovány na zemědělskou půdu, nejedná se v tomto případě o odpad, ale o hnojivo a je třeba dále postupovat podle příslušných předpisů resortu zemědělství. Evropský soudní dvůr rozhodl v několika případech, že výrobní reziduum nemusí být vždy odpadem a zároveň stanovil podmínky, za kterých výrobní reziduum odpadem není.

Odpadem se látky stávají, pokud je naplněna dílčí část zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech a změně některých dalších zákonů, v platném znění, ze které vyplývá, že odpadem se rozumí předměty a látky, kterých se jejich držitel zbavuje, zamýšlí zbavit nebo musí zbavit. Pokud je mrva (hnůj, kejda) evidována, vykazována a předávána jako ostatní odpad (podle zákona o odpadech) a přesahuje-li celkové množství ostatních odpadů z provozovny 2 000 t/rok (množství „kejdy“ je nad 10 000 t/rok), vzniká povinnost ohlásit množství ostatního odpadu v rámci plnění ohlašovací povinnosti do IRZ.

PROVOZ KANALIZAČNÍ SÍTĚ

→ Provozovatel provozuje celou kanalizační síť města. Na kanalizaci jsou připojeny jednotlivé nemovitosti ve městě. Nejedná se o kanalizaci pro průmyslové odpadní vody. Odpadní vody se čerpají na čistírnu odpadních vod, kterou provozuje jiný subjekt. Mají být ukazatele P celk. a N celk., u kterých dochází k překročení ohlašovacího prahu do IRZ, hlášeny jako přenos látek v odpadech nebo přenos látek v odpadních vodách mimo provozovnu?

Kanalizační síť slouží k odvodu splaškové vody na čistírnu odpadních vod. Celou kanalizační síť nelze považovat za jednu provozovnu ve smyslu zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění neboť nejsou splněny předpoklady, že se nachází v jedné lokalitě (na stejném místě) s definovanými zeměpisnými souřadnicemi. Kanalizační síť by pravděpodobně bylo možné označit za stacionární technickou jednotku, která se ovšem nenachází na jednom místě.

Při ohlašování přenosu znečišťujících látek v odpadních vodách je důležité, aby docházelo k přesunu látek v odpadních vodách k vyčištění mimo hranice provozovny. Vzhledem k tomu, že kanalizační síť nenaplnuje definiční znaky provozovny, nelze k ní vztahovat povinnost ohlašovat přenosy znečišťujících látek v odpadních vodách. Pokud provozovatel provozuje pouze kanalizační síť města a nikoli například konečnou čistírnu odpadních vod (či jiné zařízení), pak provozovateli kanalizační sítě ohlašovací povinnost do IRZ nevzniká.

→ Vztahuje se zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění, na vody z odlehčovacích komor a dešťových oddělovačů kanalizace (tj. kanalizací jako součástí stokové sítě, které se používají k převedení dešťových vod do řeky, jakmile dosáhne hladina vody ve stoce úroveň přepradu, přeteče do odlehčovací komory, kterou je odváděna přímo do toku)? Může být kanalizace považována za stacionární technickou jednotku?

Pro ohlašování do IRZ je základní jednotkou provozovna, která je přesně geograficky lokalizovaná a probíhá v ní činnost, při které dochází k únikům znečišťujících látek a přenosům znečišťujících látek resp. odpadů. Toto vyplývá z definice „zařízení“ a „provozovny“ v čl. 2 odst. 3 a 4 nařízení E-PRTR a dále z § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění. Dle nařízení E-PRTR je provozovna definována jako jedno nebo více zařízení (zařízení je stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise

a znečištění) ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba. Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění, v § 3 odst. 2 dále uvádí, že ohlašovací povinnost do IRZ plní provozovatel, kterým je podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba, provozující provozovnu, kterou tvoří jedna nebo více stacionárních technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě, v níž je prováděna jiná než E-PRTR činnost nebo činnost s nižší kapacitou. Z uvedeného vyplývá, že pro vznik ohlašovací povinnosti za rok 2013 do IRZ musí být splněna následující kritéria: existence ohraničené provozovny, úniky a přenosy znečišťujících látek a přenosy odpadů, překročení ohlašovacích prahů pro jednotlivé znečišťující látky a přenosy odpadů.

Odlehčovací komory a dešťové oddělovače kanalizace jsou součástí kanalizace (stokové sítě), neprobíhá zde žádná činnost, při které by byly produkovány úniky a přenosy sledovaných znečišťujících látek, a proto není naplněna definice provozovny. Co se týče kanalizace jako celku, opět zde není naplněna definice provozovny a to z důvodu přesné geografické lokalizace a probíhající činnosti.

Dále vzhledem k tomu, že jsou odlehčovací komory a dešťové oddělovače součástí kanalizace, která je zakončena čistírnou odpadních vod, není zde naplněna definice úniku do vody (dle čl. 2 odst. 10 nařízení E-PRTR), i když zde v ojedinělých případech dochází k vypouštění vody přímo do recipientu. Tato voda však nevzniká činností stacionární technické jednotky, proto se pro účely IRZ nesleduje.

KALY Z ČISTÍREN ODPADNÍCH VOD

→ Provozovatel čistírny odpadních vod předává čistírenské kaly jako odpady na další zpracování oprávněné osobě v rámci ČR. Musí sledovat množství znečišťujících látek v kalech a započítat kaly do celkového množství odpadů?

V případě kalů, které jsou předávány dále jako odpad k využití nebo odstranění, se jedná o přenos ohlašovaných látek v odpadech a v těchto kalech je povinné znečišťující látky sledovat, vyhodnocovat a pokud je množství ohlašované látky v odpadu (čistírenském kalu) za jeden kalendářní rok vyšší než ohlašovací práh látky podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění vzniká ohlašovací povinnost.

Ohlašovací povinnost vztahující se k předávanému odpadu má provozovatel ČOV. Musí oznámit množství sledované látky v odpadu, kam odpad předává a způsob naložení s odpadem (využití/odstranění). Kaly musí být také započítávány do celkového množství odpadů přenesených mimo lokalitu (ohlašovací práh 2 t/rok pro nebezpečný odpad a 2 000 t/rok pro ostatní odpad).

→ Provozovatel čistírny odpadních vod zapravuje upravené čistírenské kaly na vlastní pozemky. Musí sledovat množství znečišťujících látek v kalech a hlásit množství znečišťujících látek v únicích do půdy?

Kaly zapravené na vlastní pozemky, které splňují parametry rizikových prvků a živin, jak je ukládá vyhláška č. 382/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nejsou jako úniky do půdy pro potřeby IRZ sledovány a ohlašovány.

ODPADY Z NEMOCNIC A SOCIÁLNÍCH ZAŘÍZENÍ

→ V rámci provozu nemocnice vznikne za rok 2013 100 t nebezpečného odpadu. Z toho 98 t tvořil nebezpečný (infekční) odpad (jehly, obvazy, jednorázové pleny, jednorázové oděvy, sklo, ...) z ordinací, operačních sálů, lůžkové a ambulantní části nemocnice. 2 t nebezpečného odpadu vznikly z činnosti energetického centra, strojovny a ČOV nemocnice. Musí provozovatel nemocnice započítat množství infekčního odpadu do celkového množství a plnit ohlašovací povinnost za nebezpečné odpady do integrovaného registru znečišťování (IRZ), protože došlo k překročení určeného ohlašovacího prahu pro nebezpečné odpady (2 t/rok)? Jiné ohlašovací prahy (pro úniky nebo přenosy) překročeny nebyly).

Nemocnice jsou zařízeními, ve kterých je poskytována především léčebná a ošetrovatelská péče. K zajištění hlavní funkce nemocnice se ovšem v jejich areálech nachází technologické zázemí (např. energetická centra, kotelny, spalovny, strojovny, dílny, čistírny odpadních vod atd.). Z tohoto důvodu nemocnice mohou naplňovat definici provozovny ve smyslu zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění.

Provozovatel nemocnice se musí zaměřit na oblasti, které IRZ pokrývá a zjistit zda v provozovně nedochází k překročení stanovených ohlašovacích prahů. Podle provozovatele by mohlo docházet k překročení ohlašovacího prahu pro nebezpečné odpady.

Odpad, který musí být pro účely IRZ sledován (jak z hlediska množství, tak složení) je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení.

Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení, není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

Vzhledem k tomu, že zmíněný infekční odpad nevzniká přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení, nemusí být jeho roční množství (98 tun) započítáváno do celkového množství nebezpečného odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem pro ohlašování do IRZ.

2 t nebezpečného odpadu z energetického centra a strojovny nemocnice jsou pro IRZ relevantní, nicméně nebyl překročen ohlašovací práh. Byl pouze vyrovnán.

Provozovateli nemocnice ohlašovací povinnost do IRZ nevznikla, protože nedošlo k překročení žádných ohlašovacích prahů.

→ V rámci provozu rentgenového pracoviště nemocnice vzniklo 2,5 t nebezpečného odpadu – odpadní roztoky vývojek a roztoky ustalovačů (kód 09 01 01 a 09 01 04). Podléhají tyto odpady ohlašovací povinnosti do IRZ, protože došlo k překročení určeného ohlašovacího prahu pro nebezpečné odpady (2 t/rok)?

Uvedené nebezpečné odpady roztoků vývojek a ustalovačů z rentgenového pracoviště také nesplňují definici, že vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných stacionárních technických jednotek. Takovéto odpady (jejich množství a složení) nemusí být pro účely IRZ započítávány do celkového množství nebezpečných odpadů, které se bude porovnávat s ohlašovacím prahem (2 t/rok).

→ Plní ohlašovací povinnost do IRZ provozovatel domova seniorů (resp. ústavu sociální péče)? Za rok 2013 vzniklo ošetrovatelskou činností 80 t/nebezpečného odpadu (jednalo se především o jehly, jednorázové pleny, inkontinenční pomůcky, jednorázové oděvy, obvazy, nepoužitelná léčiva atd.). V areálu domova seniorů je provozována také plynová kotelna, avšak jejím provozem nebyly překročeny žádné ohlašovací prahy.

Odpad podléhající ohlašování do IRZ je odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení. Vzhledem k tomu, že zmíněný infekční odpad (jehly, obvazy, jednorázové pleny a další infekční materiály) nevzniká přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení, nemusí být jeho roční množství (v dotazu uvedeno 80 tun) započítáváno do celkového množství nebezpečného odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem pro ohlašování do IRZ.

Plynovou kotelnou je možné považovat za stacionární technickou jednotku. Úniky a přenosy z této jednotky je třeba vyhodnocovat a v případě překročení příslušných ohlašovacích prahů údaje nahlásit do IRZ. Podle dotazu ovšem k žádnému překročení ohlašovacích prahů činností kotelny nedošlo. Ohlašovací povinnost do IRZ tedy nevznikla.

ČERPACÍ STANICE POHONNÝCH HMOT

→ Společnost provozuje síť čerpacích stanic pohonných hmot v různých lokalitách. Při činnosti čerpacích stanic dochází zejména k únikům znečišťujících látek do ovzduší, přenosům znečišťujících látek v odpadních vodách mimo provozovnu, vzniku ostatních a nebezpečných odpadů. Je čerpací stanice považována za provozovnu ve smyslu zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění a může provozovateli čerpacích stanic vzniknout ohlašovací povinnost do IRZ?

Čerpací stanice tvoří zejména podzemní (nadzemní) skladovací nádrže, čerpací systém, potrubní systém, výdejní stojany na pohonné hmoty, skladovací prostory, záchytné jímky (vany), zařízení na čištění odpadních vod, odkalovací a případně další technické vybavení. Lze je tedy považovat za provozovnu ve smyslu zákona č. 25/2008 Sb. v platném znění.

Při vlastním provozu čerpací stanice PHM je možné očekávat odpady, jako jsou kaly ze dna nádrží na ropné látky, odpad z nádrže na úkapy, absorpční činidla, kal z odlučovačů olejů, zaolejovaná voda z odlučovačů olejů, filtrační materiály a další.

Pro účely IRZ se nezapočítává odpad, který do kontejnerů na nebezpečný odpad odloží fyzické osoby přímo na čerpací stanici (např. nádoba na oleje, který si řidič zakoupí, ihned doplní a obal odloží). Pro účely IRZ je třeba sledovat množství úniků a přenosů za jednotlivé provozovny. Pokud došlo k překročení některého z ohlašovacích prahů, musí být údaje ohlášeny do IRZ.

→ Součástí čerpací stanice je myčka motorových vozidel. Z provozu myčky vzniká odpad 13 05 03 – kal z lapáku nečistot, a to v množství cca 12 t/rok. Odvoz a odstranění tohoto odpadu každoročně provádí oprávněná osoba. Má ohlašovací povinnost do IRZ provozovatel čerpací stanice nebo oprávněná osoba provádějící odvoz kalů?

Myčka aut je stacionární technická jednotka, která se nachází na jednom místě (ve stejné lokalitě). Myčka a čerpací stanice jsou součástí jedné provozovny. Kal z lapáku nečistot vznikl v souvislosti s provozem myčky, jedná se tedy o odpad vzniklý přímo nebo v přímé souvislosti s činností stacionární technické jednotky.

Pokud v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení vzniká více odpadů, než je stanovený ohlašovací práh je nutné plnit ohlašovací povinnost do IRZ. Z činnosti myčky vzniklo 12 t nebezpečného odpadu. Ohlašovací práh pro nebezpečné odpady byl překročen. Ohlašovací povinnost do IRZ vždy plní provozovatel příslušné provozovny (tj. původce odpadu), nikoliv společnost provádějící odvoz odpadu. Provozovateli provozovny (skládající se z čerpací stanice a myčky aut) vznikla tedy ohlašovací povinnost do IRZ.

ODLUČOVAČE ROPNÝCH LÁTEK NA PARKOVIŠTÍCH

→ Součástí parkoviště je odlučovač ropných látek (tzv. lapol). Z odlučovače byly za předchozí rok vyvezeny 4 t nebezpečného odpadu (katalogového čísla 13 05 07 – zaolejovaná voda z odlučovačů oleje). Plní ohlašovací povinnost do IRZ provozovatel parkoviště, když množství nebezpečného odpadu překročilo ohlašovací práh (2 t/rok)?

Pokud odpad v odlučovačích ropných látek vzniká pouze z provozu motorových vozidel na parkovišti (odlučovače slouží často zejména pro havarijný záchyt ropných látek), pak tyto odpady nejsou z hlediska IRZ relevantní a nemusí být započítávány do množství nebezpečných odpadů, které bude porovnáváno s prahem 2 t/rok (prahová hodnota pro nebezpečné odpady). Provozovatel parkoviště, jemuž se v odlučovači ropných látek za rok zachytilo více než 4 t odpadu, nemusí tuto skutečnost do IRZ ohlašovat.

ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ NA UHLÍ

→ Vzniká ohlašovací povinnost do IRZ zkušební laboratoři, která za rok 2013 vyprodukovala 10 t nebezpečného odpadu? Z tohoto množství odevzdala 9 t vzorků uhlí na skládku. Odpad vznikl smísením laboratorních vzorků v Akreditované zkušební laboratoři. Jednotlivé vzorky pochází od různých zadavatelů na území Česka. Vzhledem k možnému obsahu nebezpečných látek jako je např. As, byl odpad navržen k uložení na skládku nebezpečných odpadů. Z celkového množství vzorku přijatého laboratoři je pro následující laboratorní rozbor využito cca 1 % původní hmotnosti vzorku.

Pokud jsou využívány pouze běžné analytické laboratorní postupy, nebezpečný odpad ze vzorků nepoužitých k laboratorním rozborům nevzniká v souvislosti s činností stacionární technické jednotky (jednotek) v laboratoři. Ve vztahu k IRZ tedy nevzniká povinnost sledovat množství těchto odpadů (9 t/rok) a množství znečišťujících látek v těchto odpadech. Ohlašovací povinnost by v takovém případě provozovateli laboratoře za nebezpečný odpad předaný na skládku nevznikla, neboť nedošlo k překročení ohlašovacího prahu pro nebezpečné odpady (2 t/rok).

Pokud jsou ovšem v rámci laboratoře používány i stacionární technické jednotky (jako například poloprovozní nebo provozní spalovací zařízení, pece, reaktory, komory, kotle a další), pak odpad (množství i složení) vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností těchto zařízení by byl pro účely IRZ relevantní. V tomto případě by byl s ohlašovacím prahem porovnáván odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s provozem stacionárních technických jednotek.

PRODEJNA CHEMICKÝCH PŘÍPRAVKŮ

→ **Společnost se zabývá nákupem a prodejem chemických přípravků pro opravárenství a údržbu. Za rok předala k likvidaci oprávněné osobě 2,6 t nebezpečného odpadu. Jednalo se hlavně o přípravky vyřazené z prodeje. Musí zpracovat hlášení do IRZ?**

Z dotazu vyplývá, že tazatel přípravky pouze nakupuje a dále prodává bez chemických, fyzikálně-chemických nebo dalších úprav. V dotazu není uvedeno, že by byla tazatelem provozována stacionární technická jednotka (nebo jednotky). Nebezpečné odpady vzniklé prodeji vyřazením prodávaných přípravků z prodeje (např. z důvodu prošlé záruční lhůty apod.) nevznikly v souvislosti s činností provozovaných zařízení (stacionární technických jednotek) a není tedy nutné tyto odpady sledovat z hlediska IRZ (množství ani složení).

OLOVĚNÉ AKUMULÁTORY A OLOVĚNÁ ZÁVAŽÍ

→ **Provozovatel provozuje zemědělskou činnost chov skotu a obdělávání polí. Pro tuto činnost používá traktory, z kterých pracovníci ručně vyjmou olověné akumulátory a předají oprávněné osobě. Množství olova ve vyřazených olověných akumulátorech převýšilo ohlašovací práh pro nebezpečné odpady. Vzniká provozovateli ohlašovací povinnost do IRZ?**

Vyměněné olověné akumulátory zařazené do systému zpětného odběru, které nejsou vykazovány při předávání mimo provozovnu jako odpad, není třeba započítávat do celkového množství nebezpečných odpadů, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.

Použité olověné akumulátory vzniklé při údržbě mobilního dopravního prostředku nezařazené do systému zpětného odběru, které jsou vykazovány při předávání mimo provozovnu jako nebezpečný odpad, není třeba pro účely IRZ započítávat do celkového množství nebezpečných odpadů, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem. Ke vzniku tohoto nebezpečného odpadu (olověného akumulátoru) nedochází v souvislosti s činností stacionární technické jednotky v provozovně.

ODPADY ZŮSTÁVAJÍCÍ V PROVOZOVNĚ

→ **Plní ohlašovací povinnost do IRZ provozovna, ze které bylo oprávněné osobě za rok 2013 předáno k likvidaci 1,2 t nebezpečného odpadu, a zároveň v provozovně zůstala 1 t nebezpečného odpadu, který byl v průběžné evidenci odpadů převeden do roku 2014 a zlikvidován až v průběhu ledna 2014.**

Předmětem dotazu je ohlašovací povinnost provozovny, ze které bylo oprávněné osobě za rok 2013 předáno k likvidaci 1,2 t nebezpečného odpadu, ale zároveň na provozovně zůstala 1 t nebezpečného odpadu, který byl v průběžné evidenci odpadů převeden do roku 2014 a zlikvidován až v průběhu ledna 2014.

Z hlediska odpadů se v IRZ sledují – přenosy odpadů (nebezpečných a ostatních) mimo provozovnu (článek 5 nařízení č. 166/2006/ES) a přenosy znečišťujících látek v odpadech mimo provozovnu (příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění).

Přenosem mimo lokalitu se v případě odpadů rozumí – *přesun odpadů určených k využití nebo odstranění mimo hranice provozovny* (článek 2 odst. 11 nařízení č. 166/2006/ES). V článku 5 nařízení č. 166/2006/ES odst. 1 písm. je stanoveno, že provozovatel ohlásí: „přenosy nebezpečných odpadů překračující 2 t/rok nebo ostatních odpadů překračující 2 000 t/rok mimo lokalitu...“

Ohlašovací povinnost vzniká pouze při překročení příslušného ohlašovacího prahu a přesunu odpadu mimo lokalitu provozovny. Za ohlašovací rok 2013 bylo z provozovny předáno méně než 2 t nebezpečných odpadů. Tento údaj nemusí být do IRZ ohlašován.

Množství odpadu předaného za leden roku 2014 musí být započítáno do celkového množství nebezpečných odpadů za rok 2014 a porovnáváno s ohlašovacím prahem (v roce 2015).

NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ A POKRAČUJÍCÍ ČINNOST

→ **Provozovatel v rámci své provozovny s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR provádí nápravná opatření k dekontaminaci zeminy. Kontaminovaná zemina nevznikla a nevzniká při činnosti stávajícího provozovatele. Vzniká stávajícímu provozovateli povinnost ohlašovat množství odpadů a jejich složení?**

Přenosy látek a odpadů mimo lokalitu pocházející z nápravných opatření (např. z dekontaminace znečištěné půdy nebo podzemní vody) na lokalitě provozovny musí být ohlášeny, pokud je původní kontaminace spojena s pokračující činností. Pokud na lokalitě provozovny stále probíhá činnost, která způsobila kontaminaci, musí být v případě překročení některých ohlašovacích prahů ohlašovací povinnost splněna původcem kontaminace. Vzhledem k tomu, že provozovatel provozovny neprovádí činnost, ze které kontaminace půdy vznikla, nevzniká mu při realizaci nápravných opatření ohlašovací povinnost.

LÁTKY PATŘÍCÍ DO VÍCE SLEDOVANÝCH KATEGORIÍ

→ **Společnost je provozovatelem lakovny (velkého zdroje znečišťování ovzduší). Výstupem do ovzduší jsou těkavé organické látky VOC, které mají podprahovou hodnotu pro ohlášení do IRZ. Součástí nátěrových hmot a tím i emisí VOC je i tmel, který obsahuje styren. Roční produkce styrenu je 291 kg (z výpočtu). To je více, než je prahová hodnota pro hlášení IRZ. Má společnost tedy hlásit styren zvlášť do IRZ, anebo ho brát jako součást VOC a tím pádem hlášení nepodávat, protože VOC nedosahují prahové hodnoty pro hlášení IRZ?**

Úniky znečišťujících látek náležejících do několika kategorií (znečišťujících látek) se ohlašují pro každou z těchto kategorií, pokud jsou překročeny relevantní prahové hodnoty. Ohlašovací práh pro samostatnou látku „styren“ v únicích do ovzduší je 100 kg/rok a pro skupinu látek souhrnně označovaných jako „NMVOC“ (nemethanové těkavé organické látky) 100 000 kg/rok. Podle informací je roční vypočtená produkce styrenu v únicích do ovzduší 291 kg. Ohlašovací práh pro styren je tedy překročen a vzniká povinnost tuto skutečnost ohlásit do IRZ. U NMVOC (i se započtením úniku styrenu) k překročení prahu nedochází, a proto povinnost uvést tento údaj do hlášení nevzniká.

ZÁTĚŽ POZADÍ

→ **Provozovna odebrala za rok z řeky 5 000 000 l vody s koncentrací znečišťující látky 1 mg/l (zjišťováno laboratorní analýzou). Do téhož toku vrátila 2 000 000 l vody s koncentrací znečišťující látky 1,5 mg/l. Jak zohlednit již existující znečištění.**

Při výpočtu znečištění, které je třeba ohlásit, provozovatel postupuje následně: nejprve odečte zátěž pozadí $1,5 \text{ mg/l} - 1 \text{ mg/l} = 0,5 \text{ mg/l}$ a poté vynásobí vypouštěným objemem vod $0,5 \text{ mg/l} \times 2\,000\,000 \text{ l}$, takže výsledná hodnota vypouštění znečišťující látky je $1\,000\,000 \text{ mg} = 1 \text{ kg}$. Výslednou hodnotu je nutné porovnat s ohlašovacím prahem dané látky, a pokud je vyšší, je povinnost tuto skutečnost ohlásit do integrovaného registru znečišťování.

DŮLEŽITÉ POJMY

Aarhuská úmluva	Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí uzavřená v Aarhusu, Dánsko, 25. června 1998.
Číslo CAS	Registrační čísla služby <i>Chemical Abstracts Service</i> (CAS) jsou univerzální a přesné identifikátory jednotlivých chemických sloučenin.
Evropská agentura pro životní prostředí	Evropská agentura pro životní prostředí (<i>European Environment Agency</i> , EEA) byla založena Nařízením EHS č. 1210/1990/EHS ve znění nařízení č. 933/1999/EHS.
Emise	Přímé nebo nepřímé vypouštění látek, šíření vibrací a vyzářování hluku, tepla nebo jiných forem neionizujícího záření ze zařízení do životního prostředí.
Evropský registr emisí znečišťujících látek	Evropský registr emisí znečišťujících látek (<i>European Pollutant Emission Register</i> , EPER) založený Rozhodnutím Komise ze 17. července 2000 (2000/479/EC) o vytvoření Evropského registru emisí znečišťujících látek podle článku 15 směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a kontrole znečišťování (směrnice o integrované prevenci). Jedná se o předchůdce E-PRTR (viz níže).
Evropský registr přenosů a úniků znečišťujících látek	Evropský registr přenosů a úniků znečišťujících látek (<i>European Pollutant Releases and Transfer Register</i> , E-PRTR) založený Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.
Směrnice o průmyslových emisích	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (přepřacované znění)
Integrovaný registr znečišťování	Integrovaný registr znečišťování životního prostředí je veřejně přístupný informační systém úniků a přenosů znečišťujících látek veřejné správy.
Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností	Informační systém veřejné správy pro plnění vybraných ohlašovacích povinností podle právních předpisů v oblasti životního prostředí. Zřízen zákonem č. 25/2008 Sb., v platném znění.
Kód NACE	Národní klasifikace ekonomických činností (National Classification of Economic Activities) je standardní evropská klasifikace ekonomických činností. Kód je čtyřčíselný s pátou číslicí pro národní úroveň.
Látka	Jakýkoliv chemický prvek nebo jejich sloučeniny s výjimkou radioaktivních látek.
Lokalita	Zeměpisné umístění provozovny.
Měření	Zjištění hodnoty úniků a přenosů přímým monitorováním určitého procesu. Monitorování je možno provádět následujícími způsoby: a) kontinuálně; b) jednorázově.
Nebezpečný odpad	Jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a zrušení některých směrnic.
Odhad	Zjištění hodnoty emisí a přenosů na základě obecnějších údajů získaných ze stejných či podobných zařízení, technických a technologických jednotek nebo technologií. Tato metoda zjišťování využívá emisní faktory nebo referenční emisní faktory.
Odpad	Jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a zrušení některých směrnic.
Odpadní vody	Městské odpadní vody, splašky a průmyslové odpadní vody podle definice v čl. 2 bodech 1, 2 a 3 směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (2) a jakékoliv jiné použité vody podléhající z důvodu obsažených látek nebo předmětů regulaci na základě právních předpisů Společenství.
Odstraňování	Kterýkoliv ze způsobů uvedených v příloze I směrnice EP a Rady 2008/98/ES.

Ohlašovací práh	Množství znečišťující látky v únicích nebo v přenosech mimo lokalitu provozovny nebo přenosů odpadů mimo lokalitu provozovny za jeden kalendářní rok stanovené v příslušných právních předpisech.
Ohlašovací rok	Kalendářní rok, za který musí být shromážděny údaje o únicích znečišťujících látek, přenosech znečišťujících látek mimo lokalitu a přenosech odpadů mimo lokalitu.
Ohlašovaná látka	Látka, jejíž úniky a přenosy je provozovatel povinen zjišťovat, vyhodnocovat a Ministerstvu životního prostředí ohlašovat.
Provozovatel	Jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která provozovnu provozuje.
Provozovna	Jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba.
Registr úniků a přenosů znečišťujících látek	Registr úniků a přenosů znečišťujících látek (<i>Pollutant Release and Transfer Register, PRTR</i>) je seznam nebo databáze úniků a přenosů potenciálně škodlivých látek z různých zdrojů. PRTR zahrnuje informace o únicích látek do ovzduší, vody a půdy, stejně jako o přenosech látek v odpadech nebo odpadů ke zpracování nebo odstranění. Úniky (přenosy) látek jsou spojeny přímo s konkrétní provozovnou.
Protokol o PRTR	Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek k Aarhuské úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí přijatý na 5. ministerské konferenci „Životní prostředí pro Evropu“ v Kyjevě.
Přenos (mimo lokalitu)	Přesun znečišťujících látek v odpadech nebo odpadů určených k odstranění nebo využití mimo hranice provozovny a znečišťujících látek v odpadních vodách určených k čištění mimo hranice provozovny.
Rozptýlené zdroje	Mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný a u kterých není praktické shromažďovat hlášení z každého jednotlivého zdroje zvlášť.
Směrnice IPPC	Směrnice Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008, o integrované prevenci a omezování znečištění.
Únik	Jakékoli zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo havarijní, pravidelné nebo nepravidelné, včetně rozlití, emitování, vypuštění, injektáže, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod.
Využití	Kterýkoliv ze způsobů uvedených v příloze II směrnice EP a Rady 2008/98/ES.
Výpočet	Zjištění hodnoty emisí a přenosů pomocí výpočtu na základě konkrétních údajů. Výpočet je nutno provádět na základě hmotnostní bilance nebo s využitím emisních faktorů platných pro zařízení. Musí být započítán jakýkoli vznik nebo zánik látky v rámci hmotnostní bilance.
Zařízení	Podle nařízení č. 166/2006/ES: stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.
Zákon o integrované prevenci	Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.
Znečištění	Lidskou činností přímo či nepřímo způsobené vniknutí látek, vibrací, hluku, tepla nebo jiných forem neionizujícího záření do ovzduší, vody nebo půdy, které může být škodlivé pro zdraví člověka nebo zvířat nebo může nepříznivě ovlivnit kvalitu životního prostředí nebo může vést ke škodám na hmotném majetku nebo může omezit či zabránit využívání hodnot životního prostředí, které jsou chráněny zvláštními právními předpisy.
Znečišťující látka	Látka nebo skupina látek, které mohou být škodlivé pro životní prostředí nebo lidské zdraví z důvodu svých vlastností a úniku do životního prostředí.

DŮLEŽITÉ ZKRATKY

Zkratka	České znění	Anglické znění
BAT	Nejlepší dostupná technika	Best Available Technique
BREF	Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách	Best Available Techniques Reference Document
C	Výpočet	Calculation
CAS No.	Číslo chemické látky v databázi Chemical Abstract Service	Chemical Abstract Service Registry Number
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí	Czech Environmental Information Agency
CRM	Certifikovaný referenční materiál	Certified Reference Material
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí	The Czech Environmental Inspectorate
ČOV	Čistírna odpadních vod	
ČSN	Česká státní norma	
E	Odhad	Estimation
EK	Evropská komise	European Commission
EEA	Evropská agentura životního prostředí	European Environment Agency
EHK OSN	Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů	UN Economic Commission for Europe
EHS	Evropské hospodářské společenství	European Economic Community
EMEP	Evropský program monitoringu a hodnocení	European Monitoring and Evaluation Programme
EP	Evropský parlament	European Parliament
EPER	Evropský registr emisí znečišťujících látek	European Pollutant Emission Register
E-PRTR	Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek	European Pollutant Release and Transfer Register
ES	Evropská společenství	European Communities
ETS	Systém emisního obchodování	Emission Trading Scheme
GPS	Globální poziční systém	Global Positioning System
CHSK	Chemická spotřeba kyslíku	Chemical Oxygen Demand
IČ	Identifikační číslo (organizace)	
IČP	Identifikační číslo provozovny	
IED	Směrnice o průmyslových emisích	Industrial Emissions Directive
IPCC	Mezivládní panel ke klimatické změně	Intergovernmental Panel for Climate Change
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění	Integrated Pollution Prevention and Control
IRZ	Integrovaný registr znečišťování (životního prostředí)	Integrated Pollution Register
ISO	Mezinárodní organizace pro standardizaci	International Organization for Standardization
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí	
JISŽP	Jednotný informační systém o životním prostředí	
M	Měření	Measurement
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	Ministry of the Environment of the Czech Republic
NACE	Národní klasifikace ekonomických aktivit	National Classification of Economic Activities
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj	Organisation for Economic Co-operation and Development
PAU /PAH	Polycyklické aromatické uhlovodíky	Polycyclic Aromatic Hydrocarbons
Protokol o PRTR	Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek	Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers
PRTR	Registr úniků a přenosů znečišťujících látek	Pollution Release and Transfer Register
PSC	Poštovní směrovací číslo	
Sb.m.s.	Sbírka mezinárodních smluv	
WGS 84	Světový geodetický systém 1984	World Geodetic System 1984

POUŽITÉ PRAMENY

Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, v platném znění.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 77/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, v platném znění.

Nařízení vlády č. 450/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí

Rozhodnutí Rady 2006/61/ES ze dne 2. prosince 2005 o uzavření Protokolu EHK OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek jménem Evropského společenství.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006, kterým se zavádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 a kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3037/90 a některá nařízení ES o specifických statistických oblastech.

Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek. Kyjev 21.–23. května, 2003.

Maršák, J. (2008): *Nová právní úprava fungování integrovaného registru znečišťování a integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (1. část)*. Časopis EIA, SEA, IPPC, č. 2, 2008, MŽP, Praha.

Maršák, J. (2008): *Nová právní úprava fungování integrovaného registru znečišťování a integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (2. část)*. Časopis EIA, SEA, IPPC, č. 4, 2008, MŽP, Praha.

Maršák, J. (2008): Registry úniků a přenosů znečišťujících látek – nástroje realizace „práva vědět“. *Envigogika*, č. 2, COŽP UK, ISSN: 1802-3061. Dostupné na <http://www.czp.cuni.cz/envigogika/index.php/cz/recenzovane-clanky/2008/20082/262-registry-uniku-a-prenosu-znecestujicich-latek-nastroje-realizace-prava-vedet>.

European Commission: *Guidance Document for the implementation of the European PRTR*. Brussels, November 2006. Dostupné na http://irz.cz/repository/en_e-prtr_fin.pdf.

Ministerstvo životního prostředí: *Návod k implementaci Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek*. MŽP, Praha, 2008. Dostupné na http://www.unece.org/env/pp/prtr/guidance/CZ_UNECE_PRTR_guidance_document.pdf.

Carasová, P. (2009): Referenční materiály – dostupnost a možnosti použití. *CHEMagazín*, č. 2, roč. XIX. Dostupné na http://www.chemagazin.cz/userdata/chemagazin_2010/file/chxix_2_cl10.pdf.

INTERNET

<http://eur-lex.europa.eu/>

<http://www.irz.cz/>

<http://www.ispop.cz/>

<http://www.prtr.ec.europa.eu/>

<http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-emission-inventory-guidebook-2009>

<http://www.mzp.cz/>

<http://www.cenia.cz/>

<http://geoportal.gov.cz/>

<https://helpdesk.cenia.cz/>

SEZNAM TABULEK

- Tabulka 1:* Hlavní právní předpisy pro integrovaný registr znečišťování
- Tabulka 2:* Přehled časového plánu pro ohlašování členskými státy a povinnosti Evropské komise začlenit a přezkoumat ohlášené informace
- Tabulka 3:* Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění
- Tabulka 4:* Plnění ohlašovací povinnosti podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění od ohlašovacího roku 2009
- Tabulka 5:* Identifikační údaje provozovny podle přílohy č. 3 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.
- Tabulka 6:* Struktura ohlašování činností provozovny uvedených v příloze I nařízení o E-PRTR (ukázkové údaje)
- Tabulka 7:* Údaje při ohlašování úniků do ovzduší (ukázkové údaje)
- Tabulka 8:* Údaje při ohlašování úniků do vody (ukázkové údaje)
- Tabulka 9:* Údaje při ohlašování úniků do půdy (ukázkové údaje)
- Tabulka 10:* Údaje při ohlašování přenosu látek v odpadních vodách mimo provozovnu (ukázkové údaje)
- Tabulka 11:* Údaje při ohlašování přenosu látek v odpadech mimo provozovnu (ukázkové údaje)
- Tabulka 12:* Údaje při ohlašování přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu v rámci ČR (ukázkové údaje)
- Tabulka 13:* Údaje při ohlašování přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu do jiných zemí (ukázkové údaje)
- Tabulka 14:* Údaje při ohlašování přenosu nebezpečného odpadu mimo provozovnu v rámci ČR a do jiných zemí (ukázkové údaje)
- Tabulka 15:* Údaje při ohlašování přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu v rámci ČR (ukázkové údaje)
- Tabulka 16:* Údaje při ohlašování přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu do jiných zemí (ukázkové údaje)
- Tabulka 17:* Údaje při ohlašování přenosu ostatního odpadu mimo provozovnu v rámci ČR a do jiných zemí (ukázkové údaje)
- Tabulka 18:* Metody použité pro zjišťování úniků nebo přenosů a jejich označení
- Tabulka 19:* Ohlašovací povinnosti za provozovny P a Q
- Tabulka 20:* Ohlašovací povinnosti za provozovny W a X
- Tabulka 21:* Ohlašovací povinnosti za provozovny A, B, C a D

SEZNAM RÁMEČKŮ

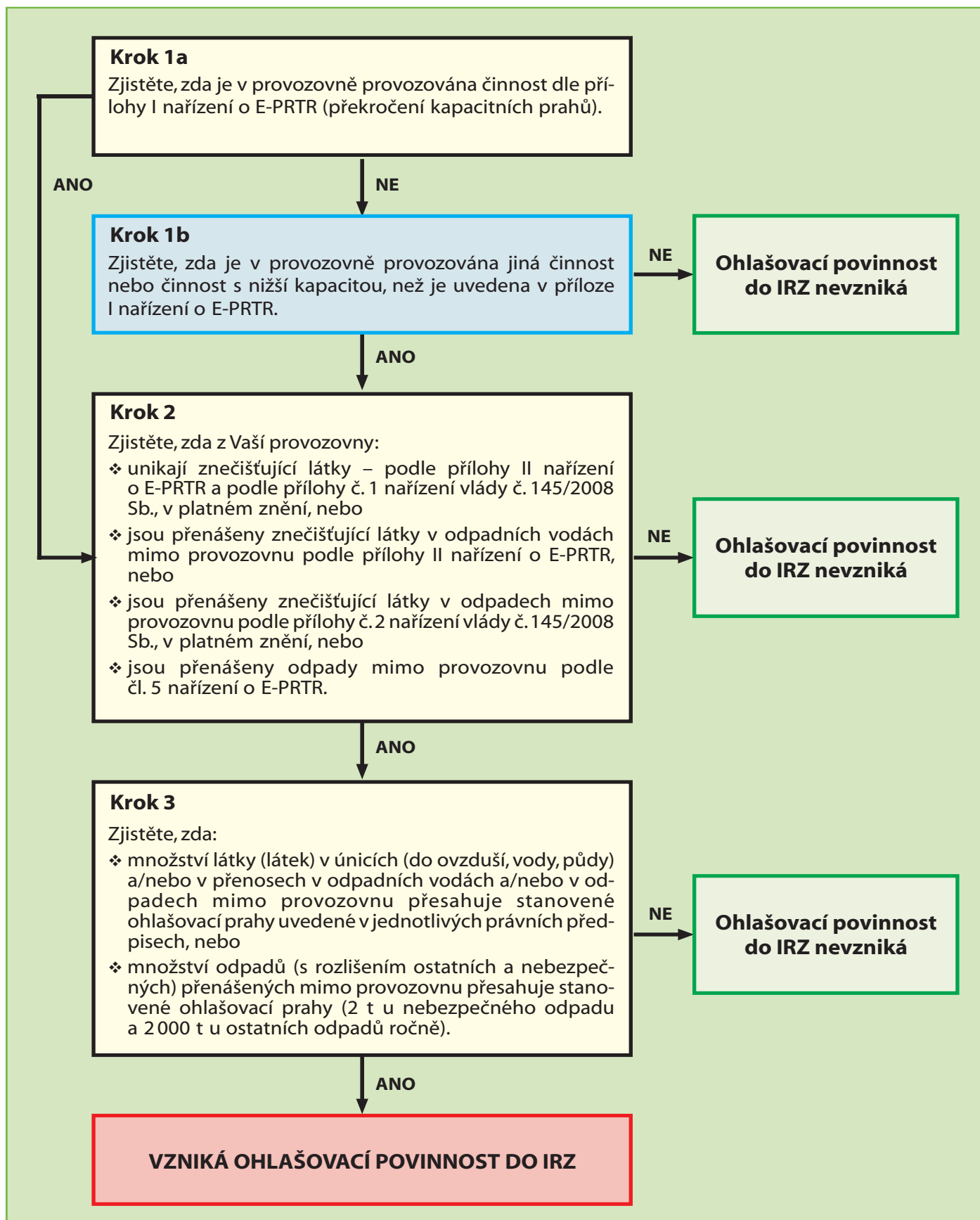
- Rámeček 1:* Nařízení E-PRTR – předmět
- Rámeček 2:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – předmět zákona a zřízení IRZ
- Rámeček 3:* Nařízení o E-PRTR – rozptýlené zdroje
- Rámeček 4:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – vymezení rozsahu ohlašovací povinnosti
- Rámeček 5:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – termín plnění ohlašovací povinnosti do IRZ
- Rámeček 6:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – sankce a kontrolní kompetence ČIŽP
- Rámeček 7:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – forma podání hlášení do IRZ
- Rámeček 8:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – datový standard a zveřejnění datového standardu
- Rámeček 9:* Nařízení E-PRTR – zajištění kvality provozovateli
- Rámeček 10:* Nařízení E-PRTR – informace týkající se měření, výpočtů a odhadů
- Rámeček 11:* Nařízení E-PRTR – uchování evidence provozovateli
- Rámeček 12:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – zřízení ISPOP a vazba na JISŽP
- Rámeček 13:* Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění – další kompetence MŽP v rámci ISPOP

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek 1:* Průmyslový komplex se dvěma provozovnami s činnostmi podle přílohy I nařízení o E-PRTR
- Obrázek 2:* Průmyslový komplex se dvěma provozovnami s činnostmi s nižší kapacitou než v příloze I nařízení o E-PRTR
- Obrázek 3:* Průmyslový komplex se třemi provozovnami a s nezávisle provozovanou čistírnou průmyslových odpadních vod

PŘÍLOHY

Příloha 1 – Schéma vzniku ohlašovací povinnosti do IRZ za rok 2013.

**Integrovaný registr
znečišťování životního prostředí –
příručka pro ohlašování za rok 2013**

Vydalo: Ministerstvo životního prostředí
se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10. Praha 2014,
5. aktualizované vydání.

Autor:

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D. (MŽP)

Ing. Mgr. Eduard Hlavatý (MŽP)

Ing. Jana Dědinová, Ph.D. (MŽP)

© Ministerstvo životního prostředí, 2014.